

SINTEZA
propunerilor la proiectul de Lege cu privire la energia electrică
(număr unic 732/MEn/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Finanțelor (nr. 07/5-09/121 din 17.03.2025)	1.	Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică menținerea poziției referitor la unele obiecții expuse prin avizul 07/5-03/454/1525 din 02.10.2024. Totodată, întru evitarea înțelegerii eronate de către părți a prevederilor unor articole din proiectul de lege, se propune organizarea unei ședințe de lucru cu reprezentanții Ministerului Energiei, în cadrul căreia vor fi examinate suplimentar obiecțiile și argumentele expuse în Sinteza anexată la proiect. În același context, pentru a preveni eventualele interpretări inexacte privind aplicarea regimurilor juridice, având în vedere dispozițiile Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, care se înscriu în contextul mai larg al pieței interne de energie a Republicii Moldova, considerăm oportună includerea în Nota de fundamentare a unei mențiuni clarificatoare. Astfel, este esențial să se specifice că proiectul propus nu afectează aplicabilitatea Legii nr.74/2020 în ceea ce privește achizițiile sectoriale efectuate de către entitățile contractante care activează în domeniul electroenergetic. Această vizează activitățile de producere, operare a pieței, transportul, conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, distribuția și furnizarea energiei electrice, în contextul obligației de serviciu public. Clarificarea menționată va contribui la evitarea eventualelor neînțelegeri și va asigura o implementare uniformă și coerentă a normelor juridice.	Se acceptă, În data de 26 martie 2025 a avut loc ședința de lucru cu Ministerul Finanțelor pe subiectul proiectului de Lege privind energia electrică, unde au fost analizate și agreeate toate divergențele referitor la proiect. Urmare a acesteia, a fost agreeată posibilitatea promovării proiectului legii (a se vedea email).
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizare	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
Ministerul Mediului	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
Agenția Proprietății Publice	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (nr.06-01/988 din 24. 02.2025)	1. Cu referire la proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), remis spre avizare de către Ministerul Energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția) intervine cu următoarele obiecții și propuneri. 1. La art. 2: 1.1. noțiunea actului de corespundere de la alin. (3) urmează a fi expusă în următoarea redacție: <i>„act de corespundere – act emis de organul supravegherii energetice de stat în condițiile stabilite în prezenta lege în rezultatul examinării unei instalații electrice noi sau existente, a părții electrice a centralei electrice a prosumatorilor de energie electrică sau a unei surse de energie electrică de rezervă, care confirmă corespunderea acestora cu documentația de proiect și cerințele actelor normative, documentelor normativ-tehnice specifice proceselor de amenajare și exploatare a instalațiilor și centralelor electrice, inclusiv celor de securitate electrică”.</i> Argumentare: 1) Referitor la sintagma <i>„...părții electrice a centralelor electrice...”</i> – ANRE reiterează că centralele electrice reprezintă un complex de construcții și utilaje, inclusiv părți constructive din elemente de beton armat, structuri metalice etc, părți mecanice cu utilaje și diverse mecanisme, conducte de gaze și vase sub presiune în cazul centralelor pe biogaz etc. Respectiv, proiectele de execuție a acestor centrale electrice conțin compartimente distincte pentru fiecare domeniu. Astfel, ANRE, în limitele atribuțiilor de supraveghere energetică, nu poate confirma corespunderea centralei electrice în ansamblu, în lipsa atât a atribuțiilor instituționale, cât și a competențelor pe alte domenii de activitate. 2) Referitor la textul <i>„...și cerințele documentelor normativ-tehnice aprobate de organul supravegherii energetice de stat,”</i> – informăm că ANRE în procesul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice și centralelor electrice nu se limitează doar la asigurarea corespunderii acestora cu documentelor normativ-tehnice aprobate de Agenție, ci de spectru larg de documente și normative aferente domeniului care sunt elaborate și aprobate de alte instituții ale statului (ex. regulamente aprobate de Ministerul energiei, norme ale Ministerului infrastructurii și dezvoltării regionale, etc.). De aceea, textul în forma prezentată de autor ar limita posibilitățile de asigurare a unui proces integru și complex de admitere în exploatare a instalațiilor și centralelor electrice. 3) Referitor la sintagma <i>„...securitate electrică..”</i> – informăm că ANRE, în temeiul Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, a elaborat și aprobat Normele de securitate electrică la exploatarea instalațiilor electrice, în cadrul cărora se utilizează anume termenul de <i>„securitate electrică”</i>. Astfel, pentru a evita diverse interpretări, considerăm oportun de păstrat sintagma <i>„...securitate electrică..”</i>.	Se acceptă, În contextul discuțiilor suplimentare cu ANRE, precum și ținând cont de propunerea Institutului de energetică cu privire la art. 72, alin. (19) din Proiectul legii, definiția noțiunii de „act de corespundere” de la art. 2 pct. 3) va avea următorul cuprins: <i>”act de corespundere - act emis de organul supravegherii energetice de stat în condițiile stabilite în prezenta lege în rezultatul examinării unei instalații electrice noi sau existente, a părții electrice a centralei electrice sau a unei surse de energie electrică de rezervă, deținute de instituțiile preșcolare, de învățământ, medicale, de azilurile de bătrâni sau de orfelinate, a rețelei de iluminat public, prin care se confirmă corespunderea acestora cu documentația de proiect, precum și conformitatea cu actele normative, documentele normativ-tehnice specifice proceselor de amenajare și exploatare a instalațiilor și centralelor electrice, inclusiv cele de securitate electrică. Actul de corespundere se emite și în cazurile prevăzute la art. 69 alin. (4) și art. 73 alin. (5);”.</i>
--	---	---

		1. La art. 2: 1.2. noțiunea consumator angro de la alin. 28) urmează a fi expusă în următoarea redacție: <i>„consumator angro – persoana fizică, întreprinzător individual, sau persoană juridică ce cumpără energie electrică în vederea revânzării acesteia către alți consumatori finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua instalațiilor electrice a unor potențiali consumatori finali”;</i> Argumentare: Pentru a aduce claritate privind posibilitatea racordării altor instalații electrice la rețeaua electrică a acestuia fără a utiliza „interiorul sau exteriorul locului de amplasare a respectivului consumator”	Nu se acceptă, Definiția propusă de ANRE nu corespunde definiției de ”consumator angro” prevăzută la art. 2, pt. (2) din Directiva nr. 944/2019. Totodată, cu privire la practica aplicării acesteia în Statele Membre ale Uniunii Europene, menționăm că această categorie de consumatori care achiziționează energie electrică pentru a revinde, este în fond asimilată furnizorilor mai ales în țările în care nu există cerința obținerii licenței pentru furnizarea energiei electrice. De altfel, legislația europeană nu reglementează situațiile în care instalațiile consumatorilor finali se racordează la instalațiile altor consumatori finali. În conformitate cu Directiva nr. 944/2019 instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali pot fi racordate la rețelele electrice ale operatorilor sistemelor de transport și de distribuție, la rețelele operatorilor sistemelor de distribuție închise, precum și la rețelele comunităților de energie a cetățenilor (a se vedea în acest sens art. 6, art. 38 și art. 16 din Directiva nr. 944/2019).
		1. La art. 2: 1.3. noțiunea de „întreprindere mică” și „întreprindere mijlocie” de la alin. 77) și 78) urmează a fi aduse în concordanță cu aceleași noțiuni din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;	Nu se acceptă, Definiția noțiunii de ”întreprindere mică” transpune definiția noțiunii corespunzătoare din art. 2, pt. (38) al Regulamentului nr. 943/2019, iar în contextul necesității alinierii legislației naționale la legislația UE este imperativ de utilizat definiția respectivă. Totodată, în conformitate cu art. 54, alin. (1), lit. c) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată în actele normative trebuie să corespundă legislației UE pentru a se asigura transpunerea și mai ales implementarea coerentă și corectă a acesteia. Concomitent, definiția noțiunii de „întreprindere mijlocie” a fost introdusă în proiectul legii la propunerea Î.S. ”Moldelectrica” ținând cont de art. 2, Anexa 1 din Recomandarea Comisiei nr. 1422/2003 și de prevederile art. 2 din Directiva nr. 944/2019. Totodată, noțiunile din textul unui act normativ se definesc conform scopului în care sunt utilizate acestea în actul normativ respectiv.

	1. La art. 2: 1.4. noțiunea „<i>sursă de energie electrică de rezervă</i>” de la alin. 142) urmează a fi expusă în următoarea redacție: „<i>sursă de energie electrică de rezervă</i> - sursă de energie electrică care este parte a instalației de utilizare a unui consumator final și care este instalată exclusiv în scopul majorării categoriei de alimentare cu energie electrică a consumatorului final respectiv”; Argumentare: În Normele de amenajare ale instalațiilor electrice se utilizează termenul de „<i>categorie de alimentare cu energie electrică</i>”.	Nu se acceptă, Definiția noțiunii respectivă este corelată cu prevederile art. 23, alin. (5) din Legea cu privire la energetică nr. 174/2017, conform căreia, consumatorul este în drept să instaleze din cont propriu a treia sursă de energie electrică – sursă de rezervă în scopul majorării gradului de fiabilitate. Or, în contextul conflictului de norme între un act normativ primar și unul secundar, prevalează actul normativ primar. Totodată, definiția noțiunii de „<i>sursă de energie electrică de rezervă</i>” nu contravine pct. 1.2.17 din Normele de amenajare ale instalațiilor electrice, care prevede categoriile de receptoare electrice după fiabilitatea alimentării cu energie electrică.
2.	La art. 9: 2.1. alin. (1) lit. w), de exclus cuvintele „<i>inclusiv funcțiile prevăzute la articolele 31⁴ – 31⁷</i>”. Argumentare: Menționăm că, art. 9, alin. (1) lit. w) în redacția actuală prevede expres că Agenția îndeplinește funcțiile prevăzute în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Prin urmare, cuvintele „<i>inclusiv funcțiile prevăzute la articolele 31⁴ – 31⁷</i>” urmează a fi excluse, întrucât ele fac parte din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, astfel autorul le menționează repetat. Reiterăm că, Agenția nu execută integral prevederile art. 31⁴ – 31⁷ ale Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, ci doar în partea prevăzută expres de normele legale respective, or, acestea se referă la analiza cost - beneficiu pentru proiectele Comunității Energetice cu impact transfrontalier (31⁴), depunerea cererii de investiție (31⁵), implementarea și monitorizarea proiectelor (31⁷). Redacția autorilor proiectului generează echivoc în sensul că Agenția ar urma să execute absolut toate prevederile art. 31⁴ – 31⁷, deși o parte dintre acestea sunt improprii competenței funcționale ale autorității de reglementate.	Se acceptă.
	2.2. alin. (2) se propune includerea atribuțiilor ANRE specificate la art. 7 alin. (1) lit. k¹) - k⁴) și lit. g¹) - g⁴) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică: „<i>Agenția îndeplinește următoarele funcții generale:</i> - <i>Aprobă Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice și monitorizează respectarea acestora;</i> - <i>Aprobă Normele de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici și monitorizează respectarea acestora;</i> - <i>Aprobă Normele minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice;</i> - <i>Aprobă Normele de amenajare a rețelelor de iluminat public;</i> - <i>Eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile de electrician autorizat și monitorizează activitatea electricienilor autorizați</i>	Se acceptă, Articolul 7, alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins: Articolul 7, alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Agenția îndeplinește funcții de supraveghere energetică de stat. În acest sens, Agenția exercită atribuțiile și drepturile stabilite la articolul 14 și 15 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și următoarele atribuții: a) aprobă Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, precum și Normele de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici și monitorizează respectarea acestora; b) aprobă Normele minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice, precum și Normele de amenajare a rețelelor de iluminat public;

	în baza Regulamentului cu privire la autorizația de electrician autorizat; - Eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza Regulamentului cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice; - Verifică, la solicitare, cunoștințele personalului agenților economici, al întreprinderilor electroenergetice și termice și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, acordând grupa de securitate electrică și eliberând talonul de autorizare în baza Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice. Argumentare: La acest capitol nu este clară poziția autorului, care în proiectul de Lege la atribuțiile ANRE a specificat expres atribuțiile de aprobare a Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, Regulamentului privind furnizarea energiei electrice, Regulamentului privind procedura de schimbare a furnizorului sau agregatorului, Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice și alte acte normative. Cu toate acestea, a exclus atribuțiile ANRE de elaborare a unor acte normative aferente domeniului supravegherii energetice de stat, cu riscul de a bloca modificarea acestora la necesitate până la transpunerea acestor atribuții în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Ținând cont de prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative aferente procedurilor de consultare publică, expertizare anticorupție și juridică, ANRE consideră oportun de inclus în proiectul de Lege a atribuțiilor menționate supra.	c) aprobă Regulamentul cu privire la autorizația de electrician autorizat, precum și Regulamentul cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice și monitorizează respectarea acestora; d) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile de electrician autorizat și monitorizează activitatea electricienilor autorizați în conformitate cu Regulamentul cu privire la autorizația de electrician autorizat; e) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea laboratoarelor electrotehnice în conformitate cu Regulamentul cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice; f) verifică, la solicitare, cunoștințele personalului agenților economici, al întreprinderilor electroenergetice și unităților termoelectrice și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, acordând grupa de securitate electrică și eliberând talonul de autorizare în conformitate cu Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.”.
3.	La art.10 3.1. la alin. (1) lit. h), de exclus sintagma „<i>proprietarului/proprietarilor rețelelor electrice de transport și al</i> ” Argumentare: Având în vedere că dreptul de proprietate asupra rețelei de transport îl deține statul, această normă contravine principiului ierarhiei instituționale și principiilor de funcționare (art. 4 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate).	Nu se acceptă Prevederea respectivă transpune principiile aferente implementării modelului Operatorului de Sistem Independent (ISO), stabilite în Directiva nr. 944/2019, în particular prevederea de la art. 59, para. (5), lit. e) din Directiva respectivă. Or, prevederea respectivă nu stabilește careva excepții în situația în care statul exercită dreptul de proprietate asupra rețelelor electrice de transport. Concomitent, menționăm că prevederea respectivă instituie o funcție în sarcina ANRE, iar autoritatea de reglementare urmează să decidă dacă și în ce condiții să facă uz de aceasta.
	3.2. la alin. (2) lit. m) este oportună substituirea cuvintelor: „<i>plăți aferente schimbării furnizorului</i>” cu cuvintele: „<i>plăți de încetare a contractelor</i>” Argumentare: Considerăm că, este necesar de specificat că plățile respective sunt percepute în cazul încetării contractului, după cum este	Nu se acceptă, Propunerea ANRE nu ține cont de prevederile art. 2, pct. (16) și pct. (17) și art. 12 para. (2) din Directiva UE nr. 944/2019. Anume, Directiva UE face distincție clară între „plata pentru rezoluțiunea contractului” și ”plata pentru schimbarea

		menționat în prevederile Directivei, pentru a exclude eventualele obiecții ce vizează obstrucționarea deschiderii pieței.	furnizorului, a agregatorului” (a se vedea definițiile de la art. 2, pct. 105) și 106 din Proiectul legii). Ultima noțiune este mai largă și include și ”plata pentru rezoluțiunea contractului”, iar în conformitate cu art. 12, para. (2) din Directiva UE nr. 944/2019 (7) la schimbarea furnizorului, a agregatorului, consumatorii casnici și întreprinderile mici nu pot fi obligați să achite careva plăți pentru schimbarea furnizorului, a agregatorului (a se vedea art. 120, alin. (7) din Proiectul legii).	
4.	La art. 13: 4.1. alin. (3) de substituit cuvintele „15 zile lucrătoare” cu cuvintele „10 zile lucrătoare”. Argumentare: Menționăm că, potrivit art. 54 alin. (1), lit. c) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, <i>terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative</i> . Prin urmare, termenele utilizate în prezentul proiect necesită a fi sincronizate cu celelalte acte normative, cu scopul utilizării în mod uniform a unei prevederi legale identice prevăzută în diferite acte normative. Prin urmare, reiterăm că, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional stabilește 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor (a se vedea art. 12 alin. (2) din Legea nr. 239/2008): „ <i>art. 12 alin. (2) Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice. (..)</i> ” Or, articolul respectiv face trimitere la respectarea termenelor stabilite de Legea nr. 239/2008, ceea ce necesită o armonizare a tuturor termenelor.		Nu se acceptă, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional stipulează că pentru prezentarea recomandărilor trebuie să se ofere cel puțin de 10 zile lucrătoare. Totodată, considerăm că prevederile Legii în vigoare oferă mai mult timp părților consultate pentru prezentarea propunerilor și a obiecțiilor, iar în cazuri de urgență ANRE poate face uz de prevederile art. 13, alin. (6) din Proiectul legii care a devenit alin. (7) în contextul acceptării propunerii ANRE de la pct. 4.2. De asemenea, nu au fost prezentate argumente sau impedimente prin care s-ar justifica imposibilitatea aplicării termenului existent de 15 zile lucrătoare.	
	4.2. alin. (5) propunem să fie separat, întrucât alin. (5) prevede aprobarea de către Agenție a hotărârilor și a deciziilor, dar acestea sunt acte administrative distincte, care urmează a fi reglementate separat. Astfel, propunem ca ultima frază ce prevede aprobarea de către Agenție a deciziilor să fie prevăzută în aliniat separat.		Se acceptă.	
	4.3. la alin. (6) de exclus de la sfârșitul aliniatului cuvintele „ <i>prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media</i> ”. Argumentare: Considerăm că, afișarea unui anunț la sediul unei autorități este mai puțin eficientă în comparație cu alte modalități care pot ajunge mult mai rapid la public, și anume utilizarea platformelor online cum ar fi pagina web, rețelele sociale, care sunt mult mai rapide și permit transmiterea informațiilor către mai multe persoane într-un timp eficient. Reiterăm că, nu mai este actuală în era digitalizării plasarea anunțurilor la sediu sau în mass-media, or, site-ul web al ANRE este accesibil, suficient de informativ și prezintă un interes mult mai mare din partea publicului în partea ce vizează ședințele Consiliului de administrație al ANRE.		Nu se acceptă, Prevederea respectivă corespunde principiului stabilit în art. 7, alin. (1) lit. a) din Legea 239/2008 cu privire la transparența în procesul decizional.	

	4.4. la alin. (7) de expus în următoarea redacție: <i>„(7) Hotărârile Agenției privind costurile de bază, tarifele și prețurile reglementate, precum și cele care au impact asupra pieței energiei electrice și asupra obligațiilor de serviciu public se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.</i> Argumentare: Se propune excluderea frazei din alin. (7), ținând cont de faptul că este în contradicție cu alin. (5). Astfel, urmează a fi menținută abordarea alin. (5), care corespunde prevederilor art. 16 alin. (10) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Celelalte acte administrative ale Agenției care nu cad sub incidența alin. (5), se supun prevederilor Codului administrativ care indică obligativitatea motivării acestora (art. 31, art. 118, art. 120 Cod administrativ), nefiind necesară dublarea normei legale respective prin Legea energiei electrice. Totodată, menționăm că, potrivit art. 118, alin. (4) lit. b) din Codul Administrativ, <i>motivarea nu este obligatorie în cazul în care acest lucru este prevăzut expres de lege</i>. Prin urmare, în proiectul de lege la alin. (5) este prevăzută excepția respectivă, astfel fraza din alin. (7) urmează a fi exclusă, pentru a nu crea confuzii la aplicarea normelor respective.	Se acceptă parțial, La articolul 13, alin. (5) cuvintele „se indică temeiul legal al aprobării acestora” se substituie cuvintele „se indică, în partea de motivare, temeiul legal și oportunitatea aprobării acestora”. Totodată, la articolul 13, alin. (7), care a devenit alin. (8), fraza a 2-a se exclude.
5.	La art. 23: 5.1. la alin. (2), de exclus lit. h) Argumentare: Acest temei a fost introdus în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, având în vedere situația specifică de certificare a SRL „Vestmoldtransgaz” urmare a transmiterii silite în gestiune a rețelelor de transport a gazelor naturale de către SRL „Moldovatransgaz”. Acest temei de retragere a licenței operatorului sistemului de transport al energiei electrice nu este caracteristic sectorului electroenergetic.	Nu se acceptă, Respectarea cerințelor privind separarea și independența și/sau privind certificarea operatorului sistemului de transport, reprezintă o condiție esențială pentru desfășurarea activității de transport. Așadar, în cazul în care titularul licenței pentru transportul energiei electrice nu se conformează cerințelor respective, licența acestuia urmează a fi retrasă. De altfel, anume pentru acest motiv Proiectul legii stabilește, în spiritul Directivei UE nr. 944/2019, necesitatea monitorizării de către ANRE a implementării cerințelor de separare de către OST și, după caz, inițierea procedurii privind certificarea repetată a acestuia. Totodată, nu împărtășim opinia ANRE cu privire la faptul că trebuie să fie o abordare diferențiată cu privire la temeiurile retragerii licențelor din sectorul electroenergetic și al gazelor naturale în situații identice: principiile menite să asigure separarea și independența operatorului sistemului de transport din sectorul electroenergetic și al gazelor naturale sunt identice. Prin urmare nu sunt temeiuri pentru a avea o abordare diferită în cazul în care operatorul sistemului de transport din sectorul electroenergetic nu își îndeplinește obligațiile corespunzătoare. O abordare diferită ar putea fi percepută ca fiind discriminatorie.
6.	La art. 26, alin. (5) considerăm necesar de expus noțiunea de „consumatori neți”. Argumentare: Considerăm necesar de prevăzut expres noțiunea de „consumatori neți” pentru a exclude interpretările eronate, întrucât este un termen specific care nu este prevăzut în proiectul legii.	Se acceptă parțial, La articolul 26, alin. (5) va avea următorul cuprins: „(5) În sensul alin. Error! Reference source not found., lit. b), noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producere a energiei electrice, de trading cu

		energie electrică sau de furnizare a energiei electrice” nu include consumatorii finali care produc sau vând energie electrică, direct sau prin intermediul întreprinderilor asupra cărora aceștia exercită controlul, individual sau în comun, cu condiția ca, consumatorii finali, inclusiv în ceea ce privește cotele atribuite lor în energia electrică produsă de întreprinderile controlate, să fie, din punctul de vedere al consumului mediu anual, consumatori finali care consumă o cantitate de energie electrică mai mare decât cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică și cu condiția ca valoarea economică a energiei electrice pe care o vând terților să fie nesemnificativă în raport cu valoarea corelată a celorlalte activități comerciale ale acestora.”.
7.	La art. 31 alin. (2) urmează a fi exclus. Argumentare: OST nu poate avea întreprinderi înrudite care furnizează sau produc energie electrică sau gaze naturale, în caz contrar acesta nu poate fi certificat.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune articolul 41, para (2) din Directiva nr. 944/2019, iar situația descrisă este una posibilă.
8.	La art. 34: 8.1. alin. (3) de expus în următoarea redacție: „(3) Agenția poate elabora instrucțiuni sau clauze de achiziție pentru a ajuta operatorul sistemului de transport să asigure o procedură de licitație echitabilă.” Argumentare: Propunerea vine să oglindească exact redacția articolului 54, alin. (2) lit. (c) din Directiva 2019/944 adaptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice care stipulează că: „ <i>The regulatory authority may draw up guidelines or procurement clauses to help transmission system operators ensure a fair tendering procedure.</i> ”. 8.2. alin. (5) de exclus partea a doua a primei propoziții și anume: „, , precum și eficiența din punct de vedere al costurilor a potențialei încetări treptate a activităților legate de stocarea energiei, desfășurate de către operatorul sistemului de transport”. Argumentare: Similar argumentării de mai sus, Directiva 2019/944 nu prevede astfel de obligații.	Se acceptă, Prevederile de la alin. (3) au fost ajustate. Totodată, art. 34, alin. (5) se expune după cum urmează: ”(5) Agenția efectuează cel puțin o dată la cinci ani, o consultare publică cu privire la instalațiile de stocare a energiei existente pentru a evalua disponibilitatea potențială și interesul altor părți de a investi în astfel de instalații. În cazul în care în urma consultării publice, Agenția constată că alte părți terțe sunt capabile să dețină, să dezvolte, să exploateze sau să gestioneze instalații de stocare a energiei într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor, Agenția emite o hotărâre justificată prin care obligă operatorul sistemului de transport să elimine treptat activitățile legate de stocarea energiei. Obligația de eliminare treptată a activității de stocare a energiei urmează a fi realizată în termen de 18 luni de la data stabilită de Agenție în hotărârea aprobată în conformitate cu prezentul alineat.”.
9.	La art. 35, propunem de completat cu un alineat nou, după alin. (1), cu următorul cuprins „(2) Operatorul sistemului de transport este obligat să presteze serviciul de distribuție a energiei electrice în baza unui contract pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, încheiat în condițiile prezentei legi, în condițiile stabilite în actele normative de reglementare aprobate de Agenție”. Argumentare: este justificat de a avea aceeași abordare ca și în cazul operatorului sistemului de distribuție, a se vedea art. 61, alin. (2) din proiectul de Lege.	Nu se acceptă, Completarea Proiectului legii cu prevederea propusă nu este necesară, deoarece Articolul 35, alin. (8) din Proiectul legii deja reglementează acest lucru.
10.	La art. 38 alin. (2) lit. b) cuvintele „să organizeze” de substituit cu sintagma „să dispună organizarea”.	Nu se acceptă,

	Argumentare: Conform prevederilor art. 21 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, <i>autoritățile de reglementare nu au dreptul să intervină în activitatea întreprinderilor energetice.</i> Prin urmare, organizarea de către Agenție a unei licitații pentru realizarea investițiilor ar semnifica imixtiunea Agenției în activitatea întreprinderilor energetice, precum și crearea de avantaje sau dezavantaje pentru unele întreprinderi.	Articolul 38 alin. (2) lit. b) transpune principiul similar din art. 51, para. (7) din Directiva UE nr. 944/2019, care prevede în mod expres faptul că <i>autoritatea de reglementare organizează o procedură de licitație</i> și nu prevede posibilitatea delegării acestei funcții către o persoană terță. Concomitent, nu împărtășim opinia ANRE precum că exercitarea funcției respective ar putea fi asimilată unei imixtiuni în activitatea întreprinderilor energetice. Prevederea respectivă se referă la executarea unei investiții deja incluse în planul de dezvoltare, aprobat de Agenție, respectiv nu are sens invocarea unei potențiale imixtiuni a Agenției în activitatea operatorului sistemului de transport. Totodată, modul în care va fi organizată licitația depinde de Agenție, care, în calitate de autoritate de reglementare independentă, nu trebuie prin definiție să dispună de careva interese economice și să avantajeze careva întreprinderi specifice în contextul implementării unei proceduri competitive organizate în mod deschis și transparent pentru identificarea unor potențiali investitori interesați în realizarea unei investiții. Mai mult, articolul 38, alin. (2) prevede că ANRE are obligația de a întreprinde cel puțin una din acțiunile enumerate. Respectiv, rămâne la latitudinea ANRE care din măsuri urmează a fi întreprinse. În fine, principiul respectiv se regăsește și în Legea în vigoare (a se vedea art. 34, alin. (7), lit. b) din Legea nr. 107/2016).
11.	La art. 63: 11.1. - alin. (3) de expus în următoarea redacție: „(3) Agenția poate întocmi orientări sau clauze de achiziție pentru a ajuta operatorul sistemului de distribuție să asigure o procedură de licitație echitabilă.” Argumentare: Propunerea vine să oglindească exact redacția art. 36, alin. (2) lit. (c) din Directiva 2019/944 adaptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice care stipulează că: „<i>The regulatory authority may draw up guidelines or procurement clauses to help distribution system operators ensure a fair tendering procedure.</i>” 11.2. - alin. (4) de exclus partea a doua a primei propoziții și anume: „, precum și rentabilitatea eliminării treptate a activităților de stocare a energiei de către operatorul sistemului de distribuție”. Argumentare: Similar argumentării de mai sus, Directiva 2019/944 nu prevede astfel de obligații.	Se acceptă Prevederile de la art. 63, alin (3) și alin. (4) au fost ajustate corespunzător. Concomitent, în același context, au fost ajustate în mod similar și prevederile de la art. 34, alin. (3) și alin. (5).
12.	La art. 68, după alin. (2), urmează a fi completat cu un alineat nou în următoarea redacție și cu renumerotarea corespunzătoare a celorlalte alineate: „(3) În cazul proiectelor de dezvoltare a rețelelor de distribuție a energiei electrice într-o localitate sau într-o anumită zonă, a căror eficiență economică nu poate fi demonstrată, acestea pot fi incluse în planul de	Se acceptă, Articolul 68 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) În cazul proiectelor de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție într-o localitate sau într-o anumită zonă, a căror eficiență economică nu poate fi demonstrată, acestea pot fi

	dezvoltare și planul anual de investiții al operatorului sistemului de distribuție cu condiția că autoritatea publică locală, fie solicitantul, își asumă nemijlocit printr-un acord scris încheiat cu operatorul de sistem, să achite contribuția financiară în partea neacoperită pentru demonstrarea eficienței economice în conformitate cu Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor de distribuție a energiei electrice. Contribuția solicitantului la construcția rețelei de distribuție a energiei electrice nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra rețelei respective. În acest caz, determinarea cheltuielilor de amortizare în scopuri tarifare se va realiza prin prisma art. 130 alin. (3) subpct. 4) ”. Argumentare. Această propunere este una vitală pentru a soluționa o problemă ce perpetuează de ani de zile privind construcția haotică a rețelelor, fără o planificare corectă, care să corespundă normelor de securitate, fiind redusă calitatea serviciilor de distribuție și eficiența infrastructurii electroenergetice. Or, Legea nu oferă soluții pentru realizarea proiectelor de investiții în oferirea accesului la energia electrică pentru potențialii consumatori din anumite zone/localități în care extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice nu corespunde criteriului de eficiență economică. De notat, că în lista de așteptare a OSD ÎCS „Premier Energy Distribution” S.A. se află proiecte de extindere, înaintare de APL conform planurilor urbanistice și proiectelor prezentate de APL, în valoare totală de circa 170 mln. lei, iar în medie OSD realizează anual investiții în dezvoltarea rețelelor, (extindere a rețelelor în localități), de circa 20 milioane lei. Prin urmare, ultimele proiecte din listă ar putea fi realizate peste cel puțin 8 ani, între timp însă lista se completează cu solicitări noi de la APL. Odată ce planul de dezvoltare se va întocmi pentru o perioadă de 5 ani, nu există nici o certitudine privind perioada în care se vor realiza ultimele proiecte din listă, iar peste 8 ani proiectele elaborate deja nu vor mai corespunde cerințelor la zi, fiind o cheltuială zadarnică suportată de APL. Astfel, cetățenii nu pot fi racordați la rețea și vor sta fără energie încă cel puțin opt ani. Având în vedere că energia electrică este un produs de importanță vitală, în prezent oamenii se asociază și construiesc cu forțe proprii rețele electrice. În pofida faptului că scopul Legii este de a proteja consumatorii și de a pune cheltuielile de dezvoltare pe seama OSD, oamenii oricum suportă cheltuieli, iar rețelele electrice se dezvoltă haotic, fără un plan bine definit. Rețelele construite de consumatori rareori sunt transmise în proprietatea OSD, astfel că accesul unor noi solicitanți la aceste rețele nu mai poate fi gestionat conform prevederilor Legii, dar conform voinței persoanelor care au finanțat construcția. Prin modificarea propusă se va oferi un mecanism de soluționare a problemei și de urgentare a construcției rețelelor noi în beneficiul consumatorilor finali, în special a consumatorilor casnici. Proiectele care nu sunt incluse în planul de dezvoltare din lipsa unei justificări economice ar putea fi cofinanțate de solicitanți, sporind astfel eficiența pentru OSD. Astfel, un proiect care, conform condițiilor actuale, se va realiza de OSD peste 8 ani, ar putea fi realizat în 2-3 ani în cazul cofinanțării investiției de	incluse în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție și în planul anual de investiții al operatorului sistemului de distribuție cu condiția că fie autoritatea administrației publice locale, fie solicitantul își asumă nemijlocit printr-un acord scris încheiat cu operatorul sistemului de distribuție să achite contribuția financiară în partea neacoperită pentru demonstrarea eficienței economice a investiției în conformitate cu Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție. Contribuția solicitantului la construcția porțiunii rețelei electrice de distribuție nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra porțiunii respective de rețea, aceasta fiind în proprietatea operatorului sistemului de distribuție. În acest caz, determinarea cheltuielilor de amortizare în scopuri tarifare se va realiza prin prisma Error! Reference source not found. alin. Error! Reference source not found. subpct. 4).”. Alineatele (3) – (13) devin alineatele (4) – (14).
--	---	---

	către solicitanți. Bineînțeles partea de contribuție a solicitanților nu se va lua în considerație la calculul tarifului. Abordarea ce ține de contribuția financiară a solicitanților, în partea neacoperită pentru demonstrarea eficienței economice, este una echitabilă și justificată prin prisma politicilor tarifare. Or, această opțiune oferă posibilitatea extinderii rețelelor din contul tarifelor reglementate a proiectelor ineficiente în aceeași măsură ca și proiectele eficiente – <u>doar în limita costurilor justificate economic</u>, fără să admită în scopuri tarifare cheltuieli disproporționate și economic nejustificate prin socializarea costurilor ineficiente ale investiției, prin recuperare de către toți consumatorii de energie electrică. Persoanele interesate de accesul la rețea din zonele și localitățile pentru care proiectele de investiții în extinderea rețelelor sunt nefezabile, pot identifica oportunități de finanțare din partea partenerilor de dezvoltare sau își asumă nemijlocit diferența de costuri cu investiția respectivă. Precizăm că principiul cofinanțării este aplicat și în alte state. Spre exemplu în Marea Britanie un solicitant, potențial consumator final, achită integral cota parte ce îi revine din costul total al proiectului de dezvoltare. În cazul României – Legea stabilește un principiu similar celui propus de ANRE – solicitanții dezvoltării coparticipă la finanțarea proiectului în măsura în care proiectul de dezvoltare să devină eficient economic.	
13.	La art. 69, alin. (11) de substituit sintagma „<i>instalație electrică</i>” cu sintagma „<i>instalație de racordare</i>”. Argumentare: Este necesară această substituție, deoarece „<i>instalație electrică</i>” conform definiției este instalație de racordare și instalație de utilizare. În acest caz la transmiterea instalațiilor electrice cu titlu gratuit se vor transmite și instalațiile de utilizare, ceea ce presupune transmiterea cu titlu gratuit a instalațiilor nemijlocit până la receptoarele electrice (ex. prize monofazate, circuitele electrice interne ale clădirilor, etc.).	Se acceptă parțial, În contextul prevederii art. 38, alin. (2) din Directiva UE nr. 944/2019, transpusă prin alin. (2) din prezentul articol, sistemele de distribuție închise, se asimilează rețelelor de distribuție. Respectiv, instalațiile electrice operate de operatorul sistemului de distribuție închis prin care se asigură livrarea energiei electrice către utilizatorii sistemului respectiv nu pot fi considerate ca fiind instalații de racordare (a se vedea și definiția instalației de racordare de la art. 2, pct. 63 din Proiectul legii). În ceea ce privește instalațiile electrice ale întovărășirilor pomicole, cooperativelor de construcție a garajelor, ale altor asociații de coproprietari de acest tip, acestea de asemenea nu pot fi considerate ca fiind instalații de racordare care asigură legătura dintre rețeaua de distribuție și instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali, acestea fiind similare practic unor micro-rețele electrice prin care are loc livrarea energiei electrice către consumatorii conectați la acestea. Totodată, pentru a exclude echivocul în interpretare, prevederea de la alin. (11), va avea următorul cuprins: ”(11) Operatorii sistemelor de distribuție închise, întovărășirile pomicole, cooperativele de construcție a garajelor, alte asociații de coproprietari de acest tip sunt în drept să transmită operatorului de sistem, cu titlu gratuit, instalațiile electrice prin care se asigură livrarea energiei electrice către utilizatorii sistemelor de distribuție închise, către membrii asociațiilor

			respective, cu condiția ca acestea corespund cerințelor avizului de racordare, eliberat acestora de către operatorul sistemului de distribuție pentru racordarea instalațiilor electrice, cu respectarea condițiilor stabilite la Error! Reference source not found. alin. Error! Reference source not found. și alin. Error! Reference source not found. ”.
14.	La art. 71, alin. (8), după cuvintele „<i>rețelele electrice de transport</i>” se propune de completat cu textul: „, <i>precum si despre congestii, propunând modalități de soluționare a acestora</i>”. Argumentare: A refuza accesul la rețeaua electrică nu este dificil, cu toate că trebuie prezentate argumente, dar mai important este identificarea soluțiilor pentru a face posibilă racordarea instalației electrice la rețea, dar și prevenirea congestiilor.	Se acceptă parțial, Considerăm inoportună modificarea propusă deoarece aceasta este în măsură să distorsioneze sau să limiteze aplicabilitatea unor prevederi din Proiectul legii care reglementează accesul la rețeaua electrică de transport, alocarea capacităților și gestionarea congestiilor. Totodată, nu este clară necesitatea introducerii obligației respective a OST de a informa lunar Agenția cu privire la toate tipurile de congestii, în contextul în care Proiectul legii stabilește deja multiple cerințe ce țin de identificarea și gestionarea congestiilor, inclusiv cu privire la măsurile care trebuie întreprinse pentru a soluționa congestiile apărute (în special a celor fizice, prin acțiuni de remediere). În particular, problema congestiilor în rețelele electrice este pe larg abordată în Capitolul IV, Secțiunea 3 din Proiect, care include prevederi ce țin de congestiile fizice și cele structurale. De remarcat în acest sens următoarele prevederi din Proiectul legii care abordează problema congestiilor: - Articolul 44 stabilește cerințe detaliate cu privire la alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, iar articolul 47 – prevederi cu privire la utilizarea venitului obținut din gestionarea congestiilor și raportarea periodică de către OST; - Articolul 46 stabilește prevederi ce țin de implementarea acțiunilor de remediere (în particular comercializarea în contrapartidă și redispecerizarea) ca măsuri de remediere a congestiilor interne și interzonale, precum și de menținere a securității operaționale. - Articolele 42 și 43 stabilesc cerințe și obligații ale OST în legătură cu identificarea congestiilor structurale, precum și acțiunile care trebuie întreprinse în legătură cu gestionarea acestora, inclusiv în ceea ce privește cooperarea la nivel internațional/regional, precum și raportarea. Concomitent, conform articolului 71, alin. (5), OST nu are dreptul să refuze racordarea unei noi centrale electrice sau a unei noi instalații de stocare a energiei la rețeaua electrică de transport prin invocarea unor viitoare limitări posibile ale capacităților rețelei electrice de transport disponibile, cum ar fi congestia în zonele îndepărtate ale rețelei electrice de transport. Respectiv, completarea propusă la articolul 71, alin. (8) va fi în contradicție cu principiul respectiv de la alin. (5), care transpune articolul 42,	

			para. (2) din Directiva UE nr. 944/2019, deoarece la acceptarea propunerii ANRE ar putea rezulta că OST poate refuza accesul la rețea pe motivul apariției unor (potențiale) congestii. Mai mult ca atât, abordarea congestiilor este obiectul mai multor Coduri de rețea (a se vedea în acest sens Liniile directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, Liniile directe privind operarea sistemului de transport) și TCM-uri, care stabilesc mecanisme și principii detaliate cu privire la diferite categorii de congestii (congestii de piață, fizice, structurale), inclusiv modul de soluționare a acestora și cerințe de raportare de către OST. Totodată, în contextul propunerii ANRE, articolul 71, alin. (8) se completează cu cuvintele „propunând modalități de soluționare a cauzelor care au dus la refuz.”
15.	La art. 72, la alin. (3) se propune de păstrat redacția consultată public, în care <i>„Modalitatea de determinare a cuantumului garanțiilor financiare, condițiile în care urmează să fie depuse garanțiile financiare și cazurile în care garanția financiară este restituită solicitantului, este stabilită în Regulamentul privind racordarea.”.</i> Argumentare: După adoptarea Legii cu privire la energia electrică, Agenția va elabora și va aproba o nouă versiune a Regulamentului cu privire la racordarea, care va include toate etapele, termenele și condițiile privind eliberarea avizului de racordare și racordarea propriu-zisă. Astfel, pentru a nu avea două hotărâri ce reglementează același proces, se propune includerea prevederilor privind garanțiile financiare în Regulamentul privind racordarea, cu condiția că doar cuantumul garanției va fi aprobat printr-o hotărâre separată, temei pentru care va fi inclus în regulamentul menționat. Subliniem faptul că, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare, număr unic 1150/MEn/2024) la data de 19.02.2025 a fost aprobat în ședința Guvernului. După adoptarea acestui proiect Agenția va elabora o hotărâre în termen de o lună pentru a urgenta procesul de eliberare a capacităților rezervate, iar ulterior la aprobarea unui nou Regulament privind racordarea în conformitate cu noua Lege, ar fi oportun ca prevederile din acea hotărâre să se regăsească în noul Regulament, ce ar prevedea o procedura consolidată privind eliberarea avizelor de racordare, așa cum este prevăzut în art. 73 alin. (7) al proiectului de Lege.	Nu se acceptă, Formularea respectivă a fost agreată de toate părțile consultate pe marginea Proiectului de lege nr. 48 din 19 februarie 2025, care se află în examinare la Parlament.	
16.	La art. 72, la alin. (5) în ultima propoziție după cuvintele „documentele normativ-tehnice” de completat cu textul „sau a cerințelor de calitate superioare celor minime stabilite în documentele normativ-tehnice” Argumentare: Completarea este necesară pentru a nu da posibilitate operatorului de sistem să exagereze în privința stabilirii unor condiții ce ar depăși în anumite cazuri condițiile minime stabilite de documentele normativ-tehnice în vigoare.	Se acceptă.	

17.	La art. 72, la alin. (12) se propune substituirea textului „prevederile alin. (9)” cu textul „prevederile alin. (11)” Argumentare: eroare în referință la aliniat.	Se acceptă.
18.	La art. 72, alin. (17) se propune următoarea redacție: <i>„(17) În cazul racordării la rețeaua electrică a centralelor electrice, a instalațiilor de stocare a energiei sau a instalațiilor de utilizare, cu excepția celor indicate la alin. (18), admiterea în exploatare se confirmă prin declarația electricianului autorizat. După admiterea în exploatare a centralelor electrice, solicitantul trebuie să parcurgă procedura de notificare în cazurile și modul stabilite în Regulamentul privind racordarea și în Codul rețelelor electrice privind racordarea la rețelele electrice.”</i> Argumentare: Este necesară utilizarea sintagmei „instalațiilor electrice” pentru a nu omite instalația de racordare (conform noțiunilor de instalație electrică și instalație de utilizare), precum și adăugarea virgulei după textul „... sau a instalațiilor de utilizare, ..” pentru a extinde excepția și pentru centralele electrice amenajate de instituțiile specificate la alin. (18).	Se acceptă parțial, La rețeaua electrică se racordează instalația de utilizare a consumatorului final, iar instalația de racordare este instalația care asigură legătura dintre instalația de utilizare și rețeaua electrică. În acest context, este redundantă și pasibilă de interpretări specificarea faptului că instalația de racordare se racordează la rețea, deoarece instalația de utilizare nu poate fi racordată fără instalația de racordare. Mai mult ca atât, atât centralele electrice, cât și instalațiile de stocare a energiei de asemenea se racordează la rețea prin intermediul unei instalații de racordare (a se vedea definiția noțiunii de ”instalație de racordare”, precum și a noțiunii de ”punct de racordare” de la art. 2, pct. 63) și pct. 117) din Proiectul legii. De altfel, definiția noțiunii de ”punct de racordare” corespunde definiției similară din Regulamentul UE nr. 2016/631, transpus prin Hotărârea ANRE nr. 423/2019). Totodată, se acceptă propunerea ANRE cu privire la adăugarea virgulei după textul „... sau a instalațiilor de utilizare, ..” pentru a extinde excepția și pentru centralele electrice amenajate de instituțiile specificate la alin. (18).
19.	La art. 72, alin. (18) se propune de expus în următoarea redacție și suplinirea cu lit. i): <i>„(18) Admiterea în exploatare se face în baza actului de corespundere emis de organul supravegherii energetice de stat în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție, în cazul racordării la rețelele electrice de transport a instalațiilor electrice, precum și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție a:</i> <i>a) instalațiilor electrice ale consumatorilor cu o putere contractată mai mare de 150 kW;</i> <i>b) instalațiilor electrice ale consumatorilor ce implică instalarea posturilor de transformare;</i> <i>c) instalațiilor electrice ale instituțiilor preșcolare;</i> <i>d) instalațiilor electrice ale instituțiilor de învățământ;</i> <i>e) instalațiilor electrice ale instituțiilor medicale;</i> <i>f) instalațiilor electrice ale azilurilor de bătrâni și ale orfelinatelor;</i> <i>g) surselor de energie electrică de rezervă ale instituțiilor specificate la lit. c) – lit. f);</i> <i>h) rețelelor de iluminat public;</i> <i>i) părții electrice a centralelor electrice ale instituțiilor specificate la lit. c) – lit. f).”</i>	Nu se acceptă. A se vedea comentariul de mai sus.

		Argumentare: Similar, la lit. a) este necesară utilizarea sintagmei „<i>instalațiilor electrice</i>” pentru a nu omite instalația de racordare (conform noțiunilor de <i>instalație electrică</i> și <i>instalație de utilizare</i>). La lit. b) este necesară specificarea „<i>instalațiilor electrice ale consumatorilor</i>” pentru a exclude instalațiile de racordare ale centralelor electrice. În contextul proiectului de lege se stabilește necesitatea emiterii actului de corespundere la amenajarea instalațiilor electrice noi de instituțiile preșcolare, de învățământ, medicale, aziluri de bătrâni și orfelinate, ținând cont de importanța și aspectul social al acestora. Respectiv, în aceeași ordine de idei, ANRE urmează să examineze și să confirme corespunderea centralelor electrice amenajate de instituțiile respective. De asemenea, este necesar de remarcat că, în noțiunea „<i>actului de corespundere</i>” este specificat cazul emiterii actului de corespundere a centralelor electrice. Astfel, se constată o neconcordanță dintre noțiunea „<i>actului de corespundere</i>” și prevederile art. 72 alin. (18) al proiectului de Lege.	
	20.	La art. 73 20.1.alin. (3) cuvântul „<i>tripartit</i>” de substituit cu cuvintele „<i>de tranzitare</i>” sau de exclus, iar 20.2.alin.(3) textul „<i>consumatorul final existent/producătorul existent</i>” de substituit cu textul „<i>consumatorii finali existenți/producătorii existenți</i>” Argumentare: Este necesară substituie/excluderea cuvântului „<i>tripartit</i>” deoarece acest cuvânt presupune participarea în acord nu mai mult de 3 părți semnatare a acestuia, pe când sunt cazuri în care alimentarea cu energie electrică se realizează prin tranzitarea a mai mulți consumatori finali ceea ce ar însemna că în acest acord pot participa mai multe părți.	Nu se acceptă, În contextul propunerii ÎS Moldelectrica, prevederea respectivă a fost exclusă. Menționăm că, în spiritul Directivei nr. 944/2019, Proiectul legii stabilește că instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali pot fi racordate la rețelele electrice ale operatorilor sistemelor de transport și de distribuție, la rețelele operatorilor sistemelor de distribuție închise, precum și la rețelele comunităților de energie a cetățenilor (a se vedea în acest sens art. 6, art. 38 și art. 16 din Directiva nr. 944/2019). Mai mult, pentru a putea beneficia de drepturile unui consumator activ, ale unui consumator dispecerizabil, consumatorul respectiv trebuie să fie racordat direct la rețelele electrice ale operatorului sistemului de distribuție. Totodată, centralele electrice pot fi exploatate în cadrul comunităților de energie a cetățenilor sau al comunităților de energie regenerabilă. Concomitent, articolul 149 a fost completat cu alineatul (7) cu următorul cuprins: „(7) Avizele de racordare emise în baza articolului 47, alin. (8) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, precum și acordurile tripartite încheiate în acest sens rămân valabile până la expirarea acestora. Principiul stabilit în prezentul alineat nu împiedică consumatorul final/producătorul care este conectat la instalațiile electrice ale altui consumator final/producător, parte a unui acord tripartit, să solicite racordarea instalației de utilizare, a centralei electrice direct la rețelele electrice de distribuție.”.
		20.3. Prevederile alin. (7) este necesar de a fi aliniate cu prevederile art. 72, alin. (4) din proiect, care prevede că „Condițiile, cerințele, cuantumul,	Se acceptă.

	termenele de depunere și de restituire a garanțiilor financiare de bună execuție, precum și cazurile în care garanția financiară de bună execuție se utilizează de către operatorul de sistem pentru dezvoltarea rețelei electrice, se stabilesc prin hotărârea Agenției privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare. Eventualele venituri obținute de operatorii de sistem în conformitate cu prezentul alineat urmează a fi utilizate de aceștia pentru dezvoltarea rețelelor electrice.”. Argumentare: Pentru a evita contradicțiile, considerăm oportun ca prevederile privind garanțiile pentru avizele de racordare să se regăsească într-un singur regulament (Hotărâre).	
21.	La art. 85 alin. (3) este eronată referința la Art. 113 și Art. 14 din Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. Argumentare: Articolul 113 din Regulamentul menționat ține de evidența plăților preventive, iar Articolul 114 este abrogat prin Hotărârea ANRE nr. 74 din 25.02.2022.	Nu se acceptă, Nu este clară propunerea, deoarece art. 85, alin. (3) nu conține referințe la Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.
22.	La art. 85 alin. (10) sintagma „<i>piață și alte persoane enumerate la Articolul 100 alin. (4) lit. b)-e)</i>”, propunem să fie exclusă. Argumentarea analogică cu expunerea de la art.100.	Nu se acceptă. A se vedea explicația de mai jos (propunerea de la pct. 23 din scrisoare).
23.	La art. 100: 23.1. alin (3) - de exclus; 23.2. alin. (4) propunem să fie exclus. Argumentare: Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/10/MC-EnC prin care a fost adaptată și aprobată varianta Regulamentului (UE) Nr. 1227/2011, care se transpune în proiectul de Lege cu privire la energia electrică, prevede că, articolul 8 din Regulament este inaplicabil. În acest context, menționăm că alin. (4) din art. 100 a proiectului, de fapt transpune alin. (4) din articolul 8 al Regulamentului (UE) Nr. 1227/2011. Prin urmare, sursele de colectare a informațiilor care se prevăd în art. 85 alin. (10) și art. 100 alin. (4) urmează a fi excluse din proiect.	Nu se acceptă. Nu suntem de acord cu poziția ANRE în contextul în care printre obiectivele politicii de stat sunt deschiderea piețelor de energie electrică, lansarea piețelor organizate de energie electrică, sporirea lichidității și promovarea concurenței pe piețele de energie electrică, precum și integrarea în piața regională și cuplarea piețelor de energie electrică. Totodată, Articolul 8, alin. (4) din Regulamentul (UE) Nr. 1227/2011 a fost adaptat la contextul local, astfel încât ANRE să aibă competența să solicite la necesitate și să primească documente și informații aferente tranzacțiilor încheiate pe piețele de energie electrică nu doar de la participanții la piață, dar și de la părțile terțe care acționează în numele acestora, precum și de la alte persoane indicate la art. 100, alin. (4) din Proiectul legii. Concomitent, nu este clară abordarea Agenției în raport cu transpunerea și aplicarea legislației UE ce ține de monitorizarea piețelor de energie și asigurarea transparenței și integrității piețelor respective (în particular, implementarea REMIT), în contextul în care prevederile din proiectul Legii propuse a fi excluse de Agenție presupun stabilirea dreptului autorității de reglementare de a solicita informații de la participanții pieței sau de la alte persoane, pentru a fi în măsură să-și realizeze în mod eficient atribuțiile sale ce țin de monitorizarea pieței.
24.	La art. 103 alin. (3) și (4) se propune de exclus. Argumentare: Nu este suficient de clar ce semnifică „<i>bază de date comercială</i>”.	Se acceptă parțial, Alineatul (3) din Proiectul legii transpune prevederile art. 12 para (2) din Regulamentul UE nr. 1227/2011 în versiunea adaptată și

		Reiterăm că, proiectul de lege nu definește noțiunea de „bază de date comercială”, din care motiv nu este clar cum se creează această bază, cine furnizează informația, cum și cât timp aceasta se păstrează. Având în vedere cele menționate, baza de date <u>comercială</u> în interpretare arbitrară <u>nu poate să nu conțină</u> „date care nu sunt sensibile din punct de vedere comercial, în conformitate cu cerințele privind confidențialitatea informațiilor stabilite”. Prin urmare, este interpretativă limita de discreție a informațiilor care pot fi făcute publice și care nu pot fi divulgate. Totodată, alin. (3) și (4) contravin alin. (1) care stabilește <u>drept obligație</u> abținerea de la divulgarea informațiilor obținute de la participantul la piața de energie electrică în cazul stabilit la art. 97 alin. (2), în cadrul monitorizării pieței și în cadrul investigațiilor desfășurate. Mai mult ca atât, Regulamentul UE 1227/2011 privind înregistrarea și transparența pieței angro de energie, stabilește această obligație nu pentru autoritatea de reglementare, dar pentru ACER, având în vedere faptul că anume ACER deține informația completă sau „bază de date” deplină despre toate tranzacțiile comerciale ale participanților de pe piața UE.	adoptată la nivelul Comunității Energetice, care la rândul său instituie în sarcina autorităților de reglementare a obligației privind punerea la dispoziție, în scopuri științifice, a bazei de date comerciale de care dispune, cu respectarea principiului confidențialității. Totodată, la alin. (3) „baza de date de care dispune” se substituie cu cuvintele „baza sa de date cu privire la funcționarea pieței angro”.
	25.	La art. 107 25.1 alin. (4), după cuvintele „întreprinderile mici” de completat cu cuvintele „microîntreprinderile”. Argumentare: art. 112 din proiect la fel face referință la microîntreprinderi, iar pentru a evita echivocul și a exclude riscul de a priva microîntreprinderile de dreptul de a beneficia de serviciul universal, considerăm necesar de a face această precizare;	Se acceptă. Concomitent, modificare similară a fost operată la art. 113, alin. (1).
	26.	La art. 116, alin. (4), propunem substituirea cuvântului „noncasnic” cu cuvântul „final” după cuvintele „locul/locurile de consum pentru care respectivul consumator”. Argumentare: Prevederile art. 116, și implicit ultima propoziție din alin. (4) se referă la toți consumatorii finali, nu doar la cei noncasnici;	Se acceptă
	27.	La art. 130 alin. (3) sub. 4) se propune de a completat subp. (4) cu o propoziție nouă, după cum urmează: „În scopuri tarifare nu se acceptă valoarea rezultată în urma procesului de reevaluare a activelor”. Argumentare: Reevaluarea activelor care poate fi efectuată de către operatori denaturează valoarea activelor deținute și face imposibilă monitorizarea de către Agenție a costurilor recuperate de către consumatori prin tarifele aplicate pentru investițiile realizate. Totodată se propune de a prevedea expres în Proiectul de Lege că în scopuri tarifare nu se acceptă reevaluarea.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă stabilește deja principiul potrivit căruia la aplicarea ratei de rentabilitate nu se ia în considerare valoarea rezultată din reevaluarea imobilizărilor corporale și necorporale. Totodată, reevaluarea activelor constituie un exercițiu financiar/contabil prevăzut de Standardele Naționale de Contabilitate, iar condițiile în care are loc reevaluarea se stabilesc în politica contabilă a întreprinderii.
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal		Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	
Consiliul Concurenței	1.	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 21 februarie 2025, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit.	Se acceptă.

(nr. DJ-06/ 132 - 210 din 21. 02.2025)		d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și, în limitele competenței sale, comunică următoarele. La art. 2 din proiect noțiuni principale, în definiția noțiunii ”<i>subvenții încrucișate</i>”, Plenul Consiliului Concurenței propune substituirea cuvântului ”<i>profit</i>” cu cuvântul ”<i>venit</i>”, așa precum este prevăzut la pct. 4 din Regulamentul privind stabilirea poziției dominante pe piață și evaluarea abuzului de poziție dominantă aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 16/2013.
2.	Totodată, deși în Sinteză se menționează că, obiecția Plenului Consiliului Concurenței a fost acceptată, textul art. 51 alin. (8) nu a fost reformulat în mod corespunzător prin utilizarea exprimărilor juridice corespunzătoare. Astfel, textul în raport cu respectarea principiilor ajutorului de stat urmează a fi expus conform formulării prin prisma regulilor ajutorului de stat reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012. Repetat atenționăm și asupra necesității de a corela conținutul prevederilor art. 51 alin. (8) din proiect, cu prevederile legislației din domeniul ajutorului de stat. Or, măsurile de sprijin urmează a fi notificate la Consiliul Concurenței, la nivel de intenție adică la nivel de proiect al actului administrativ normativ, în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013. Astfel, la art. 51 alin. (8) al proiectului textul ”<i>va notifica decizia respectivă</i>” urmează a se expune în sensul că ”<i>va notifica proiectul deciziei respective</i>”.	Se acceptă. Articolul 51, alin. (8) fost modificat conform propunerii prezentate de Consiliul Concurenței.
3.	Nici la art. 90 alin. (9) și art. 106 alin. (5) lit. e) din Proiect nu au fost operate modificările corespunzătoare, în sensul utilizării noțiunii de ajutor de stat prevăzută de art. 3 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Așadar, având la bază prevederile art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative care prevăd că, terminologia utilizată în proiectul de act normativ trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, Plenul Consiliului Concurenței, repetat, atenționează despre necesitatea de a utiliza la art. 90 alin. (9) și art. 106 alin. (5) lit. e) termenul ”măsură de sprijin autorizată” și nu ”sprijin autorizat” și ”schemă de sprijin”.	Se acceptă parțial, Articolul 90, alin. (9) și articolul 106, alin. (5) lit. e) au fost modificate conform propunerii Consiliului Concurenței. Totodată, pentru a se evita echivocul în interpretare, la art. 2, alin. (17) din Proiectul legii s-a decis menținerea sintagmei de ”schemă de sprijin” întrucât aceasta este utilizată în Legea nr. 10/2016 la care se face referință în definiția respectivă.
4.	Autoritatea de concurență reiterează că, autorul proiectului nu a argumentat suficient prevederea art. 4 alin. (2) lit. a) din proiect, conform căreia Guvernul va desemna o întreprindere ca operator al pieței energiei electrice doar dacă este o persoană juridică înregistrată în Republica Moldova de către un operator desemnat al pieței de energie electrică dintr-o Parte Contractantă a Comunității Energetice sau dintr-un stat membru al Uniunii Europene. Această propunere ar putea limita posibilitatea unor anumiți furnizori de a oferi un serviciu dacă geografic sunt amplasați în alte state care nu sunt state membru UE sau Parte Contractantă a Comunității Energetice.	Nu se acceptă, În contextul în care se dorește cuplarea piețelor de energie electrică a Republicii Moldova cu piețele de energie electrică ale României și respectiv ale UE, iar rolul operatorului de piață în ceea ce privește organizarea și asigurarea funcționării piețelor centralizate (piața pe parcursul zilei și piața pentru ziua următoare) este crucial, este imperativ ca entitatea care va desfășura activitatea de operator de piață să fie desemnată de Guvern.

	5.	Legea concurenței nr. 183/2012, la art. 55 – 56 și Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, la art. 11 alin. (1) atribuie Consiliului Concurenței dreptul de a iniția investigații pentru eventuale încălcări ale legislației din domeniul ajutorului de stat și din domeniul concurenței, în limitele competențelor prevăzute de legislație. În cadrul investigației, Consiliul Concurenței poate desfășura inspecții inopinate la orice întreprindere, asociere de întreprinderi sau autoritate publică, în scopul obținerii informațiilor și a documentelor necesare, fără a informa anticipat subiectul supus inspecției sau alte autorități. Astfel, Consiliul Concurenței nu desfășoară controale și nici investigații inopinate, dar desfășoară investigații, iar în cadrul investigației poate realiza inspecții inopinate. Prin urmare, se constată necesitatea de a expune textul art. 8 alin. (3) din proiect dreptul Consiliului Concurenței de a efectua controale și investigații inopinate în sensul ca: <i>”dreptul Consiliului Concurenței de a efectua investigații”</i>.	Se acceptă, La articolul 8, alin. (3) din Proiectul legii cuvântul ”inopinate” a fost exclus.
	6.	La articolul 83 alin. (1) din proiectul de lege interzicerea acordurilor anticoncurențiale și a abuzului de poziție dominantă pe piețele de energie electrică se propune substituirea cuvântului ”prevenirea” cu cuvântul ”împiedicarea”, or, scopul interzicerii oricăror acorduri anticoncurențiale este anume de a proteja, menține și stimula concurența și de a preveni și contracara practicile anticoncurențiale, cum ar fi acordurile anticoncurențiale. Astfel, utilizarea exprimării ”prevenirea concurenței” este contrară scopului Legii concurenței nr. 183/2012 și sensului art. 83 din proiect. Aceleași argumente sunt aplicabile și pentru prevederile art. 82 alin. (6) din proiect	Se acceptă, Articolele 82, alin. (6) și 83, alin. (1) au fost modificate conform propunerii Consiliului Concurenței.
Agencia Servicii Publice		Nu au fost prezentate propuneri suplimentare	Se ia act.
Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru (nr.36/01-06/170 din 17.02.2025)		Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru a examinat repetat proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și informează că, prin scrisoarea nr. 36/01- 06/1112 din 06.09.2024, a prezentat avizul la proiectul de lege sus menționat. Suplimentar, propuneri, recomandări și obiecții nu sunt.	Se ia act.
Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă (nr.15-248 din 24.02.2025)	1.	Prin prezenta, IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED), instituția publică de suport care are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite în conformitate cu HG 1060/2023, cu referire la demersul Nr. 05-366 din 11 februarie 2025 privind avizarea repetată a Proiectului de Lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), vă comunică următoarea propunere: Pentru Secțiunea 2, art. 35, pct. (1), lit. v), cât și pentru Secțiunea 5, art. 64, pct. (1), lit. o), se propune următorul conținut: „<i>să prezinte lunar datele privind producătorii și centralele electrice care utilizează surse regenerabile instituției publice care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile</i>”, denumirea instituției publice de suport	Se acceptă

		fiind în corespundere cu art. 5, pct. (5) din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică.	
Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor		Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr.58 din 21.02.2025)	1.	3.1. Proiectul conține norme ce contravin principiilor constituționale fundamentale ale autonomiei locale și inviolabilității proprietății, anume care vizează obligația unităților administrativ-teritoriale (autorităților publice locale) de a transmite terenurile sale în folosință gratuită către operatorii de sistem pentru efectuarea lucrărilor necesare construcției și/sau exploataării rețelelor electrice (în condițiile în care și exproprierea dreptului de folosință urmează a fi compensată; a se vedea art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 488/1999). Dreptul de folosință a acestor terenuri poate fi de principiu cu titlu gratuit, însă la discreția proprietarului care administrează terenurile. În acest sens, statul își poate ceda doar proprietatea sa cu titlu gratuit. În cazul în care statul urmărește să stimuleze operatorii din contul bunurilor UAT, atunci, în conformitate cu prevederile Legii nr. 435/2006 urmează mai întâi să compenseze veniturile ratate ale bugetelor locale. Nici excepțiile prevăzute la art. 10 din Legea nr. 121/2007 nu admit folosirea gratuită (comodat) a bunurilor UAT (și nici ale statului). Reieșind din prevederile Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, pentru construcția de rețele ingineresti (cu excepția celor magistrale, care de drept sunt proprietatea statului), nu se atribuie terenuri. Respectiv, în calitate de „solicitant al actelor permissive”, în cazul rețelelor edilitare (ingineresti), inclusiv de comunicații electronice, și al elementelor de infrastructură asociată acestor rețele, este investitorul/beneficiarul sau furnizorul de rețele publice de comunicații electronice și nu proprietarul sau superficialul – așa cum este în cazul construcțiilor capitale ce se construiesc. Art. 127 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 prevede că: „Schema de trasare a rețelelor respective se elaborează în temeiul documentației de urbanism și în baza: a) avizului de racordare la rețelele edilitare (ingineresti); b) schiței de trasare a rețelelor, propusă de proiectant, la scara de 1:5000 sau de 1:1000; c) acordurilor deținătorilor de terenuri traversate/intersectate. (9) Solicitarea altor documente decât cele prevăzute la alin. (7) nu se admite”. Astfel, la elaborarea schemei de trasare a rețelelor edilitare (ingineresti) și a actelor permissive în construcții pentru amplasarea rețelelor edilitare (ingineresti) nu sunt necesare acte de atribuirea terenurilor, ci doar actele sus-menționate, inclusiv acordurile deținătorilor de terenuri traversate/intersectate. Prin urmare, normele proiectului intră în contradicție și cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, pentru că doar bunurile imobile (inclusiv cele care fac parte din infrastructura corespunzătoare de sistem) – construcții capitale necesită a fi autorizate cu	Nu se acceptă, Atât rețelele electrice de transport, precum și rețelele electrice de distribuție servesc pentru prestarea serviciului public de livrare a energiei electrice. De menționat, că în lipsa rețelelor electrice de distribuție este imposibilă asigurarea livrării energiei electrice către locurile de consum ale consumatorilor finali. Respectiv, nu împărtășim opinia CALM în sensul că în raport cu rețelele electrice de distribuție ar trebui să fie aplicat tratament diferit de cel aplicat rețelelor electrice de transport. De asemenea, conform celor explicate în cadrul ședinței publice din 18 februarie, rețelele electrice ale operatorilor de sistem situate pe terenul autorităților publice locale servesc pentru aprovizionarea cu energie electrică a consumatorilor finali din localitatea respectivă. Mai mult, eventualele plăți pentru darea în folosință a terenurilor respective urmează a fi incluse în tariful de distribuție pe care îl vor achita inclusiv consumatorii finali din localitatea respectivă. Este de menționat și că prevederile Codului urbanismului stabilește cerințele ce necesită a fi respectate în legătură cu construcția rețelelor electrice. Or, pentru a asigura livrarea continuă a energiei electrice, rețelele electrice necesită a fi întreținute, reabilite și/sau modernizate, iar în cazul producerii avariilor, operatorii de sistem trebuie să aibă acces pe teren pentru a înlătura consecințele acestora.

		prezența dreptului atribuit asupra terenurilor (proprietate sau suprafață). Aceste terenuri ale UAT nu pot fi atribuite operatorilor cu titlu gratuit.	
2.	3.2. În Art. 134 (Principii generale) (1) Terenurile proprietate publică aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea și/sau modernizarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție, se transmit în folosință operatorilor de sistem cu titlu gratuit; (2) Dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenurilor pe durata de exploatare a rețelelor electrice, prevăzut la alin. (1), se constituie prin efectul prezentei legi fără a fi necesară obținerea acordului statului sau al unităților administrativ-teritoriale, încheierea oricăror acte juridice sau îndeplinirea altor formalități. Dreptul de folosință stabilit în temeiul prezentului articol se exercită și este opozabil față de terți fără a fi necesară înscrierea acestuia în Registrul bunurilor imobile): urmează a se reformula textul, în sensul că statul atribuie cu titlu gratuit doar terenurile proprietate a statului și doar pentru construcția liniilor electrice magistrale și de interes național, iar pentru celelalte linii de electricitate, în general, nu se atribuie terenuri, inclusiv de către stat sau APL (în special cu titlu gratuit), ci se autorizează în condițiile Codului urbanismului și construcțiilor (cu următoarele acte: certificat de urbanism pentru proiectare, schema de trasare a rețelelor, proiect verificat și autorizație de construire). Suprafețele de teren care sunt traversate de aceste rețele sunt folosite de proprietarii terenurilor, însă cu grevarea prin servitutea constituită în favoarea operatorilor. Această obiecție este valabilă și pentru art. 139 alin. (3): „După trecerea în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale, terenul expropriat urmează a fi dat în folosință, cu titlu gratuit, operatorului de sistem pentru efectuarea lucrărilor necesare de construcție sau exploatare a rețelelor electrice”. Actualmente, operatorii de sistem deja se eschivează de la plata redevenței la bugetele locale pentru suprafața legală instituită (art. 29 din Legea nr. 1125/2002, prin efectul Legii nr. 133/2018) asupra terenurilor aferente bunurilor imobile proprietate privată (sedii, puncte comerciale etc), declarând că sunt scutiți de plată (nu se regăsesc în lista persoanelor scutite de plată, menționate expres la Art. 29 alin. (2) 1 din Legea nr. 1125/2002). Obligarea UAT să transmită proprietatea sa cu titlu gratuit este neconstituțională, pentru că încalcă principiile autonomiei locale și al inviolabilității proprietății. Nu negăm faptul că este plauzibilă folosirea gratuită a acestor terenuri, în special a servituților, de către operatorii de sistem (uz pentru rețelele electrice, nu și pentru sediile și alte bunuri proprietate privată ale operatorilor de sistem), însă solicităm ca această prerogativă să respecte principiile fundamentale enunțate supra. O altă opțiune posibilă este ca statul să acopere anual pierderile UAT prin transferuri și/sau granturi acordate de la bugetul de stat. Acordarea posesiei și folosinței gratuite a bunurilor proprietate publică constituie un „ajutor de stat” care trebuie notificat în prealabil Consiliului Concurenței de către	Se acceptă parțial, A se vedea explicațiile de mai sus. Totodată, pentru a se exclude eventualele abuzuri din partea operatorilor de sistem în sensul invocării art. 134 din Proiect pentru a nu achita redevența pentru amplasarea pe terenurile autorităților administrației publice locale a sediilor, punctelor comerciale, alin. (1) din Articolul respectiv urmează a fi completat cu următoarea frază: ”Principiile stabilite în prezentul articol nu se aplică în raport cu bunurile imobile, construcțiile operatorilor de sistem care nu se încadrează în definiția noțiunii de rețea electrică de transport sau de rețea electrică de distribuție, prevăzută la Articolul 2.”. În același sens, urmează a fi completat și articolul 139, alin. (3) din Proiectul legii.	

		entitatea care îl acordă, pentru a fi autorizat. Norma proiectului nu face derogare de la această regulă (Legea nr. 139/2012).	
	3.	3.3. Se propune completarea proiectului cu o normă care să pună în sarcina ANRE reglementarea soluțiilor de înregistrare automată a deranjamentelor în rețelele și instalațiile electrice, evidența automată a deconectărilor liniilor electrice de 0,4 kV și compensarea automată de către operatorii de sistem a prejudiciilor cauzate consumatorilor prin deranjamentele produse în rețelele și instalațiile electrice gestionate.	Se acceptă parțial, Cerințe specifice privind înregistrarea automată a deranjamentelor în rețelele electrice, precum și mecanismele de compensare a consumatorilor finali pentru prejudiciile cauzate urmează a fi stabilite în Regulamentul privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de ANRE. Art. 80, alin. (3) din Proiect stabilește obligația operatorul de sistem de a plăti compensații individuale utilizatorilor de sistem pentru nerespectarea indicatorilor de calitate, în cazurile stabilite în Regulamentul menționat. Totodată, prevederea respectivă a fost ajustată în sensul stipulării că ANRE urmează să stabilească în Regulamentul privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nu doar cazurile în care urmează să fie achitate compensațiile individuale, dar și condițiile în care urmează a fi achitate acestea.
Primăria Comunei Botnărești (1.12 din 21.02.2025)	1.	Primăria comunei Botnărești a analizat prevederile proiectului prin prisma principiilor constituționale, a legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului. Se propune completarea proiectului cu o normă care să pună în sarcina ANRE reglementarea soluțiilor de înregistrare automată a deranjamentelor în rețelele și instalațiile electrice, evidența automată a deconectărilor liniilor electrice de 0,4 kV și compensarea automată de către operatorii de sistem a prejudiciilor cauzate consumatorilor prin deranjamentele produse în rețelele și instalațiile electrice gestionate. Conform sintezei propunerilor la proiectul de Lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) s-a propus completarea proiectului cu norme care să prevadă înregistrarea automată a deranjamentelor în rețelele și instalațiile electrice, evidența automată a deconectărilor liniilor electrice de 0,4kV și compensarea automată de către operatorii de sistem a prejudiciilor cauzate consumatorilor prin deranjamentele produse în rețelele și instalațiilor electrice gestionate. Din motive neargumentate nu se acceptă, deoarece problema invocată urmează a fi soluționată la nivel de legislație secundară a ANRE. Totodată, soluționarea acesteia în mod eficient se va materializa mai ales după punerea în funcțiune a rețelelor electrice inteligente și a sistemelor de măsurare inteligente (a se vedea în acest sens art.77 din proiect) dar: - legislația secundară apare în urmă normelor legislative; - condițiile tehnice la fel pot fi condiționate operatorilor de sistem pentru a ridica și nivelul de completivitate deoarece este un serviciu; - de altfel se încalcă un scop de bază a legii privind respectarea intereselor consumatorilor. Propunem completarea proiectului cu o normă care să pună în sarcina ANRE reglementarea soluțiilor de înregistrare automată a deranjamentelor în rețelele și instalațiile electrice, evidența automată a deconectărilor liniilor electrice de 0,4 kV și compensarea automată de către operatorii de sistem a	Se acceptă parțial, Cerințe specifice privind înregistrare automată a deranjamentelor în rețelele electrice, precum și mecanismele de compensare a consumatorilor finali pentru prejudiciile cauzate urmează a fi stabilite în Regulamentul privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de ANRE. Art. 80, alin. (3) din proiect stabilește obligația operatorul de sistem de a plăti compensații individuale utilizatorilor de sistem pentru nerespectarea indicatorilor de calitate, în cazurile stabilite în Regulamentul menționat. Totodată, prevederea respectivă a fost ajustată în sensul stipulării că ANRE urmează să stabilească în Regulamentul privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nu doar cazurile în care urmează să fie achitate compensațiile individuale, dar și condițiile în care urmează a fi achitate acestea.

		prejudiciilor cauzate consumatorilor prin deranjamentele produse în rețelele și instalațiile electrice gestionate.	
SA „Energocom” (nr. 12/09-725 din 24.02.2025)	1.	La art. 2 a include noțiunea de „separarea contabilității”, după cum urmează: „separarea contabilității – obligația întreprinderilor de a menține o evidență contabilă distinctă a veniturilor și cheltuielilor pentru fiecare tip de activitate desfășurată, prin întocmirea în contabilitatea sa de gestiune a unui cont de profit și cont de pierderi separat pentru fiecare activitate în parte, în scopul prevenirii discriminării, subvenționărilor încrucișate și denaturării concurenței;”;	Nu se acceptă, Articolul 132 din Proiectul legii conține prevederi exhaustive care stabilesc principiile și cerințele care trebuie respectate pentru a asigura realizarea separării contabilității de către întreprinderile energetice. În acest context, nu este necesară stabilirea unei definiții suplimentare în Proiectul legii, care practic sumarizează prevederile articolului 132. De altfel, în conformitate cu articolul 154, alin. (1) lit. d) urmează a fi evitată definirea în exces a noțiunilor utilizate în text decât dacă acest lucru este absolut necesar.
	2.	La art. 21 alin. (1) lit. d), după cuvintele „separarea contabilității” a completa cu cuvintele „veniturilor și cheltuielilor”;	Nu se acceptă Noțiunea de „contabilitate” se utilizează în sensul prevăzut în Legea contabilității nr. 113/2017, iar principiile ce țin de separarea contabilității sunt stabilite în articolul 132 din Proiectul legii. Or, Legea nr. 113/2017 nu utilizează noțiunea de „contabilitate a veniturilor și cheltuielilor”. Respectiv, modificarea propusă este în măsură să distorsioneze sensul noțiunii respective, fiind improprie în contextul utilizat.
	3.	La art. 107 alin. (8), după cuvintele „contabilității separate” a completa cu cuvintele „a veniturilor și cheltuielilor”;	Nu se acceptă A se vedea explicațiile de mai sus.
	4.	La art. 132, alin. (3) și alin. (4) a reformula după cum urmează: „(3) Întreprinderile electroenergetice sunt obligate să țină contabilitate separată pentru alte activități legate de sectorul electroenergetic, dar care nu se referă la activitățile de transport și de distribuție a energiei electrice, cum ar fi în cazul în care aceste activități ar fi desfășurate de întreprinderi distincte. Întreprinderile electroenergetice trebuie să țină, de asemenea, contabilitate separată a veniturilor și cheltuielilor pentru alte activități nereglementate de prezenta lege. Întreprinderile electroenergetice trebuie să întocmească situațiile de profit și pierdere separat pentru fiecare activitate în parte. Furnizorii care furnizează energie electrică atât la prețuri reglementate, precum și la prețuri de piață sunt obligați să țină contabilitate separată a veniturilor și cheltuielilor pentru fiecare gen de activitate desfășurată. (4) Întreprinderile electroenergetice vor specifica în politicile lor de contabilitate regulile de alocare a cheltuielilor și veniturilor pe care le aplică la separarea contabilității veniturilor și cheltuielilor pe genuri de activitate, în conformitate cu prezenta lege, cu standardele de contabilitate și actele normative de reglementare aprobate de Agenție.”. Menționăm că propunerile se întemeiază pe faptul că întreprinderile electroenergetice au un sistem distinct de evidență a veniturilor și cheltuielilor aferente fiecărei activități economice, care permit întocmirea	Nu se acceptă A se vedea explicațiile de mai sus. Concomitent, alin. (3) și alin. (4) din articolul 132 transpune prevederile corespunzătoare din articolul 56, para. (3) din Directiva UE nr. 944/2019. Suplimentar, menționăm că prevederile care se propun a fi modificate se regăsesc și în art. 89 din Legea cu privire la energia electrică în vigoare și până în prezent nu au fost semnalate careva probleme în legătură cu aplicarea acestora.

		situației de profit și pierdere pe activități, iar modul în care se recunosc activele și pasivele este reglementat deja atât de Standardele Naționale de Contabilitate, cât și de Standardele Internaționale de Raportare Financiară.	
ÎS „Moldelectrica” (nr. 46-05/488 din 17.02.2025)	1.	În urma examinării proiectului de Lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) Î.S. „Moldelectrica” propune de a îmbunătăți art. 130, alin. (3), lit. d) al Legii cu introducerea unui aliniat nou cu următorul conținut: La includerea cheltuielilor privind amortizarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale se va ține cont de reevaluarea acestora, efectuată conform cerințelor legislației. În susținerea propunerii respective venim cu următoarele argumente: În conformitate cu Standardul Internațional de Contabilitate (IAS) 16 „Imobilizări corporale”, reevaluările trebuie să se facă cu suficientă regularitate pentru a se asigura că valoarea contabilă nu se deosebește semnificativ de ceea ce s-ar fi determinat prin utilizarea valorii juste la finalul perioadei de raportare. Unul din motive de a efectua sau nu reevaluarea, ar fi corectarea valorii contabile a imobilizărilor la valoarea de piață în scopul calculării unei amortizări cât de cât reale. Dacă vorbim de imobilizările corporale ale Î.S. „Moldelectrica” acestea au o durată de utilizare mare. Cu cât durata de utilizare a imobilizărilor este mai mare cu atât imaginea contabilă este mai distorsionată față de imaginea valorii reale. Aceasta se datorează proceselor inflaționiste din economia națională care duc la creșterea permanentă a prețurilor. În aceste condiții amortizarea acumulată la imobilizările corporale ale întreprinderii devine mult mai mică decât suma necesară pentru înlocuirea bunului respectiv. Dacă vorbim de imobilizările corporale ale Î.S. „Moldelectrica” acestea au o durată de utilizare mare. Cu cât durata de utilizare a imobilizărilor este mai mare cu atât imaginea contabilă este mai distorsionată față de imaginea valorii reale. Aceasta se datorează proceselor inflaționiste din economia națională care duc la creșterea permanentă a prețurilor. În aceste condiții amortizarea acumulată la imobilizările corporale ale întreprinderii devine mult mai mică decât suma necesară pentru înlocuirea bunului respectiv. Mecanismul de formare a tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice este stabilit în Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.626 din 27.10.2023 [în continuare ANRE]. Metodologia conține prevederi aplicabile în cazul reevaluării imobilizărilor corporale, dar aceste prevederi nu sunt susținute de un act legislativ superior. În confirmarea celor spuse remitem răspunsul ANRE la interpelarea Î.S. „Moldelectrica”. Anexă: Scrisoarea ANRE nr.03-01/5505 din 18.11.2024-2 file.	Nu se acceptă, Stabilirea politicii tarifare ține de ANRE, iar faptul că metodologia tarifară stabilește principiul respectiv nu necesită includerea unei prevederi similare și la nivel de legislație primară.
ÎS „Moldelectrica” (nr. 46-39/614 din 25.02.2025)	1.	Î.S. "Moldelectrica" apreciază eforturile Ministerului Energiei în vederea modificării cadrului legal în domeniul electroenergetic, prin transpunerea aquis-ului comunitar și adoptarea cadrului legal aferent, reafirmă	Nu se acceptă, În circumstanțele actuale din Republica Moldova, în care rețelele electrice de transport sunt operate de un singur operator de transport, iar sistemul electroenergetic este gestionat în ansamblu de același operator de sistem, propunerea respectivă nu duce la

		angajamentul I.S. "Moldelectrica" în procesul de elaborare și consultări publice a proiectelor, și nu în ultimul rând, tine să mulțumească întregii echipe a Ministerul Energiei pentru conlucrarea fructuoasă. Considerăm oportun de a reitera importanța utilizarea noțiunilor de "operator de transport și de sistem" care ar înlocui termenii de "operator al sistemului de transport", poziție expusă și anterior. Referitor la înaintarea altor propuneri și/sau obiecții la proiectul legii cu privire la energia electrică, în redacția nouă, I.S. "Moldelectrica" expediază în Anexă cele mai relevante modificări, care, în opinia noastră, urmează a fi analizate suplimentar și, după caz, acceptate.	îmbunătățiri ale Proiectului și nu soluționează careva probleme existente legate de activitatea operatorului sistemului de transport existent. Oportunitatea introducerii unei asemenea distincții urmează a fi examinată în contextul în care pe teritoriul țării ar opera doi sau mai mulți operatori ai rețelei electrice de transport, caz în care ar fi necesară evidențierea operatorului responsabil de operarea sistemului electroenergetic național.
	2.	Propuneri la Legea privind energia electrică: Art. 72 (4) se propune în următoarea redacție: "Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice și a instalațiilor de stocare a energiei trebuie să semneze un contract de racordare cu operatorul de sistem la rețelele electrice ale căruia este preconizată racordarea. Cerințele legate de încheierea contractelor de racordare și alte cerințe legate de centralele electrice și de instalațiile de stocare a energiei se stabilesc în Regulamentul privind racordarea și în Codurile rețelilor electrice. Pentru a asigura un acces eficient la rețelele electrice, operatorii de sistem percep garanții financiare de bună execuție de la solicitanții care solicită racordarea centralei electrice cu puterea aprobată de injecție mai mare de 200 kW sau racordarea instalației de stocare a energiei cu o putere aprobată de injecție de 1 MW și mai mare. Condițiile, cerințele, cuantumul, termenele de depunere și de restituire a garanțiilor financiare de bună execuție, precum și cazurile în care garanția financiară de bună execuție se utilizează de către operatorul de sistem pentru dezvoltarea rețelei electrice, se stabilesc prin hotărârea Agenției privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare. Eventualele venituri obținute de operatorii de sistem în conformitate cu prezentul alineat urmează a fi utilizate de aceștia pentru dezvoltarea rețelilor electrice." Propunerea dată vine să alinieze noțiunea de putere aprobată și putere instalată, pentru a evita interpretări privind capacitatea centralei electrice. Astfel puterea instalată a centralei poate să difere (mai mare) ca puterea aprobată spre injecție, valoare care este determinată de capacitatea rețelei.	Se acceptă parțial, La articolul 72, alin. (4), precum și în tot textul Proiectului legii în raport cu centralele electrice va fi utilizată sintagma de „putere instalată”, iar în raport cu instalațiile de stocare a energiei - sintagma de „putere de injecție”.
	3.	2. Ultima frază din art. 72 alin. (5) se propune în următoarea redacție: "Se interzice operatorului de sistem impunerea către solicitant a cerințelor nejustificate sau care nu sunt stabilite expres în documentele normativ-tehnice." Modificarea propusă vine în asigura un cadru care ar permite stabilirea cerințelor tehnice practice necesare asigurării funcționării în condiții de securitate și fiabilitate a sistemului electroenergetic.	Se acceptă.
	4.	3. La art. 72 alin. (8) textul "cu capacitatea mai mare de 200 kW" de înlocuit cu "puterea aprobată de injecție mai mare de 200kW"; Propunerea dată vine să alinieze noțiunea de putere aprobată și putere instalată, pentru a evita interpretări privind capacitatea centralei electrice. Astfel puterea instalată a	Se acceptă parțial, A se vedea explicația de mai sus.

		centralei poate să difere (mai mare) ca puterea aprobată spre injecție, valoare care este determinată de capacitatea rețelei.	
	5.	De exclus art. 73 alin. (3). Considerăm că este strict necesar de a asigura că fiecare utilizator este racordat nemijlocit la instalațiile gestionate de un operator de sistem. In caz contrar, există riscuri asociate cu asigurarea accesului liber a utilizatorilor de sistem la serviciile de sistem, transport, distribuție și piața energiei electrice, fiind racordat la instalațiile gestionate de un terț fără obligații de serviciu public. In același timp, se propune de a examina extinderea conceptului de sistem de distribuție închis cu integrarea procesului de racordare și a centralelor electrice. Astfel, solicitanții de racordare a centralelor electrice vor avea posibilitatea de acces la rețea și la piața energiei electrice prin instalațiile operatorului sistemului de distribuție închis, care având obligații similare operatorilor de distribuție, va permite asigurarea unui acces nediscriminatoriu pentru toți participanții la piața energiei electrice. In același timp solicitantul are opțiunea de a solicita transmiterea la bilanț a instalațiilor electrice, fapt care permite a asigura o delimitare a utilizatorului de sistem și operator de sistem.	Se acceptă, Totodată, centralele electrice pot fi operate în cadrul comunităților de energie ale cetățenilor sau a comunităților de energie regenerabilă.
	6.	Pe tot textul este necesar alinierea denumirilor Codurilor rețelelor electrice cu denumirile din proiectele acestora aflate în cadrul consultărilor publice [art.44(1), 44(15), 72(4), 75(3), 89(1), 94(9), 94(1)], 94(12), 123(7);	Nu se acceptă, Menționăm faptul că în Proiectul de lege se utilizează anume terminologia utilizată la nivel de UE, și anume „Coduri de rețea”, „Linii directoare” sau „Termeni, Condiții și Metodologii (TCM), după caz. A se vedea în acest sens și articolul 39 din Proiectul legii. Or, în conformitate cu art. 54 din Legea cu privire la actele normative în textul proiectului unui act normativ urmează a fi utilizată terminologia care corespunde celei utilizate în legislația UE. ANRE urmează să își ajusteze legislația secundară după adoptarea Proiectul respectiv de lege.
	7.	6. Articolul 13 din proiect face trimitere la capitolul IV al Codului administrativ, după cum urmează "Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ nr. 116/2018. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la survenirea uneia dintre situațiile stabilite în capitolul IV din Codul administrativ, nr. 116/2018 sau până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin hotărâre judecătorească și numai în raport cu solicitantul". Se propune de a exclude sintagma " capitolul IV din Codul administrativ", deoarece Codul administrativ are mai multe capitole IV, din diferite titluri, iar această reglementare este una care poate duce în eroare. In contextul unor eventuale modificări legislative sau redenumirea capitolelor din codul administrativ va trebui modificată și legea energiei. Propunem aceeași abordare în tot textul.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost modificată în sensul precizării nu doar a Capitolului, dar și a Titlului Codului administrativ (anume este vorba de Capitolul IV, Titlul III CA).

8.	La Articolul 36 alin. (5), care prevede „Măsurile care nu sunt bazate pe piață, cum ar fi reducerea forțată a consumului de energie electrică, se iau de către operatorul sistemului de transport numai în ultimă instanță, atunci când toate posibilitățile oferite de piață au fost epuizate sau când este evident că, singure, măsurile bazate pe piață nu sunt suficiente pentru a preveni o deteriorare suplimentară a situației de aprovizionare cu energie electrică. Orice reducere forțată a consumului de energie electrică se aplică numai după ce au fost epuizate toate posibilitățile de deconectare voluntară a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali. Operatorul sistemului de transport aplică măsuri care nu sunt bazate pe piață doar dacă acestea sunt necesare, proporționale, nediscriminatorii și temporare." Se propune de a adăuga sintagma "<i>sau dacă pentru realizarea posibilităților de deconectare voluntară nu este suficient timp</i>" după cuvintele "ale consumatorilor finali". Modificarea propusă este necesară dat fiind potențialul caracter iminent de deficit, care ar necesita întreprinderea unor măsuri imediate pentru prevenirea colapsului sistemului electroenergetic. Articolul 36 alin. (5) va avea următorul conținut „Măsurile care nu sunt bazate pe piață, cum ar fi reducerea forțată a consumului de energie electrică, se iau de către operatorul sistemului de transport numai în ultimă instanță, atunci când toate posibilitățile oferite de piață au fost epuizate sau când este evident că, singure, măsurile bazate pe piață nu sunt suficiente pentru a preveni o deteriorare suplimentară a situației de aprovizionare cu energie electrică. Orice reducere forțată a consumului de energie electrică se aplică numai după ce au fost epuizate toate posibilitățile de deconectare voluntară a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali sau dacă pentru realizarea posibilităților de deconectare voluntară nu este suficient timp. Operatorul sistemului de transport aplică măsuri care nu sunt bazate pe piață doar dacă acestea sunt necesare, proporționale, nediscriminatorii și temporare.”.	Se acceptă, Articolul 36, alin. (5) se modifică după cum urmează: ”(5) Măsurile care nu sunt bazate pe piață, cum ar fi reducerea forțată a consumului de energie electrică, se iau de către operatorul sistemului de transport numai în ultimă instanță, atunci când toate posibilitățile oferite de piață au fost epuizate sau când este evident că, singure, măsurile bazate pe piață nu sunt suficiente pentru a preveni înrăutățirea situației privind aprovizionarea cu energie electrică. Orice reducere forțată a consumului de energie electrică se aplică numai după ce au fost epuizate toate posibilitățile de deconectare voluntară a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali sau dacă pentru realizarea posibilităților de deconectare voluntară nu este suficient timp. Operatorul sistemului de transport aplică măsuri care nu sunt bazate pe piață doar dacă acestea sunt necesare, proporționale, nediscriminatorii și temporare.”.
9.	Proiectul, la Articolul 91 alin. (7) stipulează că „Dezechilibrele se decontează la un preț care reflectă valoarea energiei electrice în timp real. Zona prețului de dezechilibru este echivalentă cu zona de ofertare." Se propun de a adăuga sintagma "<i>cu excepția cazului în care Agenția aprobă o metodă alternativă de stabilire a prețurilor, inclusiv în baza unei propuneri depuse de operatorul sistemului de transport, în urma unei analize care demonstrează că acea metodă alternativă de stabilire a prețurilor dezechilibrelor duce la creștere semnificativă a siguranței de aprovizionare cu energie electrică prin asigurarea funcționării echilibrate a sistemului electroenergetic</i>" după cuvintele "în timp real": Prețul de dezechilibru în același timp să asigure semnale pentru evitarea dezechilibrelor. Astfel că, redacția nouă a articolul 91 (7) ar include următoarea reglementare "<i>Dezechilibrele se decontează la un preț care reflectă valoarea energiei electrice în timp real, cu excepția cazului în care Agenția aprobă o metodă alternativă de stabilire a prețurilor pe baza unei propuneri depuse de operatorul sistemului de transport, în urma unei analize care demonstrează</i>	Nu se acceptă, Cerințele cu privire la modul în care urmează să fie determinate prețurile pentru decontarea dezechilibrelor, precum și plățile pentru dezechilibre urmează să fie stabilite în Codul rețelilor electrice privind echilibrarea sistemului electroenergetic, aprobate de ANRE în scopul transpunerii Linii directoare aprobate prin Regulamentul Comisiei (UE) nr. 2017/2195. În particular, prevederile ce țin de stabilirea prețurilor pentru decontarea dezechilibrelor se regăsesc în Capitolul IV din Titlul V din Regulamentul UE menționat. Totodată, conform art. 91, alin. (10) din Proiectul legii, Agenția poate acorda derogări de la anumite cerințe legate de echilibrarea sistemului electroenergetic în condițiile și cu respectarea procedurii stabilite în Codul rețelilor electrice privind echilibrarea sistemului electroenergetic, inclusiv derogări de la aplicarea cerințelor aferente modului de stabilire a prețurilor

		<i>că acea metodă alternativă de stabilire a prețurilor dezechilibrelor duce la creștere semnificativă a siguranței de aprovizionare cu energie electrică. Zona prețului de dezechilibru este echivalentă cu zona de ofertare".</i>	pentru decontarea dezechilibrelor. Astfel, nu este necesară specificarea la nivel de lege a unor excepții sau derogări adiționale de la principiile și cerințele aferente echilibrării, în contextul în care în legislația secundară a ANRE vor fi stabilite prevederi detaliate în acest sens.
	10.	La art. 128 alin. (6) se propune de adăugat următoarea frază: "Tarifele pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice trebuie să reflecte costurile, să fie transparente, să ia în considerare necesitatea de a garanta siguranța rețelei și flexibilitatea și să reflecte costurile reale suportate, în măsura în care acestea corespund costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural, și să se aplice în mod nediscriminatoriu. Tarifele respective nu trebuie să includă costurile necorelate, care sprijină obiective de politică necorelate". Modificarea are scopul asigurării includerii depline în tarif a costurilor deja suportate, dacă aceste costuri au crescut eficiența OST și au asigurat securitatea aprovizionării cu energie electrică, în conformitate cu Articolul 18 din Regulamentul (UE) 2019/943 privind piața internă de energie electrică.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă se regăsește la articolul 129, alin. (2) din Proiectul legii. Respectiv, nu este necesară dublarea acesteia în articolul 128, alin. (6).
SA „OPCOM”		Nu au fost prezentate careva propuneri.	Se ia act.
SRL „Operatorul Pieței de Energie M” (nr. 1365 din 25.02.2025)	1.	Articolul 2. Noțiuni principale Propuneri revizuire În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: [...] 89) <i>operator delegat</i> - entitate căreia i-au fost delegate obligații sau atribuții specifice încredințate unui operator al sistemului de transport sau unui operator al pieței energiei electrice desemnat, de către respectivul operator al sistemului de transport sau de către operatorul piețelor de energie electrică desemnat sau căreia i-au fost alocate de către Agenția Națională de Reglementare în Energetică; Comentarii Propunerea are în vedere reflectarea definiției din <i>Regulamentul (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii</i> (cu titlu de exemplu, în cazul OTS, decontarea PE sau dezechilibrelor PRE poate fi direct atribuită de către autoritatea de reglementare unui terț).	Se acceptă, La articolul 2, pct. 89), definiția noțiunii de ”operator delegat” se modifică după cum urmează: ” <i>operator delegat</i> - entitate căreia i-au fost delegate obligații sau atribuții specifice încredințate unui operator al sistemului de transport sau unui operator al pieței energiei electrice desemnat, de către respectivul operator al sistemului de transport sau de către operatorul piețelor de energie electrică desemnat sau căreia i-au fost atribuite obligațiile sau atribuțiile respective de către Agenția Națională de Reglementare în Energetică;”.
	2.	Articolul 2. Noțiuni principale Propuneri revizuire În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: [...] 99) <i>piețele de energie electrică</i> – piețele de energie electrică, inclusiv piețele contractelor bilaterale (piețele extrabursiere) și piețele organizate de energie electrică (operatorul pieței de energie electrică , burse de energie electrică), piețele de tranzacționare a energiei, a capacității, a serviciilor de	Se acceptă parțial, Noțiunea respectivă transpune noțiunea corespunzătoare din Directiva UE nr. 944/2019 (art. 2, pct. (9)). În contextul noțiunii respective, sintagma „electricity exchange”, tradusă ca „bursă de energie” include și cadrul organizat de tranzacționare, gestionat de către operatorul pieței energiei electrice.

	echilibrare și a serviciilor de sistem în toate intervalele de timp, inclusiv piețele la termen, pentru ziua următoare și pe parcursul zilei; Comentarii: Propunerea are în vedere asigurarea coroborării cu prevederi referitoare la atribuțiile operatorului pieței de energie electrică.	A se vedea în acest sens și explicațiile ACER cu privire la definiția noțiunii „piață organizată” (Organized Marketplace), prezentate în Anexa IX la Manualul Utilizatorului de Raportare al Tranzacțiilor TRUM (Transaction Reporting User Manual (TRUM) Annex IX – Guidance on the definition of Organised marketplaces), publicat la 17.12.2024. Concomitent, în contextul Proiectului de lege, operatorul pieței energiei electrice este definit ca persoană juridică, înregistrată în modul corespunzător, care este responsabilă de organizarea și operarea piețelor de energie și care activează în baza unei licențe emise de ANRE. În context, la articolul 2, pct. 99), definiția noțiunii de ”<i>piețe de energie electrică</i>” va avea următorul cuprins: ”<i>piețe de energie electrică</i> – piețe de energie electrică, inclusiv piețele contractelor bilaterale (piețele extrabursiere) și piețele organizate de energie electrică (burse de energie electrică, platforme de tranzacționare administrate de operatorul pieței energiei electrice), piețele de tranzacționare a energiei, a capacității, a serviciilor de echilibrare și a serviciilor de sistem în toate intervalele de timp, inclusiv piețele la termen, pentru ziua următoare și pe parcursul zilei;”.
3.	Articolul 2. Noțiuni principale Propuneri revizuire În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: [...] 102) <i>pieța organizată</i> - operatorul pieței energiei electrice, bursă de energie, broker pe energie, platformă pentru tranzacționarea capacităților sau orice alt sistem sau mecanism în care interacționează multiple interese de cumpărare sau de vânzare ale unor părți terțe pentru produse energetice angro într-un mod care poate duce la o tranzacție; Comentarii Propunerea are în vedere asigurarea coroborării cu prevederi referitoare la atribuțiile operatorului pieței de energie electrică. Completarea nu contravine definiției „OMP” din REMIT.	Se acceptă parțial, Noțiunea respectivă transpune noțiunea corespunzătoare din REMIT (art. 2, alin. (20)). În contextul noțiunii respective, sintagma „power exchange” , tradusă ca „bursă de energie” include și cadrul organizat de tranzacționare, gestionat de către operatorul pieței energiei electrice. A se vedea în acest sens și explicațiile ACER cu privire la definiția noțiunii „piață organizată” (Organized Marketplace), prezentate în Anexa IX la Manualul Utilizatorului de Raportare al Tranzacțiilor TRUM (Transaction Reporting User Manual (TRUM) Annex IX – Guidance on the definition of Organised marketplaces), publicat la 17.12.2024. Concomitent, în contextul proiectului de lege, operatorul pieței energiei electrice este definit ca persoană juridică, înregistrată în modul corespunzător, care este responsabilă de organizarea și operarea piețelor de energie și care activează în baza unei licențe emise de ANRE. În context, la articolul 2, pct. 102), definiția noțiunii de ”<i>pieța organizată</i>” va avea următorul cuprins: „<i>pieța organizată</i> - bursă de energie, platforme de tranzacționare administrate de operatorul pieței energiei electrice, broker pe energie, platformă pentru tranzacționarea capacităților sau orice

			alt sistem sau mecanism în care interacționează multiple interese de cumpărare sau de vânzare ale unor părți terțe pentru produse energetice angro într-un mod care poate duce la o tranzacție;”.
4.	Articolul 2. Noțiuni principale Propuneri revizuire În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: [...] 104) piețe organizate lichide – piața pe parcursul zilei și piața pentru ziua următoare, stabilite și funcționale, care îndeplinesc următoarele criterii: a) există platforme de tranzacționare operaționale, bazate pe licitații sau pe mecanisme de tranzacționare cu corelare continuă, și în care piața pe parcursul zilei și piața pentru ziua următoare sunt operaționale de cel puțin 12 luni; b) este posibilă modificarea ofertelor cu până la o oră înainte de livrare (h-1); c) produsele disponibile pentru a fi comercializate sunt în concordanță cu intervalul de decontare a dezechilibrelor din zona respectivă de licitație; Comentarii Propunerea de eliminare are în vedere faptul că noțiunea nu se regăsește ulterior în textul legii, iar lichiditatea unei piețe apreciem că este susținută de un număr semnificativ de participanți care ofertează pe piață, conducând la încheierea de tranzacții.	Se acceptă	
5.	Articolul 8. Obiectivele generale ale Agenției b) contribuirea la integrarea pieței energiei electrice în cadrul pieței unice cuplate europene; Comentarii Propunem reformularea punctului b) având în vedere obiectivul asumat în cadrul Comunității Energetice de cuplare a pieței energiei electrice din Republica Moldova la piața unică europeană.	Nu se acceptă Prevederea respectivă transpune art. 58, lit. (b) din Directiva UE nr. 944/2019. Totodată, atribuțiile ANRE cu privire la cuplarea piețelor sunt prevăzute la art. 10, alin. (2), lit. r) și s) din Proiectul legii.	
6.	Articolul 12. Cooperarea regională cu alte autorități de reglementare pe aspecte transfrontaliere. Cooperarea cu Secretariatul Comunității Energetice, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice și ACER (2) Agenția cooperează cel puțin la nivel regional în scopul: a) încurajării creării de mecanisme operaționale necesare pentru a permite o gestionare optimă a rețelelor electrice, promovării burselor comune de energie electrică și alocarea alocării capacității de interconexiune transfrontalieră prin mecanisme de piață și de a permite un nivel adecvat al capacității de interconexiune, inclusiv prin intermediul unor noi interconexiuni, în interiorul regiunii și între regiuni, permițând dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea securității	Nu se acceptă, Modificarea propusă modifică sensul prevederii stabilite la art. 12, alin. (2) lit. a) din Proiectul legii, care transpune art. 61, alin. (2), lit. (a) din Directiva UE nr. 944/2019. De remarcat faptul că prevederea respectivă din Directivă subliniază necesitatea cooperării regionale a autorităților de reglementare în vederea armonizării mecanismelor operaționale aferente exploatării rețelelor electrice și îmbunătățirea gradului de interconectare în scopul avansării integrării regionale a piețelor de energie. Or, prin reformularea propusă se modifică mesajul prevederii de la	

	aprovizionării cu energie electrică, fără discriminare între furnizorii din diferite Părți Contractante ale Comunității Energetice; Comentarii Propunem reformulare pentru a reflecta stadiul actual de pregătire a integrării în piața unică europeană prin operatorul pieței energiei electrice desemnat de Guvern.	acest alineat, comparativ cu cel stabilit de prevederea transpusă din Directiva UE. Concomitent, prevederea respectivă a fost ajustată redacțional, fiind adaptată inclusiv la obiectivul general privind integrarea în piața unică europeană, după cum urmează: „a) încurajării creării de mecanisme operaționale necesare pentru a permite o gestionare optimă a rețelelor electrice, în scopul promovării burselor comune de energie electrică și al alocării capacităților transfrontaliere de interconexiune, precum și pentru a permite un nivel adecvat al capacităților de interconexiune, inclusiv prin intermediul de noi interconexiuni, în interiorul regiunii și între regiuni, permițând astfel dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea securității aprovizionării cu energie electrică, fără a face discriminare între furnizorii din diferite Părți Contractante ale Comunității Energetice sau State Membre ale Uniunii Europene;”.
7.	Articolul 20. Condițiile și procedura de obținere a licențelor (6) Pentru a obține licența pentru operarea pieței energiei electrice, persoana stabilită la alin. (1) trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) să fie înregistrată în Republica Moldova și să prezinte documente confirmative în acest sens; b) să prezinte situația financiară pe anul precedent, în cazul persoanei juridice care activează, sau extras din contul bancar, în cazul unei noi entități; c) să fie desemnată de Guvern ca operator al pieței energiei electrice. (7) e) să fie desemnată de Guvern ca operator al piețelor de energie electrică. Pentru a obține licența pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, operatorul sistemului de transport trebuie să îndeplinească următoarele condiții: Comentarii Este necesară corectarea numerotării articolelor.	Se acceptă
8.	Articolul 44. Principii generale de alocare a capacității și de gestionare a congestiilor (17) Consecințele financiare ale neîndeplinirii obligațiilor asociate cu alocarea capacității se atribuie operatorului sistemului de transport sau OPEED care este responsabil pentru o astfel de nerespectare. În cazul în care participanții la piața energiei electrice nu reușesc să folosească capacitatea pe care s-au angajat să o utilizeze sau, în cazul capacității care a făcut obiectul unei licitații explicite, nu reușesc să tranzacționeze capacitatea pe piața secundară sau nu restituie capacitatea în condițiile stabilite în conformitate cu codurile rețelelor electrice și liniile directe relevante, respectivii participanți la piața energiei electrice își pierd drepturile asupra acestei capacități și plătesc o penalitate care reflectă costurile incluse de această situație. Toate penalitățile care reflectă costurile pentru neutilizarea	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă transpune principiul similar din articolul 16, alin. (11) din Regulamentul UE nr. 943/2019. În cazul cuplării piețelor, OST furnizează în cadrul mecanismului de cuplare capacitatea disponibilă de transport fermă care este alocată în mod implicit prin intermediul algoritmului de cuplare prin preț. Cu toate acestea, conform CACM, OPEED este partea responsabilă de implementare a algoritmului respectiv, care, în esență, presupune corelarea ofertelor de vânzare și de cumpărare a energiei electrice într-un mod optim pentru a produce un preț de închidere și o poziție netă unică pentru fiecare zonă de ofertare, ceea ce presupune inclusiv și alocarea simultană a capacității inter-zonale.

	capacității trebuie să fie justificate și proporționale, cu excepția cazurilor de atestare a impedimentelor justificatoare de neexecutare a obligației de către operatorul sistemului de transport. În cazul în care operatorul sistemului de transport nu își îndeplinește obligația de a furniza capacitate fermă de transport, acesta este obligat să despăgubească participantul la piață pentru pierderea drepturilor de a utiliza capacitățile. Prejudiciile indirecte nu vor fi luate în considerare în acest scop. Conceptele și metodele de bază pentru determinarea responsabilităților în caz de neîndeplinire a obligațiilor sunt stabilite în prealabil în ceea ce privește consecințele financiare și sunt supuse revizuirii și aprobării de către Agenție. Comentarii: OST furnizează în cadrul mecanismului de cuplare capacitate disponibilă de transport fermă. Urmare a procesului de cuplare rezultă flux pe interconexiuni care este asumat de OST față de OST vecini (este un flux rezultat urmare a tranzacțiilor de vânzare-cumpărare încheiate de participanți, nefiind dedicat unuia sau altui participant). OPEE are responsabilitatea tranzacțiilor încheiate cu participanții. Orice abatere în ce privește livrarea/consumul de la aceste tranzacții (considerate ferme) se traduce în dezechilibre ale PRE de la notificare, dezechilibre pentru care PRE este responsabil.	În acest context, pentru a evita eventuale interpretări în ceea ce privește alocarea responsabilităților între OST și OPEED, prima frază de la alin. (17) se expune în următoarea redacție: „<i>Consecințele financiare ale neîndeplinirii obligațiilor asociate cu alocarea capacității se atribuie părții care se face responsabilă de neîndeplinirea acestora.</i>”.
9.	(25) Pe piața contractelor bilaterale Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice se desfășoară în mod transparent, public și nediscriminatoriu pe platforma de tranzacționare pentru contracte bilaterale de energie electrică. Comentarii Așa cum este definită piața contractelor bilaterale, aceasta include și contracte negociate între părți. Caracterul transparent, public și nediscriminatoriu este specific tranzacțiilor încheiate pe platformele de tranzacționare.	Se acceptă, Totodată, înțelegem că propunerea se referă la articolul 87, alin. (2) din Proiectul legii. Alineatul (2) a fost exclus, iar alineatul (5) care a devenit alineatul (4) se completează cu următoarea frază: „Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pe platforma de tranzacționare pentru contracte bilaterale de energie electrică se desfășoară în mod transparent, public și nediscriminatoriu.”.
10.	(3) Sub rezerva respectării actelor normative privind concurența, operatorul piețelor de energie electrică este în drept să dezvolte produse de acoperire a riscului la termen, inclusiv produse de acoperire a riscului pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, inclusiv producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie, posibilități adecvate pentru acoperirea riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Activitatea de acoperire a riscurilor nu se limitează la tranzacțiile din zona de ofertare a Republicii Moldova. Comentarii Prevederea se refera la piețele de energie electrică, nu la piața de alocare a drepturilor de transport pe Liniile de Interconexiuni. Pentru acoperirea riscurilor financiare se utilizează produse derivative, care nu pot fi reglementate prin propunerea de lege cu privire la energie electrică.	Nu se acceptă, Înțelegem că propunerea se referă la articolul 88, alin. (3) din Proiectul legii. Prevederea respectivă transpune art. 9, alin. 9 din Regulamentul UE nr. 943/2019 (cu ultimele modificări adoptate în iunie 2024). Totodată, aceasta a fost introdusă nu pentru a reglementa piețele pe care se tranzacționează produse derivate sau instrumente financiare, ci pentru a stabili dreptul operatorului pieței de a dezvolta asemenea produse și de a oferi posibilitatea tranzacționării acestor produse pe platforma sa. În legătură cu aceasta, a se vedea și explicațiile Comisiei Europene la capitolul 2.3. Improving Forward Markets, prezentate în Document de Lucru al Serviciilor Comisiei cu privire la Reforma Pieței Energiei Electrice nr. SWD(2023) 58

			final (https://tinyurl.com/273xcr38),. Totodată, Regulamentele UE nu au aplicabilitatea directă în Republica Moldova și necesită a fi transpuse în legislația națională.
11.	Articolul 95. Limitele tehnice pentru ofertare (1) Piața nu trebuie să impună limite de preț care să afecteze formarea liberă a prețurilor care să reflecte situația reală din piață. Nu există nici o limită maximă și nici o limită minimă a prețului angro al energiei electrice. Această dispoziție se aplică, printre altele, ofertării și compensării în toate intervalele de timp și include energia de echilibrare și prețurile de dezechilibru, fără a aduce atingere limitelor tehnice de preț care pot fi aplicate în intervalul de echilibrare și în intervalele de timp pentru ziua următoare și pe parcursul zilei, în conformitate cu alin. (2). Pentru funcționarea izolată, OPEE urmează să pună în aplicare un mecanism transparent pentru ajustarea automată a limitelor tehnice pentru ofertare în timp util în cazul în care se preconizează atingerea limitelor stabilite. Limitele superioare ajustate rămân aplicabile până când este necesară majorarea acestora în cadrul mecanismului respectiv. (2) OPEED poate aplica limite armonizate ale prețurilor maxime și minime de închidere pentru intervalele de timp pentru ziua următoare și pe parcursul zilei. Limitele respective trebuie să fie suficient de ridicate pentru a nu restricționa în mod inutil comerțul, trebuie să fie aplicate în mod armonizat pe piețele de energie electrică cuplate din Părțile Contractante ale Comunității Energetice și/sau din Statele Membre ale Uniunii Europene și trebuie să țină cont de valoarea maximă a pierderilor datorate întreruperii aprovizionării cu energie electrică. OPEED urmează să pună în aplicare un mecanism transparent pentru ajustarea automată a limitelor tehnice pentru ofertare în timp util în cazul în care se preconizează atingerea limitelor stabilite. Limitele superioare ajustate rămân aplicabile până când este necesară majorarea acestora în cadrul mecanismului respectiv. Comentarii: Propunem reformularea având în vedere că la moment există o prioritizare a producției calificată drept prioritară prin RPEE, în sensul că doar aceasta poate fi ofertată la preț zero, prețurile tuturor celorlalte oferte pornind de la o limită minimă de +0,01 MDL/MWh. Procedura pentru ajustarea automată a limitelor tehnice pentru ofertare care se va aplica în piața locală se va înlocui cu cea armonizată odată cu trecerea la piața cuplată. În cadrul funcționării cuplate sunt stabilite limite de preț tehnice, cu măsuri de modificare pe baza prevederilor din deciziile ACER, scala de preț aplicabilă incluzând prețuri pozitive, negative sau zero.	Se acceptă parțial, Prima frază de la alin. (1) a fost reformulată pentru a reflecta propunerea de modificare, după cum urmează: <i>"Pe piața angro a energiei electrice nu pot fi impuse limite de preț care să afecteze formarea liberă a prețurilor, iar prețurile obținute trebuie să reflecte situația reală din piață."</i> După alin. (1) se introduce un nou alineat, în următoarea redacție: <i>„(2) În cazul în care piața pentru ziua următoare și piața pe parcursul zilei funcționează în mod izolat, operatorul piețelor de energie electrică urmează să pună în aplicare un mecanism transparent pentru ajustarea automată a limitelor tehnice de preț pentru ofertare în timp util în cazul în care se preconizează atingerea limitelor stabilite. Limitele superioare ajustate rămân aplicabile până când este necesară majorarea acestora în cadrul mecanismului respectiv."</i> Concomitent, prima frază de la alin. (2) care devine alin. (3) se completează la început cu textul „În contextul cuplării piețelor de energie electrică,” pentru a clarifica faptul că limitele armonizate se aplică în contextul cuplării piețelor pentru ziua următoare și/sau pe parcursul zilei. Alineatele (3) – (5) urmează a fi renumerotate în modul corespunzător.	

SA „CET-Nord” (nr. 300-08/0251 din 26.02.2025)	1.	Urmare a examinării proiectului de Lege cu privire la energie electrică (număr unic 732/MEn/2024) (în continuare Proiect) prezentăm propunerile noastre. 1) La art. 130 alin. (3) pct. 1) lit. d) din Proiect, de inclus prevederi similare stabilite în art. 99 alin. (3) lit. a) liniuța a 4-a din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale: „cheltuielilor privind amortizarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale, calculate în baza costului de intrare la data dării în exploatare și a costurilor ulterioare capitalizate aprobate de Agenție, asigurându-se că valoarea acestora va fi recuperată prin preturile, tarifele reglementate doar o singură dată”. Astfel, se va asigura atât conformitatea terminologică, cât și claritatea interpretării în aplicarea normelor tarifyare, eliminând orice potențial de ambiguitate în raport cu legislația și standardele contabile actuale. Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, utilizează termenul „amortizare”, care este specific metodologiilor de stabilire a prețurilor/tarifelor reglementate, reflectând recuperarea treptată a investiției în mijloacele fixe prin intermediul preturilor și tarifelor. Formularea „asigurându-se că valoarea acestora va fi recuperată prin preturile, tarifele reglementate doar o singură dată” elimină orice ambiguitate interpretativă, subliniind clar că aceeași valoare a activului nu poate fi recuperată de mai multe ori, prevenind astfel eventualele suprapuneri în calcularea prețurilor/tarifelor. Totodată, „deprecierea” reprezintă reducerea valorii contabile a unui activ, ca urmare a uzurii fizice, învechirii tehnologice sau a altor factori externi (de exemplu, scăderea valorii pieței). Deprecierea se constată atunci când valoarea contabilă a activului depășește valoarea recuperabilă. De notat că noțiunea de „depreciere” din formularea actuală a proiectului Legii cu privire la energia electrică își are originea în redacția veche a Legii Nr. 124 din 23 decembrie 2009 cu privire la energia electrică. La acea vreme, standardele de contabilitate naționale nu conțineau termenul „depreciere”, motiv pentru care nu exista un risc de confuzie între conceptele de „amortizare” și „depreciere”. Utilizarea noțiunii de „depreciere” în loc de „amortizare” poate genera confuzie, deoarece deprecierea nu reprezintă o cheltuială sistematică și planificată, ci mai degrabă o ajustare de valoare neprevăzută. În contextul stabilirii tarifelor reglementate, se urmărește recuperarea investițiilor inițiale și a costurilor ulterioare capitalizate prin amortizare, dar nu prin depreciere.	Nu se acceptă, Ține de politica tarifyară a Agenției.
	2.	La art. 132 alin. (3) și (4) din Proiect, propunem completarea prevederilor cu următorul text: Prevederile prezentului aliniat nu se aplică pentru producerea energiei electrice și termice în regim de cogenerare”. De notat că, art. 56 alin. (3) din Directiva UE 2019/944, utilizează termeni precum „poate” și „după caz”, ceea ce oferă o marjă de flexibilitate pentru a adapta cerințele contabile la specificul activităților economice din sectorul energetic. Această formulare sugerează că nu toate activitățile din sectorul energiei electrice trebuie tratate uniform în privința contabilității separate. În cazul cogenerării, unde activitatea este reglementată strict, excluderea	Nu se acceptă, Articolul 56 din Directiva nr. 944/2019 nu face distincție între tipurile de întreprinderi electroenergetice atunci când stabilește obligația de separare a conturilor. Totodată, prevederi similare se regăsesc și în Legea cu privire la energia electrică în vigoare, adoptată în 2016.

		acesteia de la contabilitatea separată ar reprezenta o aplicare rațională a Directivei, fără a compromite obiectivul principal al acesteia, respectiv evitarea discriminării și a subvențiilor încrucișate. Regimul de cogenerare (producerea combinată de energie electrică și termică) are particularități specifice și poate necesita un tratament distinct. Deoarece veniturile întreprinderilor care produc energie electrică și termică în regim de cogenerare sunt strict reglementate și depind de tarifele aprobate de ANRE. Acest fapt reduce semnificativ posibilitatea de manipulare a veniturilor și de aplicare a subvențiilor încrucișate, unul dintre principalele riscuri pe care articolul 56 alin. (3) din Directiva 2019/944 urmărește să le evite. În cadrul producției de energie în cogenerare, raportul efectiv de alocare a costului combustibilului între energia electrică și termică se stabilește doar în cadrul procedurii de actualizare a prețurilor și tarifelor reglementate, după examinarea efectivă de către ANRE a datelor efective din perioada de reglementare. Metodologia tarifară prevede o repartizare a celorlalte cheltuieli proporțional cu ponderea cheltuielilor privind utilizarea combustibilului pentru fiecare formă de energie. Această repartizare se face anual, în timp ce o contabilitate separată ar impune o repartizare lunară care, din cauza fluctuațiilor sezoniere și operaționale, nu ar reflecta realitatea economică. Repartizarea lunară a cheltuielilor între energia electrică și termică ar putea genera o denaturare a datelor contabile, deoarece raportul efectiv de utilizare a combustibilului poate varia semnificativ de la o lună la alta comparativ cu ce medie anuală stabilită de ANRE la actualizarea prețului/tarifului. În practică, acest lucru ar putea conduce la diferențe semnificative între evidența contabilă și rezultatele finale aprobate de ANRE, subminând astfel acuratețea raportării financiare. O contabilitate separată impusă pentru cogenerare ar introduce complexități suplimentare în evidența contabilă, generând discrepante între datele contabile și realitatea economică. Întrucât veniturile întreprinderii sunt dependente de repartizarea finală a combustibilului stabilită după încheierea perioadei de gestiune, o separare anticipată a activelor și datoriilor ar putea induce erori și la raportări inexacte. Un moment foarte important este faptul că, spre deosebire de energia electrică, pentru energia termică produsă în regim de cogenerare nu se aprobă prețuri distincte, respectiv veniturile din această activitate nu pot fi reflectate separat în evidența contabilă. Energia termică produsă în cogenerare este parte integrantă a energiei termice livrate consumatorilor, care include atât cheltuielile de producere în cogenerare, cât și cheltuielile aferente energiei termice produse de centralele termice, precum și activitatea de distribuție și furnizare a energiei termice. Conform art. 19 alin. (2) din Legea 92/2014, în cazul în care o unitate termoelectrică desfășoară două sau trei activități (producție, distribuție și furnizare), Agenția eliberează o singură licență pentru desfășurarea acestor activități. Această abordare recunoaște specificul cogenerării, unde energia	
--	--	--	--

		termică produsă nu este tratată separat, ci integrată în fluxul general al energiei termice livrate. În practică, titularii din sectorul termoeenergetic care produc energie termică în regim de cogenerare au un singur tarif - la livrarea energiei termice, iar acest aspect este reflectat inclusiv în procedura de eliberare a licenței. Titularii de licență care produc energie termică în regim de cogenerare nu dețin o licență distinctă pentru această activitate, ci o licență unică pentru producerea, distribuția și furnizarea energiei termice. Astfel, impunerea unei contabilități separate pentru producerea energiei termice în cogenerare ar fi contrară practicilor de licențiere și reglementare existente, ceea ce ar putea crea confuzii administrative și dificultăți operaționale. Particularitățile activității de cogenerare, dependența de tarifele reglementate, imposibilitatea unei alocări corecte a activelor și pasivelor, inclusiv din lipsa veniturilor aferente producerii energiei termice, precum și cadrul legislativ existent justifică excluderea cogenerării de la obligația contabilității separate. Acest demers este în concordanță cu Directivele europene, contribuind la optimizarea activităților economice și la menținerea corectitudinii raportării financiare.	
SA „Furnizare a Energiei Electrice Nord”		Nu au fost prezentate propuneri suplimentare	Se ia act.
ÎS. „Nodul Hidroenergetic Costești”		Nu au fost prezentate propuneri suplimentare	Se ia act.
SA „RED Nord”		Nu au fost prezentate propuneri suplimentare	Se ia act.
SA „Termoelectrica” (nr. 79.1466 din 25.02.2025)	1.	Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. informează că, a examinat repetat proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și înaintea următoarelor propuneri la acesta după cum urmează. Capitolul VIII Producerea energiei electrice și furnizarea energiei electrice, Art. 104 alin. (5), Art. 106 alin. (1) lit. c), f), Art. 106 alin. (2), (3) după sintagma „centrala electrică” de suplinit cu sintagma „sau centrala electrică de termoficare”. Această modificare este necesară pentru a duce în concordanță cu prevederile noțiunilor din Art. 2, precum și a prevederilor Capitolului VIII.	Nu se acceptă, Producerea energiei termice este reglementată de Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.
	2.	Art. 128 alin. (5) urmează a fi finisată prevederea.	Se acceptă, Prevederea a fost redactată.
	3.	Art. 132 alin. (1) se propune de exclus din prima frază sintagma „precum și în conformitate cu standardele de contabilitate”.	Nu se acceptă, Propunerea nu este argumentată și nu e clar scopul modificării respective.
	4.	Art. 132 alin. (3) prevede: „Întreprinderile electroenergetice trebuie să țină în contabilitatea sa de gestiune un bilanț și un cont de profit și de pierderi separate pentru fiecare activitate în parte”. De exclus sintagma, un bilanț”, din considerentul că titularii de licență nu întocmesc bilanțuri separate pentru fiecare activitate, din motiv că nu este posibilă divizarea pozițiilor de activ	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune principiul similar stabilit la art. 56, para. (3) din Directiva UE nr. 944/2019. Totodată, aceasta se regăsește și în Legea cu privire la energia electrică în vigoare, adoptată în 2016.

		și pasiv din bilanțul contabil și stabilirea acestora în politicile contabile, dar trebuie să prezinte în notele explicative la situațiile financiare situația de profit și de pierderi separate pentru fiecare activitate în parte. Din motivul că producerea energiei electrice poate fi în regim de cogenerare activele ca mijloace fixe, stocurile, și altele nu pot fi divizate pe măsura utilizării acestora, respectiv datoriile față de furnizorul de gaze naturale și alte consumabile la fel nu poate fi divizat, sau dacă am stabili o divizare procentuală nu ar fi o corectitudine perfectă.	
	5.	Art. 145 alin (4) lit. d) de substituit sintagma, întreprindere electrică" cu sintagma, întreprindere electroenergetică", pentru a aduce în concordanță cu noțiunile utilizate în cadrul normativ.	Se acceptă.
SRL „ML-Energy Group”		Nu au fost prezentate propuneri suplimentare	Se ia act.
ÎCS „Premier Energy Distribution” SA (nr. 0504/189202 din 10.10.2024)	1.	Propuneri de modificare Articolul 2, pct. (143) <i>tarif binom</i> - tarif pentru energie electrică care este constituit din două componente: una pentru capacitate aprobată și alta pentru energie electrică consumată; Argumentare Pentru claritate se propune de a utiliza în loc de „putere electrică” termenul de „capacitate aprobată”.	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea proiectului ANRE urmează să stabilească prin metodologia tarifară modul de determinare a tarifului binom, inclusiv structura, componentele și modul de aplicare a acestuia (de exemplu, la puterea electrică contractată). Legislația primară trebuie să fie suficient de generală pentru a permite ANRE să ajusteze politica tarifară după necesitate.
	2.	a) stabilirea premiselor necesare pentru realizarea eficiență a obiectivelor Republicii Moldova, ale Comunității Energetice și în special, a cadrului privind clima și energia pentru 2030, permițând pieței să emită semnale pentru creșterea eficienței, a ponderii mai mari a surselor regenerabile de energie, a securității aprovizionării cu energie electrică, a flexibilității, a sustenabilității, a decarbonizării și a inovării; Argumentare Obiectivele sunt în primul rând ale țării.	Se acceptă.
	3.	Articolul 9,pct.(6) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, indiferent de complexitatea controlului nu poate depăși 90 de zile consecutive din data inițierii controlului. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Argumentare Text reformulat pentru a accentua caracterul maxim al termenului de 90 de zile. Deoarece pe moment sa fac pauze si controlul poate dura mai mult de 90 de zile. Această precizare este necesară pentru a stabili de când începe a curge termenul de efectuare a controlului	Nu se acceptă, Conform celor explicate anterior (a se vedea Sinteza elaborata în contextul primei runde de consultări), nu este necesară precizarea respectivă. Totodată, ANRE trebuie să aibă toate instrumentele necesare pentru a efectua un control eficient, inclusiv pentru a analiza informația prezentată de titularii de licențe si, respectiv, pentru a solicita, la necesitate, informație suplimentară.
	4.	Articolul 13, pct.(4) Consiliul de Administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, precum și cererile privind prețurile și tarifele reglementate - în termen de cel mult 60 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii corespunzătoare din partea unei	Nu se acceptă, ANRE a menționat că termenul de 60 de zile nu este suficient în toate cazurile în care se examinează cererile privind prețurile și tarifele reglementate. Or, pentru a se asigura ca preturile si

	întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate. Argumentare Propunere repetată, considerând că termenul de 60 de zile este un termen suficient pentru a respecta procedurile cu privire la transparența decizională și de a aproba prețurile și tarifele.	tarifele reglementate nu conțin careva costuri nejustificate și/sau nenecesare, este important ca ANRE sa dispună de suficient timp pentru examinarea cererilor privind aprobarea/revizuirea tarifelor, a prețurilor reglementate, depuse de titularii de licențe. Totodată, atât Proiectul legii, precum și legea în vigoare stabilesc termenele maxime pentru examinarea cererilor privind costurile de bază și a cererilor privind prețurile și tarifele reglementate.
5.	Articolul 21, pct.(2) Titularul licenței pentru transportul energiei electrice și titularul licenței pentru distribuția energiei electrice, care desfășoară concomitent și o activitate de furnizare a energiei electrice către consumatorii finali, sunt obligați sa pună la dispoziția Agenției, în termenele și condițiile stabilite de aceasta, în format electronic, bazele de date ale consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețelele electrice ale acestora. Argumentare Suntem nevoiți să repetăm această precizare, deoarece, spre deosebire de domeniul gazier, în domeniul energiei electrice, cei doi operatorii de distribuție sunt total separați de activitatea de furnizare, deoarece este depășit considerabil numărul minim de consumatori prevăzut de normele UE. Respectiv, acești operatori pot pune oricând la dispoziția altor furnizori nominalizați informațiile cu privire la consumatorii finali care își pierd furnizorul. PED a trecut prin situații când consumatorii au rămas fără furnizor și a gestionat fără deficiențe transferul acestor consumatori către furnizorul nominalizat de ANRE. Cu privire la comentariul autorilor că propunerea PED contravine principiilor de separare stabilite în concordanță cu Directiva nr.944/2019, a se vedea prevederile art.32 (5) din Directiva respectivă – (5) Statele membre pot decide să nu aplice obligația prevăzută la alineatul (3) întreprinderilor integrate din domeniul energiei electrice care deservesc mai puțin de 100 000 de clienți racordați sau care deservesc sisteme izolate mici. De asemenea, dăm dreptate autorilor că într-adevăr cele 2 întreprinderi de distribuție sunt separate de activitatea de furnizare, deoarece se depășește pragul de 100 000 de clienți. Însă ceia ce nu spun autorii, este că în țară avem sisteme de distribuție izolate mici – sisteme de distribuție închise. De altfel, Legea nr.107/2016 la art.50 și 51 conține norme specifice pentru aceste sisteme. Prevederi similare sunt și în acest proiect de lege la art.69 și 70.	Nu se acceptă, Prevederea stabilită la art. 21, alin. (2) nu are ca scop asigurarea principiilor de separarea a operatorilor sistemelor de distribuție și nici nu trebuie interpretată prin prisma acestuia. Totodată, prevederea respectivă a fost introdusă pentru a se asigura continuarea livrării energiei electrice către consumatorii finali ai furnizorului care, pe de o parte, este în imposibilitate de a-și continua activitatea, și, pe de altă parte, refuză să coopereze cu furnizorul desemnat de ANRE în legătură cu transferul consumatorilor săi finali (în contextul aplicării art. 22, alin. (7) sau a art. 23, alin. (8) din proiect). De asemenea, pentru a se exclude echivocul în interpretare în legătură cu aplicarea art. 21 alin. (2), prevederea respectivă a fost reformulată după cum urmează: ”(2) În scopul asigurării livrării neîntrerupte a energiei electrice către consumatorii finali, titularul licenței pentru transportul energiei electrice și titularul licenței pentru distribuția energiei electrice sunt obligați sa pună la dispoziția Agenției, la solicitare, în modul și termenele și stabilite de aceasta, în format electronic, bazele de date ale consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețelele electrice ale acestora.”.
6.	Articolul 21 9) Prin derogare de la legislația specifică domeniului regnului vegetal, pentru zonele de protecție a rețelilor electrice, titularii de licențe efectuează lucrările de defrișare sau tăieri de modelare a vegetației forestiere de pe terenurile amplasate sub/peste rețelele electrice, pentru crearea și menținerea distanței normative de apropiere față de rețelele electrice, necesare pentru funcționarea în siguranță a rețelilor electrice și a nu pune în pericol viața și sănătatea persoanelor, integritatea bunurilor, cu obligatia să înștiințeze în	Se acceptă parțial, Astfel de derogări urmează să fie incluse în Legea regnului vegetal nr. 239/2007, în rezultatul examinării propunerilor cu Ministerul de resort.

		prealabil administratorul fondului forestier sau proprietarul terenului, după caz. Argumentare Prin această modificare se propune debirocratizarea și simplificarea procesului de defrișare sau tăieri de modelare a vegetației forestiere de pe terenurile amplasate sub/peste rețelele electrice. Această derogare oferă OSD mecanisme prin care se vor exclude accidentele de electrocutare a persoanelor atunci când urcă în copacii amplasați în nemijlocita apropiere a liniilor electrice aeriene și va îmbunătăți fiabilitatea alimentării cu energie electrică a consumatorilor	
	7.	Articolul 38, pct. (2) În cazul în care operatorul sistemului de transport, din motive neimputabile lui, nu execută o investiție care, conform planului de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani, urma să fie executată în ultimii 3 ani și care este încă relevantă, conform celui mai recent plan de dezvoltare, Agenția are obligația de a lua cel puțin una dintre următoarele măsuri pentru a garanta realizarea investiției în cauză: Argumentare Text reformulat deoarece se referă la o acțiune din trecut – „urma să fie executată/nu execută”.	Se acceptă.
	8.	Articolul 62, pct. (3) d) agentul de conformitate nu poate avea niciun interes și nu poate primi, direct sau indirect, beneficii financiare de la întreprinderea electroenergetică integrată pe verticală, de la o întreprindere a acesteia, de la acționarii majoritari sau de la fondatorii acesteia, cu excepția operatorului sistemului de distribuție în baza contractului încheiat. Argumentare Pentru claritate prevederea respectivă se propune să fie completată cu cuvintele „în baza contractului încheiat”.	Se acceptă, Articolul 62 alin. (3) lit. d) se completează cu cuvintele ”în limitele contractului prevăzut la alin. (2)”.
	9.	Articolul 62, pct. (7) Agentul de conformitate are următoarele atribuții: Argumentare Text reformulat.	Se acceptă.
	10.	Articolul 64 pct.(1) h) să asigure digitalizarea rețelelor electrice de distribuție în cazul în care exista surse suficiente acoperite în tarif; Argumentare Text reformulat.	Nu se acceptă, În spiritul art. 13 din Regulamentul UE nr. 943/944, OSD au obligația să asigure digitalizarea rețelelor electrice de distribuție, iar recuperarea investițiilor prin tariful reglementat urmează a fi efectuată prin aplicarea principiilor stabilite la art. 68, precum și art. 129 – 131. Totodată, completarea fiecărei prevederi care instituie în sarcina OSD o obligația cu condiția că realizarea acesteia depinde de acoperirea costurilor prin tarif este lipsită de sens. OSD urmează să își îndeplinească obligațiile stabilite prin lege, iar ANRE la examinarea cererilor privind aprobarea tarifelor argumentate urmează să verifice caracterul rezonabil și justificat al costurilor. Or, dacă anumite costuri sunt suportate în

			legătură cu executarea unei obligații, acestea se consideră a fi necesare și justificate. A se vedea și explicațiile prezentate pe marginea propunerii similare a ÎCS „Premier Energy Distribution”, din Sinteza elaborată în contextul primei runde de consultări.
11.	Articolul 64, pct.(1) i) să fie responsabil pentru gestionarea datelor, inclusiv pentru dezvoltarea sistemelor de management al datelor, pentru securitatea cibernetică și pentru protecția datelor, sub rezerva normelor aplicabile, fără a aduce atingere competenței altor autorități, precum și în cazul în care exista surse suficiente acoperite în tarif; Argumentare De asemenea, obligațiile de digitalizare și de securitate cibernetică sunt domenii noi de investiții pentru un operator de rețea, care necesită resurse financiare consistente, suplimentar la cele necesare pentru renovarea și modernizarea rețelelor electrice. Menționăm repetat că, resursele pe care le are la dispoziție un OSD, provin din amortizarea tarifară și împrumuturi bancare. Iar ambele surse au limitări și nu sunt suficiente pentru a ține pasul cu renovarea, modernizarea și dezvoltarea rețelelor. Din acest motiv, în propunerile noastre s-a propus sintagma „în cazul în care exista surse suficiente acoperite în tarif”.	Nu se acceptă, În spiritul prevederilor Directivei UE nr. 944/2019 și ale Regulamentului UE nr. 943/2019, OSD le este atribuit rolul de gestionare a datelor (a informațiilor aferente utilizatorilor de sistem racordați la rețelele electrice de distribuție pe care le gestionează), iar recuperarea investițiilor prin tariful reglementat urmează a fi efectuată prin aplicarea principiilor stabilite la art. 129 – 131. Totodată, completarea fiecărei prevederi care instituie în sarcina OSD o obligația cu condiția că realizarea acesteia depinde de acoperirea costurilor prin tarif este lipsită de sens. OSD urmează să își îndeplinească obligațiile stabilite prin lege, iar ANRE la examinarea cererilor privind aprobarea tarifelor argumentate urmează să verifice caracterul rezonabil și justificat al costurilor. Or, dacă anumite costuri sunt suportate în legătură cu executarea unei obligații, acestea se consideră a fi necesare și justificate. A se vedea și explicațiile prezentate în Sinteza elaborată în contextul primei runde de consultări.	
12.	Articolul 64, pct. (5) Operatorul sistemului de distribuție achiziționează produsele și serviciile necesare exploataării eficiente, fiabile și sigure a rețelelor electrice de distribuție, pe baza unor reguli proprii, obiective, transparente și nediscriminatorii în conformitate cu TCM-urile aprobate de Agenție, stabilite în mod nediscriminatoriu și care reflectă costurile, și aplicabile livrării unor astfel de produse și servicii către operatorul sistemului de distribuție. Argumentare Text reformulat.	Se acceptă parțial, În spiritul art. 31 para. (6) din Directiva nr. 944/2019, Proiectul legii urmează să stabilească în mod expres cerința ca regulile respective să fie elaborate de OSD în coordonare cu operatorul sistemului de transport și alți participanți la piață relevanți. Totodată, pentru a se exclude echivocul în interpretare cu privire la procedura care urmează să fie respectată de OSD la elaborarea regulilor respective, prevederea respectivă a fost modificată după cum urmează: ”(5) Operatorul sistemului de distribuție achiziționează produsele și serviciile necesare exploataării eficiente, sigure și fiabile a rețelelor electrice de distribuție, pe baza unor reguli obiective, transparente și nediscriminatorii, care reflectă costurile și care se elaborează de operatorul sistemului de distribuție cu consultarea operatorului sistemului de transport și a altor participanți la piață relevanți, și ținând cont de TCM-urile relevante aprobate de Agenție conform Articolului 39”..	
13.	Articolul 64, pct. (7) La achiziționarea produselor și a serviciilor prevăzute la alin. (5) operatorul sistemului de distribuție trebuie să ofere posibilitatea participării efective a tuturor participanților la piață care îndeplinesc cerințele, inclusiv a participanților la piață care oferă energie electrică din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a	Se acceptă parțial, Alineatele (5) - (7) din articolul 64 nu vizează modul de achiziționare de către DSO a energiei electrice necesare pentru acoperirea consumului tehnologici și a pierderilor de energie electrică (care, cu adevărat, poate fi achiziționată pe platforma OPEEM). Or, prevederile respective care transpun art. 31 din	

	operatorilor de instalații de stocare a energiei și a participanților la piață implicați în agregare. În acest scop, operatorul sistemului de distribuție elaborează, cu consultarea tuturor participanților la piață, precum și cu operatorul sistemului de transport, cerințele tehnice pentru participarea pe piețele respective, pe baza caracteristicilor tehnice ale acelor piețe și a capacităților disponibile pe piață, și le prezintă spre aprobare Agenției. Argumentare Reformularea textului este necesară pentru a evita o posibilă suspiciune de coordonare în piață. Cuvinte precum ”strânsă cooperare/colaborare” pare o invitație la coordonare între potențialii participanți la piață. În contextul apariției unui operator de piață de energie electrică/bursa de energie, asemenea prevederi nu își mai au rostul. OSD se duce pe aceste piețe și cumpără energia necesară acoperirii CPT.	Directiva nr. 944/2019, instituie în sarcina OSD obligația de a elabora cerințe tehnice și proceduri pentru achiziționarea în mod transparent a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței și care sunt necesare pentru sistemul său. Cu toate acestea, pentru a exclude echivocul în interpretare, art. 64, alin. (7) va avea următorul cuprins: ”(7) La achiziționarea produselor și a serviciilor prevăzute la alin. (5) operatorul sistemului de distribuție trebuie să ofere posibilitatea participării efective a tuturor participanților la piață care îndeplinesc cerințele, inclusiv a participanților la piață care oferă energie electrică din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor de instalații de stocare a energiei și a agregatorilor. În acest scop, operatorul sistemului de distribuție elaborează, cu consultarea tuturor participanților la piață, precum și a operatorului sistemului de transport, cerințele tehnice pentru participare pe piețele respective, pe baza caracteristicilor tehnice ale acelor piețe și a capacităților tuturor participanților la piață, și le prezintă spre aprobare Agenției.”.
14.	Articolul 64, pct. (12) Operatorul sistemului de distribuție se asigură că toate părțile eligibile au acces la date, în condiții nediscriminatorii, clare și de egalitate, cu respectarea prevederilor Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. În cazul în care sistemele de măsurare inteligente au fost introduse în conformitate cu Error! Reference source not found., programul de conformitate menționat la Articolul 61 alin. (3) lit. d) va include măsuri specifice pentru a asigura accesul nediscriminatoriu la date al părților eligibile Argumentare Text reformulat pentru a evita negarea negației - excluderea reprezintă ”ce nu trebuie să se întâmple”, iar discriminatoriu definește ceva ce de asemenea ”nu trebuie să se întâmple”.	Se acceptă.
15.	Articolul 67, pct. (4) La cererea operatorului sistemului de distribuție, producătorii, furnizorii, agregatorii și consumatorii ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție vor prezenta operatorului sistemului de distribuție datele și informațiile necesare pentru: Argumentare Text reformulat.	Se acceptă.
16.	Articolul 68, pct. (9) Agenția examinează și aprobă, până la data de 31 decembrie, planul anual de investiții pentru anul următor prezentat de operatorul sistemului de distribuție, cu posibilitatea extinderii termenului de examinare cu cel mult o lună. În cazul în care planul anual de investiții pentru anul următor prezentat de operatorul sistemului de distribuție nu îndeplinește cerințele stabilite în	Nu se acceptă, Considerăm oportun de menținut prevederea din Legea în vigoare pentru a asigura o transparență mai mare în legătură cu dezvoltarea rețelelor electrice. Totodată, planul de dezvoltare include investițiile planificate pentru 10 ani, iar planul anual de investiții – lucrările de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție planificate a fi realizate pe parcursul anului respectiv.

	Regulamentul privind investițiile, Agenția are dreptul să solicite operatorului sistemului de distribuție efectuarea modificărilor necesare. Argumentare În mod normal se supune consultărilor planul de dezvoltare. Iar însuși planul anual de investiții conține proiecte din planul de dezvoltare.	Respectiv, în procesul de avizare a planului de investiții părțile consultate pot solicita prioritizarea anumitor lucrări sau informații referitor la motivul amânării unor lucrări de dezvoltare a rețelelor electrice.
17.	Articolul 72, pct.(2) a) 15 zile calendaristice de la înregistrarea cererii complete a unui potențial consumator final în cazul racordării la rețeaua electrică de transport; Argumentare Inserat text pentru precizare, care de altfel este reflectat și în următorul alineat (3) – „cu condiția că solicitantul anexează la cererea respectivă toate documentele necesare”.	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea Proiectului de lege. Condiția ca solicitantul să anexeze la cerere toate documentele necesare este prevăzută expres și în alin. (2).
18.	Articolul 72, pct.(2) c) 15 zile calendaristice de la înregistrarea cererii complete a unui potențial consumator non-casnic în cazul racordării la rețeaua electrică de distribuție. Argumentare Racordarea consumatorilor non casnici implică realizarea unor studii de rețea mai complex.	Nu se acceptă, Până în prezent nu au fost semnalate de către OSD asemenea cazuri, care să justifice necesitatea prelungirii termenului de eliberare a avizului de racordare de către OSD.
19.	Articolul 72, pct.(2) j) blocurilor de locuit cu un număr minim de 10 apartamente. Argumentare Reiterăm propunerea includerii în această listă și a blocurilor locative, deoarece sunt obiecte social-locative importante și ar urma să fie un control mai riguros al lucrărilor efectuate, inclusiv prin emiterea unui act de corespundere de către ANRE, cu atât mai mult că ulterior rețelele interne ale blocurilor locative urmează să fie preluate spre deservire de către OSD.	Nu se acceptă, Presupunem că propunerea se referă la art. 72, alin. (19) din Proiectul legii. Actul de corespundere se eliberează în cazul racordării la rețelele electrice a instalațiilor de la o anumită putere contractată sau în cazul în care este necesară instalarea posturilor de transformare. Considerăm că numărul de apartamente dintr-un bloc locativ nu constituie un criteriu relevant pentru determinarea necesității obținerii actului de corespundere. Totodată, nu este necesar să birocratizăm procesul de racordare la rețea a blocurilor de locuit.
20.	Articolul 73, pct. (3) Operatorul de sistem este în drept să elibereze avize de racordare și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent, producător existent permite racordarea instalației de utilizare sau a centralelor electrice a altor potențiali consumatori finali sau a altor potențiali producători. Eliberarea avizelor de racordare în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit între operatorul de sistem, consumatorul final existent/producătorul existent și potențialul consumator final/producător prin care semnatarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. În acordul tripartit se prevăd termenele și condițiile de utilizare în comun a instalației de racordare a consumatorului final sau producătorului existent, inclusiv responsabilitățile privind asigurarea continuității serviciului de distribuție și a caracteristicilor de tensiune ale energiei electrice în punctul de racordare a instalației electrice a consumatorului final potențial sau a producătorului potențial de energie electrică. Cerințele	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost exclusă. A se vedea explicațiile de mai sus.

	respective se includ în avizul de racordare. Proiectul instalațiilor electrice se coordonează de către operatorul de sistem, iar furnizorul include prevederile acordului tripartit în contractul de furnizare/achiziționare a energiei electrice. Argumentare Reiterăm, fraza de la sfârșitul acestui alineat urmează să fie modificată pentru a exclude interpretarea precum că OSD / Furnizorul își asuma obligația de calitate în instalațiile terților. Deși autorii scriu în tabelul de sinteză că această propunere de modificare este acceptată, în proiectul legii expediat spre consultare repetată acest text nu a fost modificat.	
21.	Articolul 73, pct. (5) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații de racordare, linii electrice, stații electrice, puncte de distribuție, posturi de transformare, prin care poate fi asigurată livrarea energiei electrice și către alți utilizatori de sistem, sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului sistemului de transport, a operatorului sistemului de distribuție la rețelele cărui sunt racordate nemijlocit instalațiile respective. Operatorul sistemului de transport este obligat să primească liniile și stațiile electrice cu tensiunea de 35 kV și mai mare, transmise cu titlu gratuit, în cazul în care proprietarul instalațiilor electrice a îndeplinit cerințele tehnice și de securitate stabilite de operatorul sistemului de transport. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să primească instalațiile de racordare, liniile electrice, stațiile electrice, punctele de distribuție și posturile de transformare respective transmise cu titlu gratuit, cu condiția prealabilă a efectuării de către proprietarul instalațiilor de racordare, a liniilor electrice, a stațiilor electrice, a punctelor de distribuție sau a posturilor de transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate și normele minime de exploatare a instalațiilor electrice aprobate de către Agenție. Argumentare Text completat pentru claritate. De asemenea, PED a propus ca în condiții de transmitere să se regăsească nu doar cerințele minime de securitate, ci și normele minime de exploatare. Autorii, la rândul său au scris că propunerea se acceptă. Însă, propunerea PED nu se regăsește în proiectul recepționat spre consultare repetată. Ba mai mult, în acest alineat sunt aplicate două abordări diferite: - Transport – „a îndeplinit cerințele tehnice și de securitate stabilite de operatorul sistemului de transport”, - Distribuție – „a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate”. Adică, în cazul operatorului de transport se admit cerințe stabilite de către acesta, iar în cazul operatorului de distribuție – doar cerințele de securitate, care nu este clar la ce se referă aceste cerințe de securitate, adică nu exista un act normativ secundar care ar descrie aceste cerințe.	Se acceptă parțial, Propunerea ÎCS ”Premier Energy Distribution” S.A. se acceptă în partea ce ține de precizarea faptului că instalațiile de racordare, liniile electrice, stațiile electrice, punctele de distribuție și/sau posturile de transformare, care se transmit cu titlu gratuit OSD, trebuie să corespundă nu doar a cerințelor de securitate, dar și a cerințelor tehnice stabilite de OSD, precum și în partea ce ține de precizarea în mod expres, la nivel de lege, a faptului că lucrările respective urmează a fi realizate înainte de transmiterea liniilor/ a instalațiilor respective. Totodată, nu este justificată obligarea persoanei care vrea să transmită, cu titlu gratuit, instalațiile/liniile pe care le deține, la suportarea de cheltuieli adiționale pentru a asigura respectarea normelor de exploatare a instalațiilor/liniilor respective. Aceasta în contextul în care exploatarea respectivelor instalații/linii urmează a fi realizată de către OSD și nu de proprietarul anterior. Articolul 73, alin. (5), care a devenit alin. (4), va avea următoarea redacție: ” (4) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații de racordare, linii electrice, stații electrice, puncte de distribuție și/sau posturi de transformare, prin care poate fi asigurată livrarea energiei electrice și către alți utilizatori de sistem, sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului sistemului de transport, a operatorului sistemului de distribuție la rețelele cărui sunt racordate nemijlocit instalațiile respective. Operatorul sistemului de transport este obligat să primească liniile și stațiile electrice cu tensiunea de 35 kV și mai mare, transmise cu titlu gratuit, în cazul în care proprietarul respectiv a îndeplinit în prealabil cerințele tehnice și de securitate stabilite de operatorul sistemului de transport. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să primească instalațiile de racordare, liniile electrice, stațiile electrice, punctele de distribuție și/sau posturile de transformare prevăzute în prezentul alineat, cu condiția că acestea sunt

			transmise gratuit, iar proprietarul acestora a efectuat în prealabil lucrările necesare pentru a asigura corespunderea lor cu cerințele tehnice și de securitate.”.
22.	Articolul 74, pct. (6) Fără a aduce atingere contractelor încheiate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, centralele electrice de termoficare urbane care au fost puse în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și care fac obiectul dispecerizării prioritare vor continua să beneficieze de dispecerizare prioritară pe o perioadă maximă până la sfârșitul anului 2030 inclusiv sau până la data producerii a cel puțin unuia dintre următoarele evenimente după intrarea în vigoare a prezentei legi (sau, dacă intervin mai multe astfel de evenimente, cu efect de la data cel mai vechi dintre aceste evenimente): Argumentare Text reformulat.	Se acceptă parțial, Articolul 74, alin. (6) a fost reformulat după cum urmează: ” (6) Fără a aduce atingere contractelor încheiate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, centralele electrice de termoficare urbane care au fost puse în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și care fac obiectul dispecerizării prioritare vor continua să beneficieze de dispecerizare prioritară pentru o perioadă de timp care nu va depăși 31 decembrie 2030 inclusiv sau până la data producerii a cel puțin unuia dintre următoarele evenimente după intrarea în vigoare a prezentei legi (sau, dacă intervin mai multe astfel de evenimente, cu efect de la data cel mai vechi dintre aceste evenimente): a) centrala electrică face obiectul unei modificări care necesită eliberarea unui nou aviz de racordare de către operatorul de sistem; b) se mărește capacitatea de producere a centralei electrice; c) Agenția a emis o hotărâre de retragere a dispecerizării prioritare pentru centrala electrică pe baza evaluării efectuate în conformitate cu alin. (7).”	
23.	Articolul 75, pct. (1) Operatorul sistemului de distribuție și operatorul sistemului de transport cooperează între ei în legătură cu dezvoltarea și exploatarea rețelelor lor electrice. În special, operatorul sistemului de distribuție și operatorul sistemului de transport fac schimb de informații și date necesare privind performanța centralelor electrice și a consumului dispecerizabil, exploatarea zilnică a rețelelor lor electrice și la planificarea pe termen lung a investițiilor în rețelele electrice, în scopul de a asigura dezvoltarea și exploatarea eficientă din punct de vedere al costurilor, în siguranță și în mod fiabil a rețelelor electrice ale acestora. Argumentare Text reformulat.	Se acceptă, Totodată, alineatul respectiv a fost ajustat redacțional.	
24.	Articolul 75, pct. (2) Operatorul sistemului de distribuție și operatorul sistemului de transport cooperează între ei pentru a asigura un acces coordonat la capacități de generare precum producerea distribuită, stocarea energiei sau consumul dispecerizabil, care pot sprijini necesitățile specifice atât ale operatorului sistemului de distribuție, cât și ale operatorului sistemului de transport. Argumentare Text de precizare	Nu se acceptă, Consumul dispecerizabil și stocarea energiei nu pot fi catalogate ca reprezentând capacități de generare. Totodată, prevederea respectivă a fost ajustată din punct de vedere redacțional pentru a se exclude echivocul în interpretarea acesteia.	
25.	Articolul 78, pct. (1)	Se acceptă,	

	Accesul la datele consumatorilor finali de către părțile eligibile se asigură în conformitate cu prezentul articol și cu regulile și cerințele stabilite în legislația relevantă care reglementează accesul la date și stocarea datelor. În sensul prezentei legi, datele includ informațiile furnizate de echipamentele de măsurare și cele privind consumul, precum și informațiile ce țin de schimbarea furnizorului, de consumul dispecerizabil și de alte servicii care intră sub incidența prezentei legi. Argumentare Text modificat pentru a evita repetarea cuvintelor	Totodată, prevederea respectivă a fost ajustată din punct de vedere redacțional pentru a se exclude echivocul în interpretarea acesteia.
26.	Articolul 79, pct. (3) Operatorul de sistem este în drept să limiteze sau să înceteze prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice în situațiile și în condițiile stabilite în Regulamentul privind racordarea. Cu excepția situațiilor stabilite la stabilite la Error! Reference source not found. alin. Error! Reference source not found. lit. g) și la Error! Reference source not found., operatorul de sistem nu poate fi obligat să presteze în continuare serviciul de transport sau de distribuție a energiei electrice utilizatorului de sistem care nu își onorează obligațiile de plată sau care nu respectă condițiile de prestare a acestor servicii, stabilite în Regulamentul privind racordarea. Argumentare Text ajustat pentru precizare.	Se acceptă.
27.	Articolul 79, pct. (4) Operatorul de sistem este în drept să impună plata preventivă în legătură cu serviciile furnizate utilizatorilor de sistem care au întârziat plata cu cel puțin 30 de zile, de cel puțin 2 ori într-un interval de timp de cel mult 12 luni consecutive. Mărimea plății preventive este determinată ca valoarea medie lunară a facturilor de plată emise în ultimele 3 luni. Operatorul de sistem renunță la obligația de plată preventivă pentru utilizatorul de sistem care și-a îndeplinit obligațiile de plată în termen de 12 luni de la stabilirea plății preventive. Argumentare Text expus în ordinea survenirii evenimentelor	Nu se acceptă, Prevederea respectivă a fost exclusă, pentru a nu crea echivoc în interpretare în legătură cu alocarea capacităților rețelei de transport conform prevederilor Directivei UE nr. 944/2019 și a Regulamentului UE nr. 943/2019, iar în cazul operatorilor sistemelor de distribuție această prevedere nu este stipulată expres de <i>acquis</i>-ul Uniunii Europene.
28.	Articolul 81, pct. (5) Agenția poate condiționa eliberarea autorizației pentru linia electrică directă de imposibilitatea sau refuzul racordării la rețeaua electrică, fie de examinarea extrajudiciară de către Agenție a reclamațiilor privind racordarea la rețeaua electrică. Agenția acordă autorizația pentru linia electrică directă pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii stabilite în conformitate cu regulamentul aprobat de Agenție. Argumentare Accesul presupune și utilizarea rețelei, ulterior racordării.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune art. 7, alin. (2) din Directiva UE nr. 944/2019.
29.	Articolul 85, pct.(10) Operatorul sistemului de transport, operatorul pieței de energie electrică/OPEED, participanții la piață și alte persoane enumerate la Error! Reference source not found. alin. Error! Reference source not found. lit.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost redactată pentru a oferi claritate mai mare în legătură cu aplicarea acesteia.

	b) – e) transmit Agenției informații cu privire la tranzacțiile încheiate. Modul de raportare și periodicitatea raportării se stabilesc printr-o hotărâre a Agenției adoptată în acest sens. Aceste persoane sunt obligate să păstreze informațiile și documentele aferente tranzacțiilor încheiate timp de cel puțin 5 ani Argumentare În fraza următoare de la acest alineat se vorbește despre o hotărâre a Agenției care stabilește cum se transmit informațiile.	
30.	Articolul 107 (6¹) Operatorul de sistem poate delega furnizorul serviciului universal, care își desfășoară activitatea pe teritoriul său, organizarea licitație și achizițiile de pe piețele organizate de procurare a energiei pentru acoperirea pierderilor si a consumului tehnologic ale operatorilor de sistem. Argumentare Reiterăm această propunere, deoarece se justifică prin prisma cantităților mici de energie necesare unui operator de rețea, mai ales având în vedere dimensiunea țării. Prin delegarea organizării licitației și achizițiile ulterioare de energie de către furnizorul serviciului universal se urmărește creșterea eficienței economice în procesul de achiziții, inclusiv obținerea unor prețuri mai mici pe seama cantităților mai mari de energie pe care le procură furnizorul reglementat. În UE sunt țări care au optat pentru un asemenea model, inclusiv Grecia, Portugalia, Spania.	Nu se acceptă, Conform celor explicate anterior (a se vedea Sinteza elaborata în contextul primei runde de consultări), propunerea contravine principiilor de separare a operatorului sistemului de distribuție, prevăzute de Pachetul Energetic Transpus. Totodată, Directiva 944/2019 prevede expres în 31, para. (5) că OSD trebuie să acționeze ca facilitator de piață neutru atunci când achiziționează energie electrică pentru acoperirea pierderilor de energie electrică din rețele și să aplice proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață. Or, delegarea funcției respective către un furnizor anume ar echivala cu favorizarea acestuia în raport cu alți furnizori.
31.	Articolul 130, pct. (3),1) j) amortizarea accelerată pentru noile investiții ce țin de automatizare, digitalizare rețele, întărire rețelelor pentru integrarea surselor regenerabile de energie și a stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice; k) stimulente sub formă de rentabilitate adițională pentru operatorii de rețea care efectuează investiții ce depășesc nivelul anual al amortizării imobilizărilor corporale și necorporale; l) stimulente la rentabilitate de 2% pentru identificarea și utilizarea de către operatorii de sistem a finanțării sub formă de granturi și donații externe. Argumentarea Propunerile privind stimulentele care să fie aplicate la operatori se justifică prin faptul că este necesar de a renova și moderniza o rețea existentă, în acest sens fiind efectuate an de an investiții ce depășesc amortizarea activelor reflectată în tarife. Însă, având în vedere că în lege mai sunt vizate și noi direcții de investiții în rețele, atunci operatorii ar urma să fie în căutare de noi surse financiare, fiind astfel într-o competiție directă cu alte domenii de investiții cu câștiguri mai mari. Această propunere se justifică prin faptul că în legătură cu aerarea la UE, vor fi disponibile fonduri sub formă de costuri mici de finanțare/granturi, însă pentru a beneficia de această finanțare întreprinderile din sector vor trebui să angajeze personal calificat pentru a elabora proiecte.	Nu se acceptă, Elementele de cost menționate în aviz urmează a fi discutate și eventual luate în considerație la elaborarea și aprobarea metodologiilor tarifare de către ANRE, întrucât acestea țin exclusiv de politica tarifară a Agenției. Respectiv, autoritatea de reglementare urmează să examineze oportunitatea introducerii de stimulente specifice la determinarea tarifelor și a prețurilor reglementate în contextul elaborării metodologiilor tarifare, inclusiv caracterul acestora, nivelul acceptabil și modul de aplicare a stimulentele respective. Or, în proiectul legii se regăsesc prevederi care instituie obligația ANRE de a identifica și aplica măsuri care să stimuleze activitatea întreprinderilor electroenergetice, atât în beneficiul sistemului electroenergetic și al consumatorilor finali.
32.	Articolul 130, pct. (3), (5) modul de determinare a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport, în rețelele electrice de distribuție,	Nu se acceptă, Considerăm că pentru încurajarea reducerii pierderilor de energie și a consumului tehnologic, este mai eficientă implementarea

	prin stabilirea tendințelor de reducere a acestora pe perioada valabilității metodologiilor, în vederea implementării unor mecanisme de stimulare a eficienței, ținând cont de obiectivele stabilite și de cantitățile de energie electrică intrată în rețelele electrice de transport și de distribuție. În cazul rețelelor de distribuție, consumului tehnologic și pierderile de energie electrică se stabilesc în baza nivelului mediu înregistrat de operatorii sistemelor de distribuție din țară; Argumentarea Corespunzător, este un stimulent clar pentru a avea o tendință continuă de reducere a pierderilor.	mecanismelor de stimulare a eficienței în raport cu fiecare operator de sistem în parte, inclusiv ținându-se cont de particularitățile rețelelor electrice de distribuție ale acestuia. Reducerea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică pe perioada de reglementare urmează a fi realizată anume în scopul îmbunătățirii eficienței activității operatorului sistemului de distribuție și în contextul mecanismelor stabilite de autoritatea de reglementare prin metodologiile tarifare. Valoarea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, care poate fi admisă în scopuri tarifare, inclusiv potențialele valori de referință și trenduri de diminuare a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețele urmează a fi stabilite de către Agenție în conformitate cu metodologiile tarifare relevante, în contextul politicii tarifare implementate și în dependență de mecanismul considerat de autoritatea de reglementare. Concomitent, prevederea propusă a fi inserată la sfârșitul alineatului 5) este pasibilă de a fi în contradicție cu principiul stabilit în prima frază din acest alineat, conform căruia consumul tehnologic și pierderile de energie electrică ar trebui să înregistreze un trend de reducere pe perioada metodologiei tarifare. Or, determinarea valorii anuale în baza valorii medii înregistrate de toți operatorii sistemelor de distribuție nu poate determina cu certitudine un trend de reducere pe toată perioada de reglementare considerată.
33.	Articolul 135, pct. (9) Amplasarea și exploatarea de către autoritățile administrației publice locale a echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și a componentelor necesare funcționării acestor echipamente, se efectuează de către personal electrotehnic calificat și autorizat la grupa de securitate electrică cerută în conformitate cu prezenta lege, cu respectarea cerințelor documentelor normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare în siguranță a rețelelor și instalațiilor electrice, precum și cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Pentru funcționarea echipamentelor autoritatea publică trebuie să prezinte operatorului de distribuție un contract de furnizare a energiei electrice la momentul punerii în funcțiune a acestora. Argumentare Consumul de energie electrică aferent acestor echipamente ar urma să fie facturat, respectiv ar trebui să existe și un contract de furnizare a energiei electrice	Nu se acceptă, Nu este necesară precizarea la nivel de legislație primară a unor astfel de detalii. Este evident, că proprietarul aparatelor video urmează să dețină un contract de furnizare a energiei electrice. Totodată, particularitățile racordării și a încheierii contractelor de furnizare urmează a fi reglementate la nivelul legislației secundare.
34.	Articolul 140, pct. (8) În cazul în care, în mod excepțional, se solicită strămutarea rețelei electrice, aceasta se va efectua cu respectarea următoarelor cerințe și etape: Argumentare	Se acceptă parțial, Strămutarea rețelei electrice urmează a fi solicitată de către proprietarul bunului imobil sau persoana care îl reprezintă care se află în zona de protecție a rețelei electrice în scopul utilizării nerestricționate a bunului său imobil.

		Strămutarea poate fi necesară nu numai pentru rețele electrice în zona de protecție ale cărora sunt bunuri imobile dar pot fi amplasate și alte construcții ingineresti sau drumuri.	
35.	Articolul 141, pct. (3) Agenția examinează neînțelegerile dintre utilizatorii de sistem, consumatorii finali, comunitățile de energie ale cetățenilor, comunitățile de energie din surse regenerabile și titularii de licențe ce survin în contextul aplicării prezentei legi, precum și dintre utilizatorii și operatorii sistemelor de distribuție închise, dintre comunitățile de energie ale cetățenilor, comunitățile de energie din surse regenerabile și membrii acestora, în modul și în termenele stabilite în Codul administrativ, nr. 116/2018, și emite decizii după caz. modul și termenele stabilite. Cererile depuse la Agenție trebuie sa conțină rezultatul încercării de soluționare prealabilă la nivelul respectivelor părți la dispută. Argumentare În mod normal ar trebuie să se încerce rezolvarea neînțelegerilor între părți și apoi dacă părțile nu ajung la un acord, atunci se apelează către o alta autoritate împuternicită.	Nu se acceptă, Nu este necesară precizarea la nivel de legislație primară a unor astfel de detalii. Totodată, Codul administrativ este suficient de detaliat în ceea ce privește modalitatea de soluționare a petițiilor de către o autoritate publică.	
36.	Articolul 145 (1) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de până la 1% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe, a titularilor de autorizații, a altor persoane pentru încălcarea obligațiilor ce le revin, manifestate prin: (2) Încălcările prevăzute la alin. (1) care sunt săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime de până la 3% din cifra de afaceri anuală a titularului de licență/titularului de autorizație. (3) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni financiare în mărime de până la 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru refuzul de a executa obligațiile de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile stabilite la Error! Reference source not found., Error! Reference source not found. și Error! Reference source not found.. (4) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni financiare în mărime de până la 10% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe, a altor persoane juridice, pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin: (5) Încălcările prevăzute la alin. Error! Reference source not found. care sunt săvârșite în mod repetat se amendă dublă față de cea aplicată pentru prima încălcare, dar nu mai mult de 10% din cifra de afaceri anuală a titularului de licență, a altei persoane juridice. (6) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de până la 15% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe sau a altor persoane juridice pentru nerespectarea deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale, sau, după caz, a deciziilor ori hotărârilor Agenției cu privire la chestiuni legate de crizele de energie electrică, astfel cum sunt prevăzute la	Se acceptă parțial, În discuțiile din ședința cu participarea reprezentanților Ministerului, ANRE și a „Premier Energy” s-au ajuns la concluzia de a analiza suplimentar valoarea sancțiunii minime ce poate fi aplicată și luând în considerare că nu a fost propusă o valoare concretă, urmare analizei cifrelor de afaceri și întru a minimiza impactul asupra activității titularului de licență se propune reducerea valorii sancțiunii minime de la 1% din cifra de afaceri la valoarea de 0,5% (art. 146 alin (1)). Totodată, este oportun de a ajusta art. 146 alin. 6 la valoarea de 10% a cifrei de afaceri..	

		Error! Reference source not found. și Error! Reference source not found.. Argumentare Comentarii la articolul 145 și 147 În general, aplicarea sancțiunilor relaționate cu cifra de afaceri comporta un impact semnificativ asupra activității unei societăți, iar conform practicilor și uzanțelor generale specifice și altor domenii de importanță în care se aplică această abordare, se stabilește regula includerii acestora conform principiului indicării plafonului maxim, respectiv individualizarea concretă fiind lăsată la aprecierea autorității fără a impune un minim obligatoriu, ci doar un maxim obligatoriu. Suplimentar, sintagma de ”cel puțin” (fără a fi stabilit și un maxim) nu poate fi folosită pentru determinarea sancțiunilor, deoarece contravine principiului transparenței și previzibilității reglementării activității de întreprinzător prevăzute de art. 4 al Legii nr. 235/2006. O asemenea formulare creează premise de abuz din partea autorităților din moment ce este prevăzut doar un minim, și nu un maxim al unor măsuri ce urmează a fi luate împotriva întreprinzătorilor, contrar principiului echității consacrat de același articol. Totodată, această sintagmă este periculoasă pentru întreprinzători într-un stat (ca R. Moldova) în care sistemul judecătoresc este în curs de formare, fiind imatur d.p.d.v. al capacității de a judeca litigii de natură antreprenorială/investițională, al practicii aplicării unor prevederi cu o noutate accentuată, dar și al independenței. În aceste circumstanțe, instanțele de judecată vor ajunge într-un blocaj funcțional, fiind ele însele confuze și frustrate datorită incertitudinii și impredictibilității prevederilor legale. În final, excluderea sintagmei de ”cel puțin”/”de la” se impune și prin prisma prevederilor art. 59 alin.(3) lit.d) al DIRECTIVEI (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE care operează doar cu sintagma ” de până la” pentru stabilirea cuantumului sancțiunilor. Totodată, se impune revederea cuantificării sancțiunilor data fiind noutatea unor instituții din noua lege, dar și pentru a se garanta crearea unui regim În general, aplicarea sancțiunilor relaționate cu cifra de afaceri comporta un impact semnificativ asupra activității unei societăți, iar conform practicilor și uzanțelor generale specifice și altor domenii de importanță în care se aplică această abordare, se stabilește regula includerii acestora conform principiului indicării plafonului maxim, respectiv individualizarea concretă fiind lăsată la aprecierea autorității fără a impune un minim obligatoriu, ci doar un maxim obligatoriu. Suplimentar, sintagma de ”cel puțin” (fără a fi stabilit și un maxim) nu poate fi folosită pentru determinarea sancțiunilor, deoarece contravine principiului transparenței și previzibilității reglementării activității de întreprinzător prevăzute de art. 4 al Legii nr. 235/2006.	
--	--	--	--

		O asemenea formulare creează premise de abuz din partea autorităților din moment ce este prevăzut doar un minim, și nu un maxim al unor măsuri ce urmează a fi luate împotriva întreprinzătorilor, contrar principiului echității consacrat de același articol. Totodată, această sintagmă este periculoasă pentru întreprinzători într-un stat (ca R. Moldova) în care sistemul judecătoresc este în curs de formare, fiind imatur d.p.d.v. al capacității de a judeca litigii de natură antreprenorială/investițională, al practicii aplicării unor prevederi cu o noutate accentuată, dar și al independenței. În aceste circumstanțe, instanțele de judecată vor ajunge într-un blocaj funcțional, fiind ele însele confuze și frustrate datorită incertitudinii și impredictibilității prevederilor legale. În final, excluderea sintagmei de ”cel puțin”/”de la” se impune și prin prisma prevederilor art. 59 alin.(3) lit.d) al DIRECTIVEI (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE care operează doar cu sintagma ” de până la” pentru stabilirea cuantumului sancțiunilor. Totodată, se impune revederea cuantificării sancțiunilor data fiind noutatea unor instituții din noua lege, dar și pentru a se garanta crearea unui regim.	
	37.	Articolul 147 (1) Agenția aplică sancțiuni în mărime de până la 1% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piață a obligațiilor stabilite la Error! Reference source not found. - Error! Reference source not found., manifestată prin: (2) Agenția aplică sancțiuni în mărime de până la 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piață a obligațiilor stabilite la Error! Reference source not found. - Error! Reference source not found., manifestată prin: (3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de până la 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piață a obligațiilor stabilite la Error! Reference source not found. - Error! Reference source not found., manifestată prin: Lipsă argumentare	Nu se acceptă, A se vedea explicațiile de mai sus.
ÎCS „Premier Energy” SRL (nr. 0504/189148 din 09.10.2024)	1.	Propunere de modificare Art. 2, pct. (28) 28) <i>consumator angro</i> – persoana fizică, întreprinzător individual, sau persoană juridică ce cumpără energie electrică în vederea revânzării acesteia în interiorul sau în exteriorul sistemului electroenergetic în cadrul căruia este stabilită; Argumentare Excluse cuvintele de la sfârșit „persoana respectivă”, deoarece este clar ca se referă la persoanele specificate la început de noțiune.	Nu se acceptă, Optăm pentru menținerea definiției noțiunii de ”consumator angro” în redacție curentă pentru a se exclude echivocul în interpretarea acesteia.
	2.	Propunere de modificare	Se acceptă.

	Art. 2, pct. (29) 29) <i>consumator casnic</i> - consumatorul care cumpără energie electrică pentru consumul casnic propriu, cu excepția consumului aferent activităților comerciale sau profesionale; Argumentare Completat pentru claritate cu cuvintele de precizare „consumului aferent”.	
3.	Propunere de modificare Art. 2, pct. (35) 35) <i>control asupra unei întreprinderi</i> - drepturi, contracte sau alte mijloace care, ținând cont circumstanțele de drept sau de fapt implicate, conferă, separat sau în combinație, posibilitatea de a exercita o influență decisivă asupra unei întreprinderi, în special prin: Argumentare Propunere de îmbunătățire a formulării	Se acceptă.
4.	Propunere de modificare Art. 2, pct. (53) 53) <i>furnizor</i> - persoană fizică și/sau juridică, titular al unei licențe pentru furnizarea energiei electrice care furnizează energie electrică în condițiile prezentei legi; Argumentare La noțiunea 95) este specificat „participant la piață - persoană fizică sau juridică care cumpără, vinde sau produce energie electrică, care este implicată în agregare sau care este un operator de consum dispecerizabil sau de servicii de stocare a energiei, inclusiv prin plasarea de ordine de tranzacționare pe una sau mai multe piețe de energie electrică, inclusiv pe piețele de echilibrare”.	Nu se acceptă, În spiritul Directivei UE nr. 944/2019, Proiectul legii, conține, la art. 2, pct. 71) definiția noțiunii de „întreprindere electroenergetică”, care este definită ca persoană fizică sau juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova în calitate de întreprindere, care desfășoară cel puțin una dintre activitățile de producere, de transport, de distribuție, de agregare, consum dispecerizabil, de stocare a energiei, trading cu energie electrică, de furnizare sau de cumpărare a energiei electrice și care îndeplinește funcții comerciale, tehnice sau de întreținere aferente activităților respective, fără a include consumatorii finali. Astfel, nu este nevoie de operat modificarea propusă în definiția noțiunii de ”furnizor”.
5.	Propunere de modificare Art. 2, pct. (75) 75) <i>întreprindere afiliată</i> - întreprindere care deține majoritatea drepturilor de vot în cadrul altei întreprinderi și/sau care are dreptul de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de conducere ale unei alte întreprinderi și care este, în același timp, acționar, fondator al întreprinderii respective și/sau care, în temeiul unui acord încheiat cu alți acționari, fondatori ai acestei întreprinderi, deține controlul asupra drepturilor de vot în cadrul întreprinderii respective; și/sau o întreprindere dependentă în raport cu întreprinderea dominantă; și/sau o întreprindere asociată care exercită o influență semnificativă asupra politicii financiare și de administrare a unei alte întreprinderi; și/sau o întreprindere influențată de o altă întreprindere; și/sau întreprinderi care aparțin acelorași acționari, fondatori; și/sau întreprinderi care, fără a depinde una de cealaltă, sunt reunite sub o conducere unică sau sunt conduse de organe compuse majoritar din aceleași persoane; și/sau alte tipuri de întreprinderi afiliate; Argumentare Propunere de îmbunătățire a formulării.	Nu se acceptă, Definiția noțiunii de ”întreprindere înrudită” a fost introdusă în Proiectul legii pentru a asigura transpunerea definiției corespunzătoare din art. 2, pct. (57) astfel încât să fie asigurată implementarea corespunzătoare a principiilor privind separarea și independența operatorului sistemului de transport și a operatorului sistemului de distribuție. Totodată, Codul civil, în articolul 203 definește persoanele juridice afiliate, utilizând criterii diferite. Astfel, pentru a se evita un potențial conflict de noțiuni, care deși sunt aparent similare, comportă diferențe semnificative (noțiunea de ”întreprindere afiliată” este definită prin prisma particularităților activităților de transport și de distribuție a energiei electrice), considerăm oportun de menținut în proiectul legii noțiunea de ”întreprindere înrudită”.

6.	Propunere de modificare Art. 2, pct. (85) 85) <i>operator al pieței energiei electrice</i> – entitate, titular al licenței pentru operarea piețelor de energie electrică, care furnizează un serviciu prin care ofertele de vânzare a energiei electrice sunt corelate cu ofertele de cumpărare a energiei electrice pe piețele organizate lichide de energie electrică, cu excepția pieței de echilibrare; Argumentare În corelare cu definiția de la punctul 104.	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea Proiectului legii, iar la acceptarea acesteia ar putea rezulta că operatorul pieței energiei electrice poate oferi serviciile corespunzătoare doar în cazul în care există un anumit grad de lichiditate pe piețele organizate, pe care le administrează, ceea ce este lipsit de sens. Concomitent, în contextul propunerii OPEEM, definiția noțiunii „piețe organizate lichide” a fost exclusă.
7.	Propunere de modificare Art. 2, pct. (86) Argumentare Cele doua definiții, de la punctul 85 si 86, prin corelare cu definiția de la punctul 104, conduc la ideea ca avem un singur operator al pieței de energie electrica, care poate fi doar desemnat și care gestionează piețele PZU si PPZ. Din acest motiv, ar putea fi restrânse aceste noțiuni, prin comasarea, cel puțin a punctul 85 cu 86.	Nu se acceptă, ”Operatorul pieței energiei electrice” este întreprinderea care desfășoară una din activitățile din sectorul electroenergetic, prevăzută la art. 16, alin. (1), în baza licenței emise de ANRE. În schimb, în conformitate cu Regulamentul UE nr. 2015/1222, transpus parțial prin Proiectul legii, calitatea de operator al pieței energiei electrice desemnat se atribuie (prin desemnare de către ANRE) operatorului pieței energiei electrice în contextul cuplării piețelor de energie electrică.
8.	Propunere de modificare Art. 2, pct. (102) Argumentare Sintagma „<i>piața organizată</i>” cu titlu de definiție nu este utilizata deloc în cuprinsul proiectului de Lege. Se utilizează noțiunea de bursa de energie.	Nu se acceptă, Înțelegem că se propune excluderea noțiunii de ”piață organizată”. Totodată, noțiunea de „piață organizată” se utilizează la art. 2, în multiple definiții (precum definițiile noțiunilor „consum dispecerizabil”, „piață a contractelor bilaterale”, „piețe de energie electrică”, „piață pe parcursul zilei”, etc), precum și la art. 93, alin. (5) și (7), art. 100, alin. (4) lit. d), art. 107, alin. (6).
9.	Propunere de modificare Art. 4, alin. (1), lit. (g) g) autorizează construcția unei centrale electrice noi, a unei centrale electrice de termoficare noi, cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente sau a unei centrale electrice de termoficare existente, în cazul în care capacitatea cumulată a centralei respective este mai mare de 20 MW, în conformitate cu prezenta Lege și Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice; stabilește cantitatea minimă obligatorie de rezervelor de combustibil, sau obligații echivalente, necesare pentru asigurarea funcționării centralelor electrice de termoficare urbane care funcționează cu combustibili fosili, pe o perioadă de timp prestabilită. În cazul în care producătorul a fost selectat în baza unui proces competitiv/licitație organizată de către autoritățile relevante atunci autorizarea Guvernului nu este necesară. Argumentare Conform Regulamentului nr.517/2024. Nu este necesara autorizarea in cazul când licitația a fost organizata de autoritățile statului, ca exemplu in cazul licitației pentru producătorii eligibili mari, in cazul licitațiilor pentru construcția centralelor noi ce vor presta servicii de echilibrare organizate de Operatorul sistemului de transport	Se acceptă parțial, Potrivit art. 105, alin. (2) din Proiectul legii sunt exceptați de la procedura de autorizare producătorii eligibili care urmează să instaleze centrale electrice de producere din surse regenerabile cu o putere de injecție mai mare de 20 MW și care au fost desemnați câștigători ai licitației pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. În context, prevederea respectivă a fost modificată în sensul reflectării propunerii ÎCS „Premier Energy” SRL.

10.	Propunere de modificare Art. 4, alin. (1), lit. (m) Argumentare În proiectul legii lipsește definiția pentru ”consumatorul vulnerabil”.	Se ia act, Cu titlu de informare, definiția noțiunii de ”consumator vulnerabil” se regăsește în art. 3 din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.
11.	Propunere de modificare Art. 4, alin. (2), lit. (b) b) are experiență în organizarea piețelor pentru ziua următoare și pe parcursul zilei, precum și în implementarea sarcinilor legate de cuplarea piețelor respective; Argumentare Contractele bilaterale nu sunt specificate la condițiile de organizare a piețelor, din care motiv se propune să fie exclusă referința la aceste tipuri de contracte.	Nu se acceptă, Completarea nu este necesară. Totodată, în contextul prevederilor art. 87, alin. (4) din Proiectul legii, în redacția revizuită conform propunerii OPEEM, considerăm oportun de menținut referința la piața contractelor bilaterale. Totodată, atragem atenția că alineatul respectiv stabilește condițiile de desemnare de către Guvern a entității care urmează să desfășoare activitatea de operare a pieței, procedură care e diferită de cea de atribuirea de către ANRE a funcției de OPEED unui operator al pieței licențiat.
12.	Propunere de modificare Art. 4, alin. (4), (4) Guvernul asigură cooperarea în scopul armonizării practicilor administrative în sectorul electroenergetic și promovează interesele sectorului electroenergetic la nivel internațional, precum și semnează tratate internaționale, inclusiv în vederea consolidării și asigurării securității aprovizionării cu energie electrică. Argumentare Cooperarea poate fi cu alți parteneri, nu cu ”niveluri”, din care motiv se propune excluderea textului respectiv.	Se acceptă, Articolul 4, alin. (4) va avea următorul cuprins: ” (4) Guvernul contribuie la cooperarea instituțiilor publice, a autorităților publice de resort în scopul armonizării practicilor administrative în sectorul electroenergetic și promovează interesele sectorului electroenergetic la nivel internațional, precum și semnează tratate internaționale, inclusiv în vederea consolidării și asigurării securității aprovizionării cu energie electrică.”.
13.	Propunere de modificare Art. 9, alin. (1), lit. (a) a) eliberează, prelungeste, modifică/actualizează, suspendă, reia valabilitatea sau retrage licențele eliberate, eliberează duplicate ale acestora în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; Argumentare Propunere de modificare a sintagmei „reperfectează” cu „modifică/actualizează”. Această propunere se referă la tot textul proiectului de lege.	Nu se acceptă, Sintagma de ”reperfectare” a licenței este utilizată în Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care reprezintă lege-cadru în domeniul eliberării actelor permissive. Or, în conformitate cu art. 54, alin. (1), lit. c) din Legea nr. 100/2017, în proiectul unui act normativ se utilizează terminologia constantă, uniformă și care corespunde cele utilizate în alte acte normative.
14.	Propunere de modificare Art. 9, alin. (1), lit. (q) q) asigură excluderea subvențiilor încrucișate între activitățile de transport, distribuție și furnizare a energiei electrice, sau alte activități cu sau fără legătură cu sectorul electroenergetic, precum și între categoriile de consumatori, și monitorizează respectarea de către întreprinderile electroenergetice a principiului costurilor și cheltuielilor necesare și justificate corespunzător. Costurile și cheltuielile care nu sunt necesare și justificate nu se iau în considerare la aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate; Argumentare	Se acceptă.

		Pentru astfel de prevederi, reglementările emise de către ANRE trebuie sa fie clare si precise, din care motiv se propune excluderea cuvântului „corespunzător”.	
15.	Propunere de modificare Art. 9, alin. (5), lit. (d) (d) are acces la contabilitatea întreprinderilor electroenergetice și a altor participanți la piața energiei electrice, solicită și are acces la informații și documente referitoare la activitățile desfășurate de titularii de licențe și autorizații, la informații și documente contabile, la documente care conțin informații ce constituie secret de stat, secret comercial sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv cele emise de către organele centrale de specialitate ale administrației publice, de la Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul vamal și alte autorități publice, în legătură cu activitatea participanților la piață; Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă parțial, Articolul 9, alin. (5), lit. d) va avea următorul cuprins: „d) are acces la contabilitatea întreprinderilor electroenergetice și a altor participanți la piața energiei electrice, solicită și are acces la informațiile și documentele referitoare la activitățile desfășurate de titularii de licențe și autorizații, la informațiile și documentele contabile, la documentele care conțin informații/la informațiile ce constituie secret de stat, secret comercial sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv de la organele centrale de specialitate ale administrației publice, de la Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul vamal și alte autorități publice, în legătură cu activitatea participanților la piață;”.	
16.	Propunere de modificare Art. 9, alin. (5), lit. (e) (e) solicită și primește, în condițiile legii, copii, extrase din documentele menționate la literele c) și d) de la întreprinderile electroenergetice și de la alți participanți la piața energiei electrice ; Argumentare Propunere de reformulare text.	Nu se acceptă, Schimbarea cu locul a cuvintelor în acest caz nu este necesară.	
17.	Propunere de modificare Se propune excluderea prevederilor de la litera Art. 9, alin. (5), lit. (i). Argumentare Efectivitatea ar trebui să acopere și efectul de descurajare. În plus, daca se mai aplică și ”alte sancțiuni”, atunci se înțelege că acestea nu sunt efective, proporționale și descurajante? Pentru sancțiuni este dreptul prevăzut la litera următoare.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune art. 59, alin. (3), lit. d) din Directiva nr. 944/2019. Totodată, art. 9, alin. (5) lit. j) din Proiectul legii vizează cazul specific al aplicării contravențiilor (prevăzute în Codul contravențional), care fac parte din sancțiunile la care se referă lit. i) („alte sancțiuni pentru nerespectarea sau încălcarea legislației în domeniul energiei electrice în cazurile prevăzute de prezenta lege”), dar nu se limitează la acestea.	
18.	Propunere de modificare Art. 9, alin. (6) (6) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, indiferent de complexitatea controlului nu poate depăși 90 de zile consecutive din data inițierii controlului. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Argumentare Text reformulat pentru a accentua caracterul maxim al termenului de 90 de zile. Deoarece pe moment se fac pauze si controlul poate dura mai mult de 90 de zile. Această precizare este necesară pentru a stabili de când începe a curge termenul de efectuare a controlului.	Nu se acceptă, Conform celor explicate anterior (a se vedea Sinteza elaborata în contextul primei runde de consultări), nu este necesară precizarea respectivă. Totodată, ANRE trebuie să aibă toate instrumentele necesare pentru a efectua un control eficient, inclusiv pentru a analiza informația prezentată de titularii de licențe si, respectiv, pentru a solicita, la necesitate, informație suplimentară.	
19.	Propunere de modificare	Se acceptă parțial,	

	Art. 10, alin. (2), lit. (n) n) monitorizează în scopul prevenirii apariției unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze de exclusivitate care pot împiedica consumatorii să încheie contracte simultan cu mai mulți furnizori sau să le restricționeze opțiunea de a face această alegere, și, în cazul în care constată existența unor astfel de practici, informează Consiliul Concurenței în acest sens; Argumentare Text reformulat, deoarece scopul este mai degrabă de a preveni practici restrictive, decât de a constata apariția practicilor respective.	În redacția propusă de „Premier Energy ” SRL lipsește obiectul monitorizării. Totodată, prevederea respectivă transpune prevederile similare din art. 59, alin. (1), lit. (p) din Directiva nr. 944/2019. Astfel, articolul 10, alin. (2) lit. n) va avea următorul cuprins: „n) monitorizează activitățile din sectorul electroenergetic pentru a asigura prevenirea apariției/excluderea unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze de exclusivitate care pot împiedica consumatorii să încheie contracte simultan cu mai mulți furnizori sau să le restricționeze opțiunea de a face această alegere, și, în cazul în care constată existența unor astfel de practici, informează Consiliul Concurenței în acest sens;”.
20.	Propunere de modificare Art. 10, alin. (2), lit. (s) s) desemnează operatorul pieței de energie electrică (în continuare - OPEED) și monitorizează activitatea OPEED în legătură cu cuplarea piețelor pentru ziua următoare și/sau a piețelor pe parcursul zilei; Argumentare Text modificat conform definiției nr. 85. De asemenea, nu este clar cum această prevedere se corelează cu prerogativa Guvernului de la Articolul 4? Ambele autorități, Guvernul și Agenția, pot desemna/nominaliza operatorul pieței de energie electrică? De asemenea, în tot conținutul proiectului de lege ar urma să fie ajustat textul „piețelor” în „pieței”.	Se acceptă, În partea ce ține de modificarea art. 10, alin. (2), lit. s), Totodată, conform celor explicate mai sus atribuția prevăzută la art. 10, alin. (2) lit. s) ține de implementarea Regulamentului UE nr. 2015/1222, transpus parțial prin Proiectul legii, care stabilește prerogativa autorității de reglementare de desemna (nominaliza) operatorul pieței energiei electrice responsabile pentru cuplarea piețelor pentru ziua următoare și/sau a piețelor pe parcursul zilei. În schimb, art. 4, alin. (2) stabilește condițiile de desemnare de către Guvern a entității care urmează să desfășoare activitatea de operare a pieței.
21.	Propunere de modificare Art. 10, alin. (3), lit. (h) h) prezintă, la cerere, consumatorilor finali sau organizațiilor care promovează interesele consumatorilor, informațiile necesare referitoare la activitatea titularilor de licențe, cu excepția informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată; Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă parțial, Articolul 10, alin. (3), lit. h) din Proiectul legii va avea următorul cuprins: „h) prezintă, la solicitare, consumatorilor finali, organizațiilor care promovează interesele consumatorilor, informațiile necesare referitoare la activitatea titularilor de licențe, cu excepția informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată;”.
22.	Propunere de modificare Art. 12, alin. (2), lit. (a) (a) încurajării creării de mecanisme operaționale necesare pentru a permite o gestionare optimă a rețelelor electrice, promovării burselor comune de energie electrică și alocării capacității de interconexiune transfrontalieră pentru a permite un nivel adecvat al capacității de interconexiune, inclusiv prin intermediul unor noi interconexiuni, în interiorul regiunii și între regiuni, permițând dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea securității aprovizionării cu energie electrică, fără discriminare între furnizorii din diferite Părți Contractante ale Comunității Energetice; Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost formulată inclusiv în contextul propunerii OPEEM, după cum urmează: „a) încurajării creării de mecanisme operaționale necesare pentru a permite o gestionare optimă a rețelelor electrice, în scopul promovării burselor comune de energie electrică și al alocării capacităților transfrontaliere de interconexiune, precum și pentru a permite un nivel adecvat al capacităților de interconexiune, inclusiv prin intermediul de noi interconexiuni, în interiorul regiunii și între regiuni, permițând astfel dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea securității aprovizionării cu energie electrică, fără a face discriminare între furnizorii din

		diferite Părți Contractante ale Comunității Energetice sau State Membre ale Uniunii Europene;”.
23.	Propunere de modificare Art. 13, alin. (3), (3) Cererile titularilor de licențe privind costurile de bază, prețurile și tarifele reglementate, precum și materialele care justifică nivelul acestora, se publică pe site-ul web oficial al Agenției în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererilor respective. Părțile interesate au posibilitatea de a formula observații și de a transmite propuneri de modificare în termen de 15 zile lucrătoare de la publicarea cererilor menționate și a materialelor aferente. În termenele stabilite în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Agenția publică pe site-ul web oficial rezultatele examinării cererilor titularilor de licențe și propunerile sale privind nivelul costurilor de bază, al prețurilor și tarifelor reglementate. Argumentare Propunere de reformulare text.	Nu se acceptă, Reformularea respectivă nu este necesară.
24.	Propunere de modificare Art. 13, alin. (4), (4) Consiliul de Administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, precum și cererile privind prețurile și tarifele reglementate - în termen de cel mult 60 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate. Argumentare Propunere repetată, considerând că termenul de 60 de zile este un termen suficient pentru a respecta procedurile cu privire la transparența decizională și de a aproba prețurile și tarifele.	Nu se acceptă, ANRE a menționat că termenul de 60 de zile nu este suficient în toate cazurile în care se examinează cererile privind prețurile și tarifele reglementate. Or, pentru a se asigura ca prețurile și tarifele reglementate nu conțin careva costuri nejustificate și/sau nenecesare, este important ca ANRE să dispună de suficient timp pentru examinarea cererilor privind aprobarea/revizuirea tarifelor, a prețurilor reglementate, depuse de titularii de licențe. Totodată, atât Proiectul legii, precum și legea în vigoare stabilesc termenele maxime pentru examinarea cererilor privind costurile de bază și a cererilor privind prețurile și tarifele reglementate.
25.	Propunere de modificare Art. 13, alin. (5) (5) Cu excepția situațiilor ce țin de examinarea și de soluționarea neînțelegerilor dintre participanții la piață, în aplicarea prezentei legi, Consiliul de Administrație adoptă, în numele Agenției, hotărâri. În hotărârile Agenției privind aprobarea costurilor de bază, a prețurilor reglementate, a tarifelor reglementate, a altor componente ale tarifelor, a planurilor de dezvoltare, a planurilor de investiții, a investițiilor realizate de titularii de licențe se indică temeiul legal al aprobării acestora. Prin derogare de la art. 118 alin. (3) din Codul administrativ nr. 116/2018, în cazul neadmiterii în scopuri tarifare a unor cheltuieli, investiții, consumuri tehnologice și pierderi de energie electrică, a altor componente nejustificate, Agenția motivează titularului de licență hotărârea respectivă.	Se acceptă parțial, Cuvintele „motivarea Agenției” se substituie cu cuvintele „argumentele”. Totodată, prevederea respectivă a fost divizată pe două alineate, conform propunerii.

	(6) Pentru soluționarea neînțelegerilor individuale, a neînțelegerilor între persoane juridice și/sau persoane fizice legate de punerea în aplicare a actelor normative în domeniul energiei electrice, un director al Consiliului de Administrație emite, în numele Agenției, decizii, inclusiv decizii care vizează raporturile juridice dintre un utilizator de sistem, un consumator final, un utilizator al sistemului de distribuție închis și un titular de licență sau deținător de autorizație ori raporturile juridice dintre doi titulari de licențe sau deținători de autorizații. Argumentare Text reformulat. De asemenea, a doua parte a textului a alineatului (5) ar trebui sa fie sub forma unui alineat separat, deoarece este diferit de teza acestui alineat.	
26.	Propunere de modificare Art. 13, alin. (9) (9) Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ nr. 116/2018. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la o dată mai târzie indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la survenirea uneia dintre situațiile stabilite în capitolul IV, Titlul III din Codul administrativ, nr. 116/2018 sau până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă contrară, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin hotărâre judecătorească și numai în raport cu solicitantul. Argumentare Această precizare o vedem importantă, deoarece în practică au existat precedente când Agenția a aplicat în raport cu participanții pieței de energie decizii cu efecte retroactive. Este necesară specificarea în mod expres, pentru a avea o predictibilitate.	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea proiectului. Actele administrative individuale și actele administrative normative ale ANRE se adoptă și se pun în aplicare cu respectarea actelor normative aplicabile, inclusiv a Legii privind transparența în procesul decizional, a Legii cu privire la actele normative, precum și ale Codului administrativ. Respectiv, nu este necesară specificarea în mod expres, la nivel de lege, a principiului neretroactivității legii civile. Totodată, în cazul în care adoptă hotărâri sau decizii care contravin actelor normative în vigoare, acestea pot fi contestate în instanța de judecată.
27.	Propunere de modificare Art. 18, alin. (2) (2) Pentru activitatea de producere a energiei electrice licența se eliberează producătorului care are o centrală electrică cu o capacitate instalată de 5 MW și mai mare, sau centrale electrice cu capacitate cumulată de 5 MW și mai mare sau o centrală electrică integrată cu o instalație de stocare a energiei care, împreună, au o capacitate minimă de injectare de 5 MW Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă, De acord. Cuvintele „capacitate maximă de injectare de 5 MW și mai mare” se substituie cu cuvintele „putere de injecție de 5 MW și mai mare”.
28.	Propunere de modificare Art. 18, alin. (4) (4) Licența pentru producerea energiei electrice conferă titularului său dreptul de a desfășura genul respectiv de activitate la centrala electrică indicată în licență. Numărul de licențe pentru producerea energiei electrice nu este limitat, iar intrarea de noi producători pe piața energiei electrice nu	Se acceptă.

	poate fi restricționată. Aceleași principii sunt valabile și licențelor pentru stocarea energiei. Argumentare Propunere de reformulare text., deoarece nu se discută despre titulari, ci despre licențe.	
29.	Propunere de modificare Art. 20, pct. (2), subpct. (e) e) să dispună de personal calificat sau de un contract de deservire cu o entitate specializată, necesar activității pentru care solicită licența și să depună documentele confirmative în acest sens; Argumentare Propunerea respinsă de autori să referă la producătorii de energie/centralele electrice, care în majoritatea lor sunt entități nereglementate. Respectiv, acești producători nu ar trebui să obțină acordul ANRE pentru a efectua deservirea centralei de către entități specializate/servicii externalizate, după cum afirmă autorii. Evident, că în cazul producătorilor reglementați ar trebui să fie prevederi speciale care să prescrie acordul ANRE pentru externalizarea serviciilor, cum ar fi prevederile de la Art.19. Trebuie de ținut cont că titulari de licențe pot fi entități reglementate sau nereglementate. Aprobarea externalizării unor servicii are sens doar pentru entitățile reglementate, nu și pentru cele nereglementate. Pentru câte entități nereglementate a fost aprobarea ANRE pentru externalizarea serviciilor? De altfel, Art.19 din proiectul legii ar trebui rescris ca să fie clar că ANRE aprobă externalizarea serviciilor doar pentru entități reglementate – în principal pentru OST și OSD, posibil și pentru furnizorii la serviciul universal și furnizorii de ultima opțiune (cu excepția cazurilor când aceste activități au fost atribuite în baza unui proces competitiv), centrale electrice de termoficare urbană (cu excepția cazurilor când acestea vând energia în piață liberă). Și nu în ultimul rând ar fi de menționat că cerințele de externalizare din proiectul acestei legi au fost preluate din Legea nr.107/2016, care atunci când a fost elaborată în țară nu aveam producători/furnizori în piață liberă.	Se acceptă.
30.	Propunere de modificare Art. 20, alin. (3), lit. (c) (c) să dispună de mijloacele tehnice specifice pentru desfășurarea activității, să aibă în proprietate rețele electrice de distribuție, să aibă în proprietate sau în folosință rețele electrice de transport, precum și să depună documente care confirmă dotarea tehnică și faptul că rețelele electrice corespund cerințelor tehnice stabilite în condițiile legii; Argumentare Propunere de reformulare text.	Nu se acceptă, Modificarea redacțională nu duce la îmbunătățirea proiectului.
31.	Propunere de modificare Art. 20, alin. (6), lit. (c) (c) să prezinte hotărârea Guvernului privind desemnarea ca operator al pieței de energie electrică.	Nu se acceptă, Reformularea nu este necesară. Hotărârea Guvernului privind desemnarea operatorului pieței se publică în Monitorul Oficial și,

	Argumentare Text ajustat în conformitate cu conținutul prezentului proiect de lege.	respectiv, Agenția poate verifica faptul desemnării (a se vedea în acest sens HG nr. 125/2024).
32.	Propunere de modificare Art. 20, alin. (8), lit. (b) (b) să nu aibă antecedente penale legate de activitățile desfășurate în domeniul electroenergetic sau antecedente penale pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, prevăzute în Codul penal. Argumentare Se propune de a exclude cuvântul „nestinse”. Ștergerea cazierului judiciar/penal presupune eliberarea unei dovezi. Când se menționează antecedente penale, acest lucru se certifica prin cazier care verifică ce este la data respectivă în baza de date. Dacă sunt antecedente care sunt radiate din cazierul penal, atunci nu își are rostul această precizare. Ori sunt radiate, ori nu, caz în care nu poate fi administrator.	Nu se acceptă, Propunerea de modificare nu duce la îmbunătățirea Proiectului de lege. Totodată, cerința de la art. 20, alin. (8), lit. b) este formulată sub formă de principiu, iar particularitățile emiterii cazierului judiciar nu sunt relevante în acest caz.
33.	Propunere de modificare Art. 21, alin. (1), lit. (a) (a) să respecte condițiile prevăzute în licență, precum și, pe toată perioada desfășurării activității licențiate, să îndeplinească condițiile stabilite pentru eliberarea licenței; Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă parțial, Articolul 21, alin. (1), lit. a) din Proiectul legii va avea următorul cuprins: ” a) să îndeplinească condițiile prevăzute în licență, precum și să îndeplinească, pe toată perioada desfășurării activității licențiate, să îndeplinească condițiile stabilite pentru eliberarea licenței;”.
34.	Propunere de modificare Art. 22, alin. (3) (3) Sunt considerate motive pentru suspendarea licenței: Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă parțial, La Articolul 22, alin. (3) din Proiectul legii cuvintele „Temeiuri pentru suspendarea licenței servesc” se substituie cu cuvintele „Licența se suspendă pentru unul din următoarele temeiuri” și în continuare după text. Totodată, considerăm că e mai oportun de utilizat noțiunea de temei de suspendare a licenței și nu de motiv de suspendare a licenței.
35.	Propunere de modificare Art. 22, alin. (3), lit. (e) (e) nerespectarea deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale, a hotărârilor sau deciziilor Agenției emise în timpul crizelor de energie electrică; Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă, Articolul 22, alin. (3), lit. e) va avea următorul cuprins: „e) nerespectarea de către titularul de licență a deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale, deciziilor ori hotărârilor Agenției, emise pe perioada crizelor de energie electrică;”.
36.	Propunere de modificare Art. 23, alin. (2) (2) Sunt considerate motive pentru retragerea licenței: Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă parțial, La Articolul 23, alin. (3) din Proiectul legii cuvintele „Temeiuri pentru retragerea licenței servesc” se substituie cu cuvintele „Licența se retrage pentru unul din următoarele temeiuri” și în continuare după text. Totodată, considerăm că e mai oportun de utilizat noțiunea de temei de retragere a licenței și nu de motiv de retragere a licenței.
37.	Propunere de modificare Art. 23, alin. (2), lit. (c)	Nu se acceptă, Considerăm că sintagma de „date nereale” nu este potrivită pentru un proiect de lege. Totodată, sintagma de ”reperfectare” a

		(c) depistarea unor date nereale în documentele prezentate Agenției în legătură cu eliberarea, prelungirea sau modificarea/actualizarea licenței; Argumentare Propunere de reformulare text.	licenței este utilizată în Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care reprezintă lege-cadru în domeniul eliberării actelor permiseive. Or, în conformitate cu art. 54, alin. (1), lit. c) din Legea nr. 100/2017, în proiectul unui act normativ se utilizează terminologia constantă, uniformă și care corespunde cele utilizate în alte acte normative.
	38.	Propunere de modificare Art. 23, alin. (8) (8) În cazul retragerii licenței pentru transportul energiei electrice, pentru distribuția energiei electrice sau pentru operarea pieței energiei electrice, precum și în cazul retragerii licenței furnizorului serviciului universal, a furnizorului de ultimă opțiune și a furnizorului central de energie electrică, Agenția desemnează un nou titular de licență, în cadrul obligațiilor de serviciu public, pentru desfășurarea activității respective în locul titularului căruia i-a fost retrasă licența. Întreprinderea electroenergetică a cărei licență a fost retrasă nu va împiedica în niciun mod activitatea titularului de licență desemnat, oferind acces necondiționat la rețelele electrice și toate informațiile și documentele necesare desfășurării activității respective. Argumentare Propunere de reformulare text.	Nu se acceptă, Modificarea nu este necesară și nu duce la îmbunătățirea Proiectului.
	39.	Propunere de modificare Art. 23, alin. (9) (9) Titularul de licență căruia i-a fost retrasă licența este obligat, în termen de 2 zile lucrătoare de la data adoptării hotărârii privind retragerea licenței, să depună la Agenție licența retrasă. Argumentare Fiind un motiv de decădere din drepturi, o situație limita, termenul trebuie să fie foarte scurt. Un termen de 2-3 zile lucrătoare este suficient. În mod rezonabil, titularul actual știe că urmează să îi fie retrasă licența, motiv pentru care, depunerea licenței este doar o formalitate.	Nu se acceptă, Termenul de 10 zile lucrătoare corespunde termenului general de depunere a licenței retrase, prevăzut la articolul 11 din Legea 160/2011. Totodată, aceasta este în avantajul întreprinderilor electroenergetice.
	40.	Propunere de modificare Art. 68, alin. (13) (13) Anual, până la data de 30 aprilie, operatorul sistemului de distribuție prezintă Agenției un raport privind implementarea în anul precedent a planului de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție și a planului de investiții. Raportul trebuie să reflecte, inter alia, investițiile realizate de operatorul sistemului de distribuție în conformitate cu alin. (12). Agenția examinează raportul prezentat și îl aprobă în scopul recuperării investițiilor prin tarife, cu respectarea cerințelor prevăzute în reglementările specifice ale Agenției. Agenția aprobă, în scopul recuperării prin tarife, investițiile realizate de operatorul sistemului de distribuție care corespund planurilor anuale de investiții aprobate de Agenție, precum și costurile necesare și justificate suportate în legătură cu intervențiile efectuate în conformitate cu alin. (12), cu respectarea cerințelor prevăzute în reglementările specifice ale Agenției.	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea Proiectului de lege. Totodată, introducerea în Proiectul legii a referinței la denumirea actului normativ corespunde principiilor previzibilității și transparenței actelor normative.

	Argumentare Considerăm că ar trebui să nu apară în Lege denumiri ale unor norme secundare. În schimb ar putea fi utilizată o prevedere cu o trimitere generică de genul - ”prevăzute în reglementările specifice ...”. Această opinie cu titlu general se referă la tot conținutul acestui proiect de lege.	
41.	Propunere de modificare Art. 82, alin. (1) (1) Întreprinderile electroenergetice sunt libere să intre pe piețele de energie electrică și să iasă de pe acestea, cu condiția respectării prevederilor prezentei legi și ale actelor normative de reglementare aprobate de Agenție. Întreprinderile electroenergetice, precum și alte persoane fizice sau juridice, individual sau prin agregare, au dreptul să participe la piețele de energie electrică pentru a vinde sau a procura energie electrică. Argumentare Propunere de reformulare text.	Se acceptă.
42.	Propunere de modificare Art. 82, alin. (4), lit. (b) b) este încurajată formarea liberă a prețurilor; Argumentare Propunere de reformulare text, deoarece se repetă cu prima parte a textului de la această literă.	Nu se acceptă, Nu împărtășim opinia ”Premier Energy” SRL cu privire la faptul că se dublează prevederile lit. a) și lit. b), ultima punând accent pe evitarea acțiunilor care împiedică formarea prețurilor. Totodată, prevederea respectivă transpune articolul 3, lit. b) din Regulamentul UE nr. 943/2019.
43.	Propunere de modificare Art. 82, alin. (4), lit. (c) De exclus. Argumentare Se propune excluderea acestei prevederi, deoarece repetă textul de litera (g).	Nu se acceptă, Nu împărtășim opinia ”Premier Energy” SRL cu privire la faptul că se dublează prevederile lit. c) și lit. g), ultima punând accent pe oferirea de stimulente pentru investiții în producere. Totodată, prevederea respectivă transpune articolul 3, lit. c) din Regulamentul UE nr. 943/2019.
44.	Propunere de modificare Art. 82, alin. (4), lit. (c) De exclus. Argumentare Se propune excluderea acestei prevederi, deoarece textul nu are claritate și finalitate.	Nu se acceptă, A se vedea comentariul de mai sus.
45.	Propunere de modificare Art. 82, alin. (8) (8) Toate grupurile de consumatori finali au acces la piețele de energie electrică pentru a valorifica potențialul privind flexibilitatea și energia electrică autoprodusă. Consumatorilor finali li se permite să utilizeze pe deplin avantajele agregării producției și ofertei față de regiunile mai mari și să beneficieze de concurența transfrontalieră Argumentare Propunere de reformulare text.	Nu se acceptă, Sintagma de ”valorificarea a potențialului” este mult mai largă și pasibilă de interpretări.
46.	Propunere de modificare Art.82, alin. (9)	Nu se acceptă, Prevederea respectivă este mai clară în redacția actuală. Totodată, procedura de înregistrare în Registrul participanților

	(9) Toți participanții la piață sunt obligați să își asume responsabilitatea financiară și să plătească pentru dezechilibrele pe care le-au generat în sistemul electroenergetic, în conformitate cu Articolul 90. Participanții la piață care doresc să participe pe piețele angro de energie electrică trebuie să se înregistreze în Registrul participanților piețelor angro de energie, precum și la operatorul licențiat care gestionează piață angro respectivă în conformitate cu Articolul 85 alin. (7). Argumentare Propunere de reformulare text.	piețelor angro de energie, precum și procedura de înregistrare la operatorul licențiat care gestionează piață angro respectivă diferă ca natura, scop, procedură și sunt gestionate de entități diferite.
47.	Propunere de modificare Art.83, alin. (1) și alin. (2) (1) Se interzic și sunt nule orice înțelegeri pe piețele de energie electrică care au ca obiect sau efect restrângerea, prevenirea sau denaturarea concurenței pe piețele de energie electrică sau să facă abuz de poziție dominantă pe respectivele piețe, fapte interzise de legislația specifică domeniului concurenței. Argumentare Este un text specific altei legislații, din care motiv se propune de a exclude prevederile lit. (a)-(f) de la alin. (1), precum și alin.(2) în întregime.	Nu se acceptă, Principiile generale în domeniul concurenței sunt aplicabile și sectorului electroenergetic.
48.	Propunere de modificare Art.104, alin. (6) (6) Autorizarea construcției unei centrale electrice noi, a unei centrale electrice de termoficare noi, cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente sau a unei centrale electrice de termoficare existente, în cazul în care capacitatea cumulată a centralei respective este mai mare de 20 MW, se efectuează prin hotărâre de Guvern, în conformitate cu Articolul 105. În cazul în care producătorul a fost selectat în baza unui proces competitiv/licitație organizată de către autoritățile relevante atunci autorizarea Guvernului nu este necesară Argumentare Propunere de completare a acestui alineat, conform pct.1 din Regulamentul nr.517/2024. În cazul licitațiilor nu este necesară autorizarea Guvernului.	Se acceptă parțial, Potrivit art. 105, alin. (2) din Proiectul legii sunt exceptați de la procedura de autorizare producătorii eligibili care urmează să instaleze centrale electrice de producere din surse regenerabile cu o putere de injecție mai mare de 20 MW și care au fost desemnați câștigători ai licitației pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. În context, prevederea respectivă a fost modificată în sensul reflectării propunerii „Premier Energy” SRL.
49.	Propunere de modificare Art. 107, alin. (6) (6) Furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune procură energia electrică pe piețele organizate de energie electrică, inclusiv pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei, cu respectarea condițiilor de tranzacționare de pe piețele respective și/sau organizează licitații pentru cumpărarea cantităților de energie electrică necesare. Licitațiile se organizează pentru produse licitate distincte, iar Agenția monitorizează licitațiile organizate în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Regulilor pieței energiei electrice. Argumentare Propunem excluderea necesității de a declara câștigători cel puțin doi ofertanți, conform cotelor procentuale aprobate de ANRE. O asemenea	Se acceptă parțial. Articolul 107, alin. (6) se expune cu următorul cuprins: „(6) Furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune procură energia electrică pe piața contractelor bilaterale, precum și pe piețele organizate de energie electrică, inclusiv pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei, cu respectarea condițiilor de tranzacționare de pe piețele respective, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice. În cazul în care furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune nu achiziționează energie electrică prin intermediul unei platforme de tranzacționare operate de operatorul pieței de energie electrică sau în baza obligației prevăzute la Articolul 87 alin. (2), acesta este obligat să organizeze licitații pentru achiziționarea energiei

	abordare a fost justificată la momentul său, când MGRES deținea practic un monopol pe piață prin prisma preturilor oferite.	electrice. Agenția monitorizează licitațiile organizate în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Regulilor pieței energiei electrice.”.
50.	Propunere de modificare Art. 110, alin. (7) (7) Furnizorii trebuie să dispună de personal pentru a se asigura că furnizarea energiei electrice către consumatorii săi finali este asigurată în conformitate cu indicatorii de calitate stabiliți pentru furnizori în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice și în contractele de furnizare a energiei electrice. Argumentare Deși autorii în tabelul de sinteză menționează că au acceptat propunerea de a exclude cuvintele „parametrii și”, textul din proiectul legii a rămas nemodificat. De asemenea, considerăm că cuvintele „calificat suficient” sunt de prisos în acest alineat, deoarece evident că furnizorii angajează personalul necesar doar în baza abilităților. Totodată, cine este în stare să constate dacă personalul este „calificat” sau „suficient”?	Se acceptă parțial, În primul rând, în cadrul avizării inițiale, ”Premier Energy” SRL nu a propus excluderea cuvintelor „calificat și suficient”, precum și a cuvântului „parametrii”. Totodată, este de menționat că pentru a asigura identificarea exactă de către autorii Proiectului legii a modificărilor propuse, este important și chiar necesar ca acestea să fie formulate în mod clar și fără echivoc. Or, expunerea integrală a unui alineat cu includerea sau excluderea anumitor cuvinte îngreunează procesul de examinarea a propunerilor și poate rezulta în scăpări. Cu privire la propunerea propriu-zisă, în articolul 110, alin. (7) cuvintele „personal calificat suficient” se substituie cu cuvintele „personalul calificat necesar”, iar cuvintele „parametrii și indicatorii de calitate stabiliți pentru furnizori în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice” se substituie cu cuvintele „indicatorii de calitate cu privire la activitatea de furnizare stabiliți în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice”. Totodată, pentru a se asigura utilizarea uniformă a terminologiei pe tot parcursul Proiectului de lege, la art. 109, lit. l), art. 116, alin. (10), art. 117, alin. (1), cuvintele ”parametrii și indicatorii de calitate”, la forma gramaticală corespunzătoare, se substituie cu cuvintele „indicatorii de calitate”.
51.	Propunere de modificare Art. 111, alin. (5) (5) În cazul în care contractul de furnizare a energiei electrice prevede o modificare viitoare a produsului sau a prețului, aceasta se indică pe factura de plată împreună cu data la care are loc modificarea. Argumentare Propunem excluderea cuvintelor „sau o reducere”, deoarece modificarea de preț acoperă inclusiv reducerea acestuia.	Nu se acceptă, Considerăm oportună menținerea prevederii respective în redacția actuală, pentru a se exclude echivocul în interpretare. De asemenea, prevederea respectivă asigură transpunerea art. 18, para. (4) din Directiva UE nr. 944/2019.
52.	Propunere de modificare Art.116, alin. (14) (14) Consumatorii finali trebuie să asigure, în condițiile prevăzute în Regulamentul privind racordarea, acces pentru personalul operatorului de sistem pentru controlul și citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare, precum și pentru controlul, întreținerea și repararea rețelelor electrice care aparțin operatorului de sistem și sunt amplasate pe proprietatea consumatorului final. În cazul refuzului nejustificat al consumatorului final de a oferi acces operatorului de sistem la echipamentele de măsurare sau la rețelele electrice ale operatorului de sistem situate pe proprietatea consumatorului final, operatorul de sistem are dreptul de a deconecta instalațiile electrice ale consumatorului final de la rețeaua electrică cu	Se acceptă parțial, La art. 116, alin. (14), fraza a 2-a se completează cu cuvintele „cu informarea furnizorului în acest sens”. Totodată, ținând cont de natura încălcării, nu e necesară instituirea obligației de informare prealabile a furnizorului, acordul ultimului nefiind necesar în acest caz. Mai mult, obligarea operatorului de sistem de a informa în prealabil furnizorul ar presupune necesitatea deplasării repetate a personalului operatorului de sistem la locul de consum al consumatorului final.

	informarea prealabilă a furnizorului acestuia. Raporturile dintre consumatorii finali și operatorii de sistem la ale căror rețele electrice sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali sunt reglementate de prevederile Regulamentului privind racordarea, Regulamentului privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și de alte acte normative de reglementare aprobate de Agenție. Argumentare Propunere de completare a acestui alineat cu cuvintele „cu informarea prealabilă a furnizorului acestuia”, deoarece prin acțiunea de deconectare fără informarea furnizorului sunt afectate relațiile contractuale ale furnizării.	
53.	Propunere de modificare Art. 117, alin. (11) (11) Furnizorul este obligat să notifice consumatorul final despre intenția de modificare a contractului de furnizare a energiei electrice cu cel puțin 2 săptămâni înainte, sau, în cazul consumatorilor casnici, cu cel puțin o lună înainte, de intrarea în vigoare a modificării. Furnizorul este obligat să informeze consumatorul final, în termenul prevăzut în prezentul alineat, în mod direct, transparent și inteligibil, despre orice modificare a prețului de furnizare, precum și despre motivele și precondițiile care justifică necesitatea ajustării prețului și obiectul modificării. Furnizorul trebuie, de asemenea, să notifice consumatorul final cu privire la faptul că este liber să rezoluționeze contractul dacă nu acceptă noile condiții contractuale sau modificarea prețului de furnizare, comunicate acestuia de furnizor. Publicarea pe site-ul web al furnizorilor, al Agenției a cererilor furnizorilor privind revizuirea prețurilor reglementate, precum și a hotărârilor Agenției privind aprobarea prețurilor reglementate și a reglementărilor cu privire la furnizarea energiei electrice echivalează cu respectarea de către furnizorii respectivi a obligației de informare stabilite în prezentul alineat. Argumentare Alineatul în cauză se referă atât la contractele de furnizare, cât și la prețurile de furnizare. Din acest motiv se propune ca ultima frază să fie completată cu referința la reglementările specifice furnizării energiei electrice, adică modificarea reglementărilor existente sau aprobarea unor noi prețuri de furnizare.	Nu se acceptă, E important ca furnizorul să informeze consumatorul final cu privire la modificarea clauzelor contractuale, oferind explicații la necesitate.
54.	Propunere de modificare Art.118, alin. (9) (9) Agenția monitorizează evoluțiile piețelor de energie electrică, evaluează riscurile pe care le pot implica noile produse și servicii și ia măsuri în privința practicilor abuzive, precum și întreprinde măsurile corespunzătoare în cazul în care sunt identificate comisioane disproporționate de rezoluțiune inadmisibile. Timp de cel puțin zece ani de la momentul în care devin disponibile contractele de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice, Agenția monitorizează și publică un raport anual privind principalele evoluții ale acestor contracte, inclusiv ofertele de pe piață și impactul asupra facturilor consumatorilor finali, precum și nivelul volatilității prețurilor Argumentare	Nu se acceptă, La acceptarea propunerii Premier Energy va fi denaturat sensul prevederii de la articolul 11, para. (2) din Directiva UE nr. 944/2019. Totodată, pentru a se exclude echivocul în interpretare, cuvintele „comisioane de rezoluțiune inadmisibile” se substituie cu cuvintele „plăți pentru rezoluțiunea contractului neadmise în condițiile stabilite la articolul 120, alin. (7)”.

		Propunere de înlocuire a cuvântului „inadmisibile” cu cuvântul „disproporționate”.	
55.	Propunere de modificare Art. 120, alin. (1), lit. (h) h) mecanisme de schimbare colective a furnizorului sau agregatorului, asigurând protecția consumatorilor finali pentru evitarea oricăror practici abuzive. Argumentare Se propune excluderea cuvintelor „la maxim”, deoarece sunt unele de prisos – ori este asigurare ori nu.	Nu se acceptă, Sintagma de ”asigurare la maxim a protecției consumatorilor finali” este utilizată la art. 12, para. (5) din Directiva UE nr. 944/2019.	
56.	Propunere de modificare Art. 141, alin. (3) (3) Agenția examinează neînțelegerile dintre utilizatorii de sistem, consumatorii finali, comunitățile de energie ale cetățenilor, comunitățile de energie din surse regenerabile și titularii de licențe ce survin în contextul aplicării prezentei legi, precum și dintre utilizatorii și operatorii sistemelor de distribuție închise, dintre comunitățile de energie ale cetățenilor, comunitățile de energie din surse regenerabile și membrii acestora, în modul și în termenele stabilite în Codul administrativ, nr. 116/2018, și emite decizii după caz. modul și termenele stabilite. Cererile depuse la Agenție trebuie să conțină rezultatul încercării de soluționare prealabilă la nivelul respectivelor părți la dispută. Argumentare Propunere de completare a acestui alineat cu fraza „ Cererile depuse la Agenție trebuie să conțină rezultatul încercării de soluționare prealabilă la nivelul respectivelor părți la dispută”. În mod normal ar trebuie să se încerce rezolvarea neînțelegerilor între părți și apoi dacă părțile nu ajung la un acord, atunci se apelează către o alta autoritate împuternicită.	Nu se acceptă, Nu este necesară precizarea la nivel de legislație primară a unor astfel de detalii. Totodată, Codul administrativ este suficient de detaliat în ceea ce privește modalitatea de soluționare a petițiilor de către o autoritate publică.	
57.	Propunere de modificare Art.149, alin. (13) (13) Prin derogare de la Articolul 113 și Articolul 114, furnizorii care, la intrarea în vigoare a prezentei legi, aveau impusă obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal și privind furnizarea de ultimă opțiune, o vor executa până la data expirării termenului legal pentru care aceasta a fost instituită, în limitele teritoriului stabilit de Agenție. După expirarea perioadei respective, în cazul constatării lipsei existenței pe piața energiei electrice a premiselor necesare privind existența unei piețe concurențiale efective și prezența unei diversități de potențiali furnizori reali cu capacitate de a îndeplini aceste obligații, Agenția va aproba prelungirea perioadei de impunere a obligației de serviciu public privind prestarea serviciului universal și privind furnizarea de ultimă opțiune în aceleași condiții în continuare aceluiași furnizor. Argumentare Propunere de completare a alineatului în cauză cu fraza „După expirarea perioadei respective, în cazul constatării lipsei existenței pe piața energiei electrice a premiselor necesare privind existența unei piețe concurențiale	Se ia act, Organizarea licitațiilor pentru impunerea obligației de serviciu public de serviciu universal, a obligației de serviciu public de ultimă opțiune este cea mai bună metodă pentru a verifica dacă există mai multe companii care doresc să îndeplinească obligația de serviciu public respectiv și, prin urmare, dacă există premise pentru încurajarea concurenței pe acest segment. Astfel, în legătură cu impunerea obligației de serviciu public de prestare a serviciului universal, și a celei de furnizare de ultimă opțiune ANRE urmează să întreprindă acțiunile prevăzute la art. 113, alin. (2) - (3) și respectiv la art. 114, alin. (2) – alin. (3).	

		efective și prezența unei diversități de potențiali furnizori reali cu capacitate de a îndeplini aceste obligații, Agenția va aproba prelungirea perioadei de impunere a obligației de serviciu public privind prestarea serviciului universal și privind furnizarea de ultimă opțiune în aceleași condiții în continuare aceluiași furnizor”. Este necesar de specificat că până a avea o piață concurențială efectivă nu poate fi stabilit alt furnizori reglementat.	
ÎCS „Premier Energy Distribution” SA (nr. 0506/048472-20250313)	1.	Prin prezenta, Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A., în legătură cu recente situații în care autoritățile publice locale solicită plăți exagerate pentru emiterea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire, venim cu propunerea de a completa art. 6 al <i>Proiectului de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024)</i> cu un nou alineat care va stabili emiterea lor gratuită pentru construcția, reconstrucția, modernizarea, rețehnologizarea și reabilitarea rețelelor de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și pentru construcția și reconstrucția centralelor electrice și a instalațiilor de stocare care urmează a fi construite din surse publice sau cărora le-au fost impuse obligații de serviciu public. Propunerea (în fon galben) are la bază prevederile art. 111 și art. 162 din Codul urbanismului și construcțiilor, precum și argumentele inserate în Tabelul de sinteză atașat. Propunerea modificare: La Articolul 6: Articolul. 6. Competența autorităților administrației publice locale (1) Autoritățile administrației publice locale acordă, la solicitare, autorizații de construire pentru obiectele sistemului electroenergetic, inclusiv pentru centralele electrice, pentru instalațiile de stocare a energiei în conformitate cu Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023. (2) Certificatele de urbanism și autorizațiile de construire pentru construcția, reconstrucția, modernizarea, rețehnologizarea și reabilitarea rețelelor de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și pentru construcția și reconstrucția centralelor electrice și a instalațiilor de stocare care urmează a fi construite din surse publice sau cărora le-au fost impuse obligații de serviciu public se eliberează gratuit. (3) La eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare și a autorizațiilor de construire pentru clădiri rezidențiale și clădiri nerezidențiale, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să respecte cerințele față de zonele de protecție ale rețelelor electrice și/sau ale liniilor electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora stabilite în Regulamentul cu privire la zonele de protecție ale rețelelor electrice. (4) Autoritățile administrației publice locale nu eliberează certificate de urbanism pentru proiectare și autorizații de construire pentru construcția clădirilor rezidențiale și a clădirilor nerezidențiale în zonele de protecție ale rețelelor electrice și/sau ale liniilor electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora. (5) În cazul în care autoritatea administrației publice locale emite o	Nu se acceptă, Extinderea prevederilor Codul urbanismului la alte situații decât cele prevăzute la art. 111 și art. 162, trebuie discutată cu Ministerul de resort. Totodată, limitarea surselor care se fac venit la bugetele locale este admisibilă doar în cazuri excepționale și după efectuarea analizei detaliate asupra impactului bugetelor autorităților publice locale. De asemenea, CALM urmează a fi implicat în discuțiile privind extinderea situației prevăzute la art. 111 și art. 162 la cazurile descrise de „Premier Energy Distribution” S.A.

	autorizație de construire fără a ține cont de prevederile alineatelor (2), (3), autoritatea administrației publice locale suportă costurile aferente strămutării rețelei electrice în a cărei zonă de protecție s-a efectuat construcția sau asigură demolarea construcției ilegale. (6) Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de proiectarea, construcția și exploatarea rețelelor de iluminat public, precum și de elaborarea proiectelor de construcție a rețelelor electrice de distribuție cu destinație locală, în baza avizelor de racordare eliberate de operatorii sistemelor de distribuție și în conformitate cu planurile urbanistice și cu planurile de amenajare a teritoriului, de asemenea prezintă proiectele respective operatorilor de sistem. Argumentarea: În conformitate cu prevederile art. 111 și art. 162 ale Codului urbanismului și construcțiilor, nu se percep plăți pentru emiterea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire în cazul obiectivelor finanțate din surse publice, precum și în cazul lucrărilor de utilitate publică de interes național. Considerăm că în categoria acestora intră și lucrările de construcție, reconstrucție, modernizare, rețehnologizarea și reabilitare a rețelelor de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și cele de construcție și reconstrucție a centralelor electrice și a instalațiilor de stocare care urmează a fi construite din surse publice sau căroră le-au fost impuse obligații de serviciu public. În aceste cazuri utilitatea publică și interesul național rezultă din faptul că atât rețelele electrice de distribuție și transport cât și centralele electrice și instalațiile de stocare servesc interesului public, făcând parte de sistemul electroenergetic național. Totodată, din aceleași rațiuni – ca în cazul art. 134 alin.(1) al prezentului proiect de lege – nu există vreo logică ca autoritățile locale să perceapă plăți pentru aceste acte permissive din moment ce lucrările autorizate beneficiază întregii comunități administrate de autoritatea locală respectivă, iar plățile, dacă ar fi percepute, urmează a fi recuperate prin intermediul tarifelor de distribuție. Totodată, o asemenea practică ar contraveni principiului interzicerii subvenționărilor încrucișate, deoarece ar impune altor consumatori suportarea unor costuri legate de construcția unor rețele electrice pentru anumite comunități care puteau fi evitate, prin aportul specific al autorităților locale din acea localitate. De asemenea, această completare fiind în acord cu art. 111 și art. 162 ale Codului urbanismului și construcțiilor doar va facilita activitatea autorităților publice locale care vor avea un text expres pentru scutirea de plată în aceste cazuri, fără a fi puse în situația să interpreteze dacă normele din Codul urbanismului și construcțiilor se aplică și pentru aceste situații, evitându-se diferența de abordare de către diferitele autorități locale și litigiile în instanțele judecătorești.	
--	--	--

		Prin urmare, considerăm necesară completarea art. 6 al Proiectului de lege cu un alineat nou în redacția propusă.	
SRL „Navitas Energy”	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
SATÎ „Moldavskaya GRES”	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
IP „Universitatea Tehnică a Moldovei”	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
Institutul de Energetică	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
AO „Green City Lab”	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
Camera de Comerț Americană în Republica Moldova	1.	Nu au fost prezentate propuneri suplimentare.	Se ia act.
Asociația Investitorilor Străini în Moldova Nr. f/n din 25.02.2025)	1.	Prin prezenta, venim în atenția DVS cu subiectul ce ține de prevederile Legii nr. 107 din 25.06.2017 cu privire la energia electrică. Conform art. 55 alin 5 din Lege „Cheltuielile legate de cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii casnici sânt suportate de operatorul sistemului de distribuție din sursele incluse în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu excepția situațiilor în care consumatorul casnic solicită instalarea unui echipament de măsurare inteligent, care permite înregistrarea orară a energiei electrice consumate. În acest din urmă caz, consumatorul casnic respectiv suportă cheltuielile de cumpărare, întreținere și înlocuire a echipamentului de măsurare respectiv.” Totodată conform art. 55 alin. 6 al Legii menționate „Cheltuielile privind cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii noncasnici sînt suportate de către aceștia.”. Aliniatele art. 55 menționate <i>supra</i>, reprezintă o discriminare între categoriile de consumatori, în ceea ce privește asumarea cheltuielilor pentru serviciile oferite de operatorul de distribuție, reieșind din faptul că tariful pentru serviciul de distribuție este egal. Mai mult, asumarea cheltuielilor pentru serviciile oferite de operatorul de distribuție de către consumatorii noncasnici nu este argumentată și nu s-a depistat prezența criteriilor care ar justifica suportarea acestora, pe când consumatorii casnici în aceleași condiții sunt eliberați de suportarea lor. Republica Moldova este parte la Tratatul de Constituire a Comunității Energetice prin Legea nr. 117 din 23.12. 2009 din care face parte și implementarea Directivei 2003/54/EC din 26.06.2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică. Conform articolul 9 din Directiva menționată <i>supra</i> „Fiecare operator de rețele de transport are obligația: (e) să asigure un tratament nediscriminatoriu între utilizatorii sau	Nu se acceptă. Echipamentul de măsurare, în multe cazuri, la consumatorii noncasnici are în componență și alte componente, nu doar contorul electric: de exemplu transformatoare de curent și tensiune. Pentru ai pune operatorului de sistem o așa obligație urmează de efectuat o evaluare a costurilor și a posibilității operatorului de sistem de a îndeplini această obligație, deoarece ulterior va fi necesar ca operatorul de sistem să dispună de spațiu unde vor fi instalate echipamentele de măsurare respective la consumatorii noncasnici. De asemenea, este oportun de menționat că consumatorii noncasnici vor avea posibilități de a negocia cu furnizorul ales și a încheia contracte de furnizare a energiei electrice la prețuri negociate. Totodată, în contextul în care este necesară implementarea sistemelor de măsurare inteligente, este oportun ca acest subiect să fie examinat suplimentar de către autoritatea de reglementare - ANRE, care deține informații referitor la costurile incluse în tarifele reglementate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și luarea în considerare a altor factor ce influențează la îndeplinirea de către operatorul de sistem a obligației respective. Cu titlu de informare, cu privire la implementarea sistemelor de măsurare inteligent, Ministerul Energiei comunică următoarele: Desigur că suntem pentru implementarea sistemelor de contorizare inteligentă, dar se consideră corectă utilizarea posibilității de a justifica implementarea sistemelor de contorizare inteligentă, așa cum este prevăzut la articolul 19 alin.(2) din Directiva UE 2019/944.

		categoriile de utilizatori ai rețelei, îndeosebi în favoarea întreprinderilor conexe;” De asemenea conform articolul 23 alin. 1 și 4 din Directiva menționată supra „(1) Statele membre desemnează unul sau mai multe organe competente care să exercite funcția de autoritate de reglementare. Aceste autorități sunt total independente față de sectorul energiei electrice. Prin aplicarea prezentului articol, acestea au cel puțin misiunea de a asigura nediscriminarea, asigurarea unei concurențe efective și funcționarea eficientă a pieței, în special în ceea ce privește: (f) condițiile și tarifele pentru racordarea noilor producători de energie electrică, pentru a garanta că acestea sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, în special ținând cont în mod corespunzător de costurile și beneficiile diverselor tehnologii bazate pe surse de energie regenerabile, ale producției distribuite și ale cogenerării; (4) Autoritățile de reglementare sunt abilitate să solicite ca operatorii de rețele de transport și de distribuție să modifice, dacă este necesar, condițiile, tarifele, dispozițiile, mecanismele și metodologiile menționate la alineatele (1), (2) și (3), pentru a se asigura că acestea sunt proporționale și aplicate în mod nediscriminatoriu.” Deci, sarcina de a asigura echitatea și nediscriminarea privind achitarea tarifelor între diferitele categorii de consumatori aparține Ministerului Energiei al Republicii Moldova, fiind organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul energiei în conformitate cu legislația în vigoare și tratatele la care Republica Moldova este parte. Astfel, în temeiul normelor de drept invocate, solicităm respectuos excluderea discriminării dintre consumatorii casnici și cei necasnici, privind achitarea cheltuielilor pentru serviciile menționate supra, precum și modificarea art. 55, alin. 6 Legea nr. 107/2017 care să oblige operatorul sistemului de distribuție să suporte cheltuielile legate de cumpărarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii necasnici, din sursele incluse în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, exact ca și în cazul consumatorilor casnici, fapt reflectat la art. 55, alin. 5 din Legea nr. 107/2017. Considerăm că o astfel de modificare ar contribui semnificativ la reducerea birocrăției și a eforturilor administrative pentru gestionarea acestui proces de către companii, reducând astfel volumul de muncă al personalului calificat implicat în procedurile de instalare, verificare metrologică, întreținere, reparare și înlocuire a echipamentelor de măsurare. De asemenea, aceasta ar duce la diminuarea cheltuielilor legate de procurarea echipamentelor de măsurare, care în prezent sunt impuse de către alte companii la prețuri destul de mari și adesea nejustificate, precum și la costurile asociate cu sigilarea și desigilarea acestora.	Pentru implementarea sistemelor de contorizare inteligentă de către OSD vor fi necesare investiții în sistemele respective care ulterior vor trebui recuperate prin tarifele de prestare a serviciului de distribuție a energiei electrice, inclusiv rentabilitatea investițiilor, în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice. Se consideră că OSD sunt entitățile care sunt interesate de implementarea sistemelor de contorizare inteligentă. Cu toate acestea, întrucât Directiva UE permite pregătirea unei astfel de analize, înainte de implementarea sistemelor de contorizare inteligentă, al căror rezultat pozitiv va fi acceptat de ANRE, ulterior va fi mai ușor pentru OSD să justifice investițiile în astfel de sisteme. În acest proces OSD vor avea un rol foarte important în crearea sistemelor, pentru operarea și întreținerea sistemelor precum și în asigurarea accesului consumatorilor finali și furnizorilor la sistemele respective.
	1.	Proiectul prezentat spre avizare	Nu se acceptă,

Asociația Patronală a Producătorilor de Energie din Surse Regenerabile „ECOENERGETICA” (nr. f/n 21.02.2025)	Articolul 37. Planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani (2) Prin derogare de la principiul stabilit la alin. (1), solicitantul care solicită accesul la rețeaua electrică de transport, poate consimți să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport necesare racordării dacă dezvoltarea porțiunii respective de rețea nu este inclusă în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani, este în beneficiul solicitantului respectiv și nu este necesară pentru utilizatorii de sistem existenți. Costurile care urmează să fie suportate de solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor prevăzute în studiul de soluție elaborat în condițiile stabilite în Regulamentul privind racordarea. Solicitantul respectiv achită operatorului sistemului de transport costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport în cauză, iar lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de transport sunt efectuate de către operatorul sistemului de transport respectiv. Finanțarea de către solicitant a construcției rețelei electrice de transport nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra porțiunii de rețea respective, aceasta fiind în proprietatea operatorului sistemului de transport. Eventualele neînțelegeri dintre operatorul sistemului de transport și solicitant în legătură cu construcția porțiunii respective de rețea se examinează de Agenție în conformitate cu articolul 141 din prezenta lege. Propunerea de modificare: (2) Prin derogare de la principiul stabilit la alin. (1), solicitantul care solicită accesul la rețeaua electrică de transport, poate consimți să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport necesare racordării dacă dezvoltarea porțiunii respective de rețea nu este inclusă în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani, este în beneficiul solicitantului respectiv și nu este necesară pentru utilizatorii de sistem existenți. Costurile care urmează să fie suportate de solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor prevăzute în studiul de soluție elaborat în condițiile stabilite în Regulamentul privind racordarea. Solicitantul respectiv achită operatorului sistemului de transport costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport în cauză, iar lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de transport sunt efectuate de către operatorul sistemului de transport respectiv. Solicitantul poate efectua lucrările aferente dezvoltării rețelei electrice de transport necesare racordării, în coordonare cu operatorul sistemului de transport, de sine stătător dacă dispune de calificarea corespunzătoare sau cu atragerea companiilor specializate pentru executarea lucrărilor. Finanțarea de către solicitant a construcției rețelei electrice de transport nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra porțiunii de rețea respective, aceasta fiind în proprietatea operatorului sistemului de transport. Eventualele neînțelegeri dintre operatorul sistemului de transport și solicitant în legătură cu construcția porțiunii respective de rețea se examinează de Agenție în conformitate cu articolul 141 din prezenta lege.	Este imperativ ca lucrările de dezvoltare a rețelelor electrice de transport să fie în responsabilitatea operatorului sistemului de transport. Aceasta deoarece prevederea respectivă vizează construcția rețelei electrice a operatorului sistemului de transport și nu construcția instalațiilor electrice ale solicitantului care dorește să racordeze instalația de utilizare, centrala electrică la rețeaua electrică. Utilizatorii de sistem nu trebuie să se implice în construcția de rețele electrice, întrucât aceasta ține exclusiv de prerogativa OST, care exploatează rețelele respective.
---	---	---

		Argumentarea: Considerăm că opțiunea de a permite solicitanților de avize posibilitatea deciderii asupra lucrărilor și respectiv costurilor lucrărilor de dezvoltare a rețelelor de transport este un exercițiu democratic în alegerea celei mai bune oferte pentru lucrările planificate, Acest lucru va exclude eventualele abuzuri, posibilele litigii între OST și solicitant și optimizarea termenilor de executare a lucrărilor.	
	2.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 47. Veniturile din congestii Propunerea de modificare: Includerea unui nou punct (8) (8) Operatorul de sistem este în drept să elibereze avize de racordare și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent, producător existent permite racordarea instalației de utilizare sau a centralelor electrice a altor potențiali consumatori finali sau a altor potențiali producători. Eliberarea avizelor de racordare în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit între operatorul de sistem, consumatorul final existent/producătorul existent și potențialul consumator final/producător prin care semnatarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. În acordul tripartit se prevăd termenele și condițiile de utilizare în comun a instalației de racordare a consumatorului final sau producătorului existent, inclusiv responsabilitățile privind asigurarea continuității serviciului de distribuție și a caracteristicilor de tensiune ale energiei electrice în punctul de racordare a instalației electrice a consumatorului final potențial sau a producătorului potențial de energie electrică. Cerințele respective se includ în avizul de racordare. Proiectul instalațiilor electrice se coordonează de către operatorul de sistem, iar furnizorul include aceleași condiții în contractul de furnizare a energiei electrice sau în contractul de achiziționare a energiei electrice ca și în cazul unui consumator final sau producător ale cărui instalații electrice sunt racordate direct la rețeaua electrică. Argumentarea: Actualmente, Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016, art. 47, alin (8) prevede că Operatorul sistemului de distribuție poate elibera avize de racordare a noilor consumatori sau producători la instalația de racordare a unui consumator sau producător existent, semnând un acord tripartit. Avizul de racordare eliberat în aceste condiții sunt echivalente avizelor eliberate de către operatorii de sistem în condiții clasice, impunând aceleași obligații și responsabilități atât din partea operatorului sistemului de distribuție cât și din partea potențialului consumator sau producător. În condițiile în care capacitatea rețelei este limitată și instalațiile de racordare existente permit conectarea noilor capacități de consum sau generare, această opțiune aduce avantaje atât tehnice cât și economice pentru potențialii doritori de a se	Nu se acceptă, În primul rând, articolul 47 are alt obiect de reglementare. Respectiv, prevederea care se propune a fi inclusă nu își are locul aici. Totodată, prevederea de la articolul 73, alin. (3) a fost exclusă pentru a se asigura transpunerea corespunzătoare a Directivei nr. 944/2019. A se vedea explicațiile de mai sus. Totodată, situația descrisă de Ecoenergetica poate fi soluționată prin aplicarea prevederilor ce țin de sistemele de distribuție închise, comunitățile de energie ale cetățenilor, precum și comunitățile de energie regenerabilă.

	racorda la rețeaua electrică prin instalațiile existente. În prezent, această opțiune este permisă doar utilizatorilor ale căror instalații sunt racordate la rețele electrice de distribuție. Pentru a facilita construcția noilor capacități de generare, este oportun de a aplica aceste prevederi și la nivelul instalațiilor de racordare ale utilizatorilor racordați la rețelele electrice de transport, or prevederile art. 46 alin. (1) și 47 alin. (1) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, admite racordarea centralei electrice atât la sistemul de transport, cât și la sistemul de distribuție. Costul instalațiilor de racordare la rețelele electrice de transport sunt semnificativ mai mari în comparație cu instalațiile destinate racordării la rețelele electrice de distribuție. Astfel, racordarea la rețeaua electrică de transport, în special a unităților de generare prin instalații existente (în cazul în care capacitatea permite), ar facilita dezvoltarea producerii interne a energiei electrice și ar diminua din dependența de importurile de energie electrică. Operarea unor astfel de modificări, nu vor genera riscuri suplimentare pentru operatorii de sistem, întrucât capacitatea instalației de racordare va rămâne aceeași, însă coeficientul de utilizare se va apropia de nominal, iar acordul tripartit responsabilizează părțile și elucidează apariția neînțelegerilor. Suplimentare, o astfel de reglementare se regăsește în proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), care are ca scop armonizarea directivelor UE în materia energiei electrice.	
3.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), solicitantul care solicită racordarea la rețelele electrice de distribuție poate consimți să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție necesare racordării, dacă dezvoltarea porțiunii respective de rețea nu este prevăzută în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție pentru următorii 5 ani, este în beneficiul solicitantului respectiv și nu este necesară pentru utilizatorii de sistem existenți. Costurile care urmează să fie suportate de solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor indicate de operatorul sistemului de distribuție. Solicitantul respectiv achită operatorului sistemului de distribuție costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție, iar lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de distribuție se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție respectiv. Finanțarea de către solicitant a construcției rețelei electrice de distribuție nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra porțiunii de rețea respective, aceasta fiind în proprietatea operatorului sistemului de distribuție. Eventualele neînțelegeri dintre operatorul sistemului de transport și solicitant în legătură cu construcția porțiunii respective de rețea se examinează de Agenție în conformitate cu articolul 141 din prezenta lege. Propunerea de modificare (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), solicitantul care solicită racordarea la rețelele electrice de distribuție poate consimți să suporte	Nu se acceptă, Este imperativ ca lucrările de dezvoltare a rețelelor electrice de transport să fie în responsabilitatea operatorului sistemului de transport. Aceasta deoarece prevederea respectivă vizează construcția rețelei electrice a operatorului sistemului de transport și nu construcția instalațiilor electrice ale solicitantului care dorește să racordeze instalația de utilizare, centrala electrică se racordeze la rețeaua electrică. Utilizatorii de sistem nu trebuie să se implice în construcția de rețele electrice, întrucât aceasta ține exclusiv de prerogativa OST, care exploatează rețelele respective.

	costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție necesare racordării, dacă dezvoltarea porțiunii respective de rețea nu este prevăzută în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție pentru următorii 5 ani, este în beneficiul solicitantului respectiv și nu este necesară pentru utilizatorii de sistem existenți. Costurile care urmează să fie suportate de solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor indicate de operatorul sistemului de distribuție. Solicitantul respectiv achită operatorului sistemului de distribuție costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție, iar lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de distribuție se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție respectiv. Solicitantul poate efectua lucrările aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție necesare racordării, în coordonare cu operatorul sistemului de distribuție, de sine stătător dacă dispune de calificarea corespunzătoare sau cu atragerea companiilor specializate pentru executarea lucrărilor. Finanțarea de către solicitant a construcției rețelei electrice de distribuție nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra porțiunii de rețea respective, aceasta fiind în proprietatea operatorului sistemului de distribuție. Eventualele neînțelegeri dintre operatorul sistemului de transport și solicitant în legătură cu construcția porțiunii respective de rețea se examinează de Agenție în conformitate cu articolul 141. Argumentarea: Considerăm că opțiunea de a permite solicitanților de avize posibilitatea deciderii asupra lucrărilor și respectiv costurilor lucrărilor de dezvoltare a rețelelor de distribuție este un exercițiu democratic în alegerea celei mai bune oferte pentru lucrările planificate, Acest lucru va exclude eventualele abuzuri, posibilele litigii între OSD și solicitant și optimizarea termenilor de executare a lucrărilor.	
4.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 71. Accesul la rețelele electrice (4) În legătură cu racordarea la rețelele electrice cu capacități limitate, operatorii de sistem sunt în drept să organizeze licitații în modul și cazurile prevăzute în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (denumit în continuare - Regulamentul privind racordarea), aprobat de Agenție. Procedura de organizare a licitațiilor se elaborează de operatorii de sistem și se prezintă Agenției spre aprobare, iar veniturile obținute de operatorii de sistem, urmare a organizării. Propunerea de modificare: (4) În legătură cu racordarea la rețelele electrice cu capacități limitate, legate de congestii, operatorii de sistem sunt în drept să organizeze licitații în modul și cazurile prevăzute în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (denumit în continuare - Regulamentul privind racordarea), aprobat de Agenție. Procedura de organizare a licitațiilor se elaborează de operatorii	Nu se acceptă, Proiectul legii prevede expres faptul că, cazurile în care urmează să fie organizate licitațiile urmează să fie stabilite la nivelul legislației secundare (Regulamentul privind racordare). Totodată, modalitățile de soluționare a congestiilor sunt prevăzute în Cap. IV, secțiunea 3 din Proiectul legii, iar acordarea accesului la rețea și soluționarea congestiilor sunt procese distincte. Totodată, în conformitate cu articolul 71, alin. (5) din Proiect, Operatorul sistemului de transport nu are dreptul să refuze racordarea unei noi centrale electrice sau a unei noi instalații de stocare a energiei la rețeaua electrică de transport prin invocarea unor viitoare limitări posibile ale capacităților rețelei electrice de transport disponibile, cum ar fi congestia în zonele îndepărtate ale rețelei electrice de transport.

	de sistem și se prezintă Agenției spre aprobare, iar veniturile obținute de operatorii de sistem, urmare a organizării. Argumentarea: Organizarea licitațiilor de către OSD și OST, în cazul racordării la rețelele electrice a instalațiilor de generare vor duce la costuri excesive pentru solicitanți, cât și termeni excesivi de organizare a acestor licitații. Nu putem exclude definitiv nici cazurile de corupție.	
5.	Proiectul prezentat spre avizare Procesul de racordare la rețelele electrice Propunerea de modificare: Completarea cu următoarele puncte a art. 72 (1) Operatorul de sistem anulează avizele de racordare eliberate în cazul în care titularii avizelor de racordare nu depun garanția financiară de bună execuție, în conformitate cu prevederile art. 72 (4) și informează titularul despre aceasta. (2) Sunt scutiți de depunerea garanțiilor financiare de bună execuție a avizului de racordare titularii de avize de racordare pentru centrala sau centralele electrice pentru care au obținut statut de producător eligibil și comunitățile de energie din surse regenerabile. (3) Garanția financiară de bună execuție a avizului de racordare, depusă până la oferirea statutului de producător eligibil, se restituie, la cerere, titularului de aviz de racordare pentru centrala sau centralele electrice pentru care a obținut statut de producător eligibil.” (4) Titularii avizelor de racordare a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor depune garanția financiară de bună execuție prevăzută la art. 72 alin. (4) doar în cazul solicitării de prelungire a termenului de valabilitate a avizului de racordare. În acest caz, termenul de depunere a garanției financiare de bună execuție se va calcula de la data aprobării prelungirii termenului de valabilitate a avizului de racordare. (5) Titularii avizelor de racordare a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, obținute până la intrarea în vigoare a prezentei legi, precum și titularii avizelor de racordare a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, a căror termen de valabilitate a fost prelungit până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au dreptul de a renunța benevol la avizul de racordare, în termen de până la 30 iunie 2025, notificând în scris operatorului de sistem despre renunț. (6) După expirarea termenului indicat la alin. (4), titularii avizelor de racordare a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, obținute până la intrarea în vigoare a prezentei legi, dar care nu întrunesc condițiile pentru prelungirea avizului, precum și titularii avizelor de racordare a centralelor electrice cu capacitatea mai mare de 200 kW, a căror termen de valabilitate a fost prelungit până la data intrării în vigoare a prezentei legi, la expirarea termenului de valabilitate al avizului de racordare, vor achita o	Se acceptă parțial, Propunerile de completare de la pct. (1) – (3) în redacția Ecoenergetica se regăsesc la art. 72, alin. (8) și (9) din Proiect. Totodată, Articolul 150 se completează cu 3 alineate noi, cu următorul cuprins: „(18) Titularii avizelor de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu puterea instalată mai mare de 200 kW, valabile la data de 27 martie 2025, vor depune garanția de bună execuție prevăzută la articolul 72 alin. (4) doar în cazul solicitării prelungirii termenului de valabilitate a avizului respectiv. În acest caz, termenul de depunere a garanției de bună execuție se calculează de la data aprobării prelungirii termenului de valabilitate a avizului de racordare. (19) Titularii avizelor de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu puterea instalată mai mare de 200 kW, eliberate până la data de 27 martie 2025, precum și titularii avizelor de racordare la rețelele electrice a centralelor electrice cu puterea instalată mai mare de 200 kW, al căror termen de valabilitate a fost prelungit până la data de 27 martie 2025, care nu au renunțat benevol la avizul de racordare în termen de până la 30 iunie 2025 vor achita la expirarea termenului de valabilitate a avizului respectiv o taxă de nevalorificare în mărime de 50–70% din echivalentul garanției financiare stabilite în hotărârea privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare prevăzută la articolul 72 alin. (4). (20) Taxa de nevalorificare prevăzută la alin. (18) se aplică de către Agenție în modul stabilit prin hotărârea privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare, prevăzută la articolul 72 alin. (4). Mijloacele bănești obținute din aplicarea taxei de nevalorificare se varsă în bugetul de stat. După aprobarea hotărârii respective, de către Agenție, aceasta este transmisă Serviciului Fiscal de Stat, în vederea monitorizării achitării taxelor de nevalorificare și, după caz, a aplicării măsurilor de executare silită.”.

	taxă de nevalorificare în valoare de 50%-70% din echivalentul garanției financiare stabilite în hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare. (7) Taxa de nevalorificare prevăzută la alin. (4) se va aplica de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în modul stabilit de hotărârea Agenției privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare. Mijloacele bănești obținute din aplicarea taxei de nevalorificare se fac venit în bugetul de stat. (8) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și va aproba hotărârea privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare. Argumentarea: Modificările respective se regăsesc în propunerea Guvernului de modificare a Legii 107/2016 cu privire la energia electrică.	
6.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 104. Producerea energiei electrice (4) Obținerea actelor permise emise în condițiile Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 este obligatorie pentru construcția tuturor centralelor electrice sau a centralelor electrice de termoficare, precum și pentru majorarea capacității acestora. Propunerea de modificare: (4) Obținerea actelor permise emise în condițiile Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 este obligatorie pentru construcția tuturor centralelor electrice, cu excepția instalațiilor fotovoltaice amplasate pe clădiri, construite după principiul facturării nete sau a centralelor electrice de termoficare, precum și pentru majorarea capacității acestora. Argumentarea: Odată cu intrarea în vigoare a codului urbanismului și construcțiilor nr. 434 din 28.12.2023, procesul de obținere a actelor permise pentru construcția centralelor electrice este foarte birocratizată. Având în vedere necesitatea elaborării Planului urbanistic de detaliu, care urmează a fi coordonat și avizat de către consiliile locale, procedura de obținere a certificatului de urbanism la proiectare, elaborare a documentației de proiect și obținerea autorizației de construire va dura cel puțin 300 de zile. Menționăm că în România proiectele fotovoltaice amplasate pe clădiri au fost scutite de necesitatea obținerii certificatului de urbanism la proiectare și a autorizației la construire.	Nu se acceptă, Mecanismul facturării nete nu are legătură cu normele de construcție, scopul acestuia fiind altul, iar pentru instalarea panourilor fotovoltaice trebuie să se realizeze fără a fi afectată rezistența acoperișului. Totodată, particularitățile instalării panourilor fotovoltaice, inclusiv simplificarea procesului aferent instalării acestora, urmează a fi discutate cu ministerul de ramură.
7.	Includerea unui nou articol: Operatorul sistemului de distribuție (OSD) va acorda prioritate solicitanților avizelor de racordare pentru instalațiile fotovoltaice cu puterea instalată de până la 200 kW, beneficiari ai schemei de sprijin facturare netă.	Nu se acceptă, În conformitate cu articolul 6 din Directiva nr. 944/2019 accesul la rețea al utilizatorilor de sistem, inclusiv al consumatorilor activi, trebuie să se realizeze în condiții obiective și

		Argumentare: La momentul actual OSD refuză eliberarea avizelor de racordare, inclusiv pentru centralele fotovoltaice necesare acoperirii consumului propriu de energie. Aceștia sunt nevoiți să se înscrie în listele de așteptare a OSD-urilor în rând cu solicitanții de avize pentru comercializarea energiei.	nediscriminatorii. De altfel, principiul respectiv este prevăzut în mod neechivoc și în Directiva UE nr. 72/2009, care este transpusă în Legea nr. 107/2016 (accesul nediscriminatoriu la rețea este unul din fundamentele pachetelor energetice III și IV). Totodată, Directiva nu face distincție între categoriile de utilizatori de sistem. Pe de altă parte, legislația comunitară face derogare de la acest principiu în Directiva UE nr. 2001/2018, cu ultimele modificări, dar numai în ceea ce privește reducerea termenilor de racordare, în special în zonele pretabile accelerării proiectelor RES (a se vedea art. 16a și 16b din Directiva UE nr. 2001/2018). De asemenea, nu au fost prezentate date statistice și o analiză cantitativă care ar argumenta acceptarea introducerii unor asemenea facilități pentru acest tip de utilizatori de sistem și care va fi impactul real.
Grupul QAIR (nr. 78 din 26.02.2025)	1.	Urmare consultărilor publice organizate de Ministerul Energiei ce au avut loc pe data de 18 februarie curent în incinta Guvernului referitoare la proiectul Legii cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) grupul de companii QAIR vine cu câteva propuneri la proiectul susmenționat. art. 6 alin. (2) și (3), după cuvintele: „zonele de protecție ale” se propune de completat cu cuvintele: „centralelor electrice.”. Argumentare: Această completare este una necesară, deoarece autoritățile administrației publice locale urmează să asigure zone de protecție întregii infrastructuri energetice, care nu se limitează numai la rețele sau linii electrice. De exemplu, centralele electrice eoliene ocupă adesea suprafețe extinse și necesită o delimitare clară a zonelor de protecție în jurul acestora, pentru a preveni construcții sau plantații care ar putea afecta operarea în siguranță a acestor instalații, precum și a preveni orice factor negativ de influență asupra sănătății populației din localitate respectivă.	Nu se acceptă, În primul rând, autoritățile administrației publice locale nu dispun de careva atribuții în ceea ce privește stabilirea și asigurarea respectării zonelor de protecție ale rețelilor electrice. Zonele de protecție ale rețelilor electrice se stabilesc în conformitate cu Regulamentul privind zonele de protecție a rețelilor electrice (a se vedea în acest sens HG 852/2024), iar monitorizarea respectării acestora ține de competența ANRE, în calitate de organ al supravegherii energetice de stat. Concomitent, trebuie să se facă distincție între specificul desfășurării activității de transport/de distribuție a energiei electrice (care se realizează prin intermediul rețelilor electrice care traversează, de regulă, pe distanțe lungi terenuri publice și private și nu există posibilitatea de a le amplasa în alt mod) și cea de producere a energiei electrice (care se realizează prin exploatarea instalațiilor de producere amenajate pe terenuri bine-definite, de regulă, achiziționate în prealabil de către producător). Astfel, în contextul în care centralele electrice se amplasează pe terenuri, proprietate privată, nu are sens stabilirea zonelor de protecție a centralelor electrice similar rețelilor electrice. Totodată, conform celor comunicate în cadrul ședinței din 18 februarie, Ministerul Energiei împărtășește opinia Grupului QAIR cu privire la necesitatea stabilirii unor norme de amplasare a centralelor electrice, inclusiv pentru a nu fi încălcat dreptul de proprietate ale proprietarilor terenurilor vecine.
	2.	art. 6 alin. (4), după cuvintele „costurile aferente strămutării” se propune de completat cu cuvintele: „centralei electrice”. Argumentare: A se vedea comentariu la punctul 1 din tabel	Nu se acceptă, A se vedea explicațiile de mai sus.

3.	art. 68 alin. (2) propoziția 5, cuvintele „operatorul sistemului de transport” se propune de a schimba cu cuvintele „operatorul sistemului de distribuție”. Argumentare: Modificare dată ar fi în conformitate cu denumirea art. 68 Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții și a capitolului V din proiect care reglementează distribuția energiei electrice	Se acceptă, Eroarea de redacție a fost înlăturată.
4.	art. 72 alin. (2) literele a) și b), cuvintele „unui potențial consumator final” se propune de a schimba cu cuvântul „solicitantului”. Argumentare: Modificarea propusă permite includerea tuturor participanților și potențialilor solicitanți ai avizelor de racordare, nu numai a potențialilor consumatori finali.	Nu se acceptă, Alineatul respectiv vizează doar consumatorii finali. În cazul excluderii precizării cu privire la consumatorul final, ar putea rezulta că termenele de eliberarea a avizului de racordare, stabilite la lit.) și și lit. b) se extind și în raport cu centralele electrice. Or, condițiile de racordare a centralelor electrice sunt stabilite la art. 72, alin. (4). De asemenea, este oportun de menționat că se completează cu o literă nouă, lit. c), prin care se stabilește termen pentru eliberarea avizelor de racordare a centralelor electrice la rețeaua electrică.
5.	art. 72 alin. (11), cuvintele „potențial consumator final, inclusiv a consumatorului activ”. Se propune de a schimba cu cuvântul „solicitant”. Argumentare: A se vedea comentariu la punctul 4 din tabel	Nu se acceptă, Alineatul respectiv vizează doar consumatorii finali. În cazul excluderii precizării cu privire la consumatorul final, ar putea rezulta că termenele de executare și punere sub tensiune a instalației de racordare, stabilite la lit. a) – lit. c) se extind și în raport cu racordarea centralelor electrice, a instalațiilor de stocare. Or, condițiile de punere sub tensiune a instalațiilor de racordare a centralelor electrice și a instalațiilor de stocare se regăsesc la art. 72, alin. (13).
6.	art. 72 alin. (12), cuvintele „consumatorilor finali, inclusiv consumatorilor activi” se propune de a schimba cu cuvântul „solicitanților”. Argumentare: A se vedea comentariu la punctul 4 din Tabel.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă reglementează situația specifică de racordare a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la stațiile electrice de 35 kV sau 110 kV, precum și la instalațiile de 6 kV sau de 10 kV.
7.	Art. 73 alin. (5) propoziția 1, de completat cu propoziția: „Operatorul de sistem este în drept să elibereze potențialilor consumatori finali sau altor potențialilor producători avize de racordare la instalații de racordare, linii electrice, stații electrice, puncte de distribuție, posturi de transformare primite cu titlu gratuit după semnarea unui acord tripartit conform condițiilor stipulate în aliniatul (3), prin care semnatarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate.”. Argumentare: Completarea dată este necesară pentru a permite consumatorului final existent sau producător existent, care a investit din cont propriu în instalații electrice pentru dezvoltarea și întărirea rețelei recuperarea parțială a	Nu se acceptă, Odată transmise în proprietatea operatorului de sistem, liniile electrice/ posturile de transformare/alte instalații devin parte a rețelei electrice a operatorului de sistem, și, respectiv, nu este nevoie de acord din partea proprietarilor anteriori. Totodată, suntem de acord cu Grupul QAIR cu privire la faptul că proprietarii liniilor electrice/posturilor de transformare/altor instalații a au dreptul să propună operatorului de sistem achiziționarea acestora, prin încheierea unui contract în conformitate cu Codul civil. Cu toate acestea, prevederea din articolul 73, alin. (5) are ca scop instituirea obligației operatorilor de sistem de a prelua liniile electrice/ posturile de

		investițiilor efectuate de potențialii consumatori finali sau potențialii producători care solicită avize de racordare la aceste instalații.	transformare/alte instalații ale terților, cu condiția că sunt îndeplinite cerințele stabilite în alineatul respectiv (transmiterea cu titlu gratuit, îndeplinirea cerințelor tehnice și de securitate stabilite de operatorul de sistem respectiv).
8.	Art. 73 alin. (6), urmează a fi uniformizat cu prevederile art.72 alin. (17) și (18), conform căruia acte de corespundere urmează a fi emise la admiterea în exploatare numai în cazurile menționate în art.72 alin.(18), în celelalte cazuri propunem să fie inclus declarația electricianului autorizat, cum este prevăzut în art.72 alin. (17) din proiect. Argumentare: Păstrarea redacției actuale a art.73 alin. (6) ar răsfrânge necesitatea întocmirii actelor de corespundere pentru instalații energetice care au fost admise în exploatare în baza altor documente (declarația electricianului autorizat)		Nu se acceptă, Articolul 73, alin. (6), care a devenit alin. (5), și articolul 72, alin. (17) și (18), care au devenit alin. (18) și (19), reglementează două situații diferite. Articolul 72 alin. (18) și (19) se referă la racordarea la rețea, iar articolul 73, alin. (5) vizează liniile electrice/posturile de transformare/alte instalații, care sunt deja racordate. Obținerea actului de corespundere în acest din urmă caz este necesară pentru atestarea faptului că liniile electrice/posturile de transformare/alte instalații, care se transmit cu titlu gratuit în proprietatea operatorului de sistem, corespund cerințelor tehnice și de securitate.
9.	Capitolul XI, Reiterăm și pe această cale necesitatea extinderii drepturilor speciale de utilizare a terenurilor (servitute) asupra tuturor obiectivelor de infrastructură energetică, pentru a asigura construcția și operarea eficientă a obiectivelor energetice. Pe această cale fiind necesară modificarea mai multor articole din capitolul XI al proiectului. Atât acest proiect de lege, cât și actuala Lege nr. 107/2016 oferă operatorilor de sistem mai multe drepturi speciale în utilizarea terenurilor și proprietăților unor terți pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea rețelelor electrice și de transport. Extinderea acestor drepturi și pentru construcția și operarea centralelor electrice este de utilitate publică, în special în condițiile crizei energetice în care se află Republica Moldova. Acordarea producătorilor de energie electrică a acelorași drepturi ca și operatorilor de sistem, în ceea ce privește accesul la proprietatea publică sau privată pentru construcție, exploatare, întreținere, reabilitare, modernizare și rețehnologizare a centralelor electrice, va asigura un tratament egal pentru toți participanții din sectorul energetic care gestionează obiective de infrastructură energetică. Argumentele aduse precum că astfel de completări vor atenta la drepturile consfințite în constituție și legislație privind apărarea dreptului de proprietate privată nu sunt adevărate și nu corespund rigorilor actuale unei crize energetice, atunci când fiecare capacitate energetică nouă dată în exploatare reprezintă încă un pas asupra asigurării independenței energetice a Republicii Moldova. Nu cred că cineva ar pune la îndoială că construcția și exploatarea unei centrale electrice nu reprezintă o utilitate publică. Mai mult decât atât, conform art.4 din Legea nr.174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, acest domeniu este atribuit ca unul de importanță pentru securitatea statului. Dacă să ne referim la reglementările similare din Uniunea Europeană, facem referință la reglementările normative din România (Legea nr.123 din 10.07.2012 energiei electrice și a gazelor naturale), conform cărora sunt instituite drepturi de uz, servituți, acces în favoarea titularilor		Nu se acceptă, Suplimentar celor expuse în cadrul ședinței publice din 18 februarie, precum și a argumentelor prezentate în Sinteza elaborată în contextul primei runde de consultări, menționăm că activitatea de producere a energiei electrice este o activitatea comercială, privată, desfășurată de producător în scopul obținerii de profit, iar producătorul este liber să participe pe piețele de energie în mod liber, inclusiv este în drept să exporte energia electrică produsă sau chiar să nu participe în anumite momente pe piață, etc. Spre deosebire, de activitatea de producere, activitatea de transport/de distribuție este o activitate care se realizează inclusiv reieșind din interesul public: energia electrică nu poate ajunge la locurile de consum ale consumatorilor finali decât prin intermediul rețelelor electrice. Totodată, activitatea de transport/de distribuție se realizează în condiții de monopol natural, nefiind admisă posibilitatea de a se construi rețele electrice paralele. În același timp, Ministerul Energiei recunoaște importanța atragerii de investiții în producerea energiei electrice, însă aceasta nu trebuie să se realizeze prin restrângerea, chiar și temporară, a dreptului de proprietate al altor persoane fizice sau juridice. În spiritul <i>acquis</i> -ului comunitar, încurajarea investițiilor în dezvoltarea producerii de energie electrică se realizează prin aplicarea de mecanisme de sprijin (a se vedea, de exemplu, în acest sens Lega nr. 10/2016), stimulente și, eventual, acordarea de alte facilități, aplicate în mod transparent, obiectiv și nediscriminatoriu.

		autorizațiilor de înființare și de licențe pentru toate lucrările necesare construirii capacității, accesului la aceasta, funcționării normale și altor acțiuni legale cu referire exploatarea acestora (art.12 din Legea nr.123/2012).	
Asociația Obștească „APEEEF” (nr. 20 din 27.02.2025)	1.	Asociația Obștească „APEEEF” reprezintă în prezent 47 de producători de energie regenerabilă, având o capacitate cumulativă de generare de 164 MW. Asociația salută și susține inițiativa Ministerului Energiei privind noul proiect de lege al energiei electrice, considerându-l un pas important în procesul de aliniere a cadrului legal național la legislația Uniunii Europene. În acest context, APEEEF propune o serie de amendamente menite să îmbunătățească reglementările și să asigure integrarea eficientă a surselor regenerabile de energie în sistemul electroenergetic național. Considerăm oportun completarea proiectului cu prevederi prin care subiectul care solicită accesul la rețeaua electrică de transport și distribuție pentru o centrală electrică din surse regenerabile, să fie în drept nu doar finanțarea, dar și dezvoltarea rețelei electrice de transport sub supravegherea OST/OSD, în rezultatul căreia să obțină aviz de racordare corespunzător puterii dezvoltate. În acest sens, considerăm oportun expunerea art. 37 alin. (2), cu următorul cuprins: „(2) Prin derogare de la principiul stabilit la alin. (1), solicitantul care solicită accesul la rețeaua electrică de transport, poate consimți să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport necesare racordării, dacă dezvoltarea porțiunii respective de rețea nu este inclusă în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani, este în beneficiul solicitantului respectiv și nu este necesară pentru utilizatorii de sistem existenți. Costurile care urmează să fie suportate de solicitant și modul de executare a lucrărilor de către solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor prevăzute în studiul de soluție elaborat în condițiile stabilite în Regulamentul privind racordarea. Solicitantul respectiv achită operatorului sistemului de transport costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport în cauză, iar lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de transport sunt efectuate de către operatorul sistemului de transport respectiv. De asemenea, solicitantul respectiv poate executa lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de transport sub supravegherea operatorului sistemului de transport respectiv. Finanțarea/dezvoltarea de către solicitant a construcției rețelei electrice de transport nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra porțiunii de rețea respective, aceasta fiind în proprietatea operatorului sistemului de transport. Eventualele neînțelegeri dintre operatorul sistemului de transport și solicitant în legătură cu construcția porțiunii respective de rețea se examinează de Agenție în conformitate cu articolul 141 din prezenta lege.”	Nu se acceptă, Este imperativ ca lucrările de dezvoltare a rețelelor electrice de transport să fie în responsabilitatea operatorului sistemului de transport. Aceasta deoarece prevederea respectivă vizează construcția rețelei electrice a operatorului sistemului de transport și nu construcția instalațiilor electrice ale solicitantului care dorește să racordeze instalația de utilizare, centrala electrică la rețeaua electrică.
	2.	La fel, un aspect important, urmează de menționat, că art. 68 alin. (2) lipsește prevederea legală, că costurile care urmează să fie suportate de solicitant	Nu se acceptă,

	pentru dezvoltarea rețelei de distribuție se stabilesc în condițiile prevăzute în Regulamentul privind racordarea. Or, art. 37 alin. (2) din proiect, stabilește că costurile care urmează să fie suportate de solicitant pentru dezvoltarea rețelei de transport se vor reglementa de Regulamentul privind racordarea. Totodată, prezenta Hotărâre ANRE nr. 168/2019 cu privire la aprobarea Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, se aplică față de toate întreprinderile de transport și distribuție a energiei electrice indiferent de forma de proprietate. În acest sens, considerăm oportun expunerea art. 68 alin. (2), cu următorul cuprins: „(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), solicitantul care solicită racordarea la rețelele electrice de distribuție poate consimți să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție necesare racordării, dacă dezvoltarea porțiunii respective de rețea nu este prevăzută în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție pentru următorii 5 ani, este în beneficiul solicitantului respectiv și nu este necesară pentru utilizatorii de sistem existenți. Costurile care urmează să fie suportate de solicitant și modul de executare a lucrărilor de către solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor indicate de operatorul sistemului de distribuție în condițiile stabilite în Regulamentul privind racordarea. Solicitantul respectiv achită operatorului sistemului de distribuție costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție, iar lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de distribuție se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție respectiv. De asemenea, solicitantul respectiv poate executa lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de distribuție sub supravegherea operatorului sistemului de distribuție respectiv. Finanțarea/dezvoltarea de către solicitant a construcției rețelei electrice de distribuție nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra porțiunii de rețea respective, aceasta fiind în proprietatea operatorului sistemului de distribuție. Eventualele neînțelegeri dintre operatorul sistemului de transport și solicitant în legătură cu construcția porțiunii respective de rețea se examinează de Agenție în conformitate cu Articolul 141 din prezenta lege.”	A se vedea explicațiile oferite pe marginea propunerii de modificare a articolului 37, alin. (2). Totodată, cu titlu de precizare, Regulamentul privind racordarea urmează să includă prevederi detaliate cu privire la realizarea studiului de soluție de către operatorul sistemului de transport, iar costurile urmează a fi identificate reieșind din lucrările identificate ca fiind necesare pentru racordare în contextul efectuării studiului de soluție. De asemenea, în cazul în care solicitantul va avea dubii cu privire la caracterul justificat al costurilor pe care urmează să le suporte, acesta poate adresa o petiție Agenției.
3.	Un alt aspect care îl considerăm necesar, este completarea art. 72 din proiect, cu prevederi ce țin de modul de eliberare a avizului de racordare subiecților/solicitanților care au finanțat/dezvoltat rețelele electrice de transport/distribuție în conformitate cu art. 37 alin. (2) și art. 68 alin. (2) din proiect. De asemenea, în art. 72 din proiect este necesar de concretizat, dacă subiectul/solicitantul care a finanțat/dezvoltat rețelele electrice de transport/distribuție, este scutit de la depunerea garanțiilor financiare. În opinia Asociației, subiectul/solicitantul care a finanțat/dezvoltat rețelele electrice de transport/distribuție, urmează a fi scutit de depunerea garanției financiare.	Se acceptă parțial, Propunerea este judicioasă în cazul în care costurile aferente finanțării dezvoltării porțiunii de rețea electrică depășesc costurile aferente depunerii garanției financiare. În context, articolul 72, se completează alin. (10) în următoarea redacție: „(10) În cazul în care titularii avizelor de racordare pentru centrala sau centralele electrice care au participat la licitații și nu au obținut statut de producător eligibil mare sau nu au fost desemnați câștigători ai licitațiilor pentru construcția capacităților de echilibrare, renunță la avizele de racordare în

			termen de 30 de zile de la anunțarea rezultatelor licitației, Agenția nu aplică taxe de nevalorificare a avizului de racordare sau operatorul de sistem restituie garanțiile financiare pentru avizele de racordare depuse anterior.”.
4.	Se propune completarea Art. 71 din proiect cu un nou alineat cu următorul conținut: „(..) Fără a aduce atingere cerințelor prevăzute în actele normative privind ajutorul de stat, la racordarea centralelor electrice, operatorul de sistem acordă prioritate centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie în măsura în care aceasta nu afectează exploatarea în siguranță a sistemului electroenergetic, prin aplicarea de criterii transparente și nediscriminatorii și în cazul în care centralele electrice sunt fie: a) centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie și au o capacitate instalată de producere a energiei electrice mai mică de 1000 kW(1 MW); b) proiecte demonstrative pentru tehnologii inovatoare în sensul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei sau proiectele supuse aprobării de către Agenție, cu condiția ca această prioritate să fie limitată la durata și amploarea necesare pentru îndeplinirea scopurilor demonstrative; c) instalații de cogenerare de înaltă eficiență cu o putere instalată mai mică de 500 kW.” Această propunere, intervine în contextul căreia, art. 71 alin. (1) din proiect, stabilește că accesul la rețelele electrice de transport și de distribuție, inclusiv prin racordarea la acestea, se realizează ținând cont de principiile legate de dispecerizarea producerii și consumului dispecerizabil. Iar, art. 74 alin. (2) din proiect, stabilește că operatorul sistemului de transport acordă prioritate centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie. Respectiv, considerăm echitabil pentru a fi acordată prioritate centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie și la etapa de racordare. De asemenea, considerăm oportun modificarea capacităților stabilite la art. 74 alin. (2) din proiect prin substituirea din „400 kW” în „1000 kW (1 MW)” pentru a permite o integrare mai eficientă a producției regenerabile.	Nu se acceptă, În conformitate cu articolul 6 din Directiva nr. 944/2019 accesul la rețea al utilizatorilor de sistem, inclusiv al consumatorilor activi, trebuie să se realizeze în condiții obiective și nediscriminatorii. Totodată, Directiva nu face distincție între categoriile de utilizatori de sistem. Pe de altă parte, legislația face derogare de la acest principiu în Directiva UE nr. 2001/2018, cu ultimele modificări, dar numai în ceea ce privește reducerea termenilor de racordare, în special în zonele pretabile accelerării proiectelor RES (a se vedea art. 16a și 16b din Directiva UE nr. 2001/2018). Cu privire la dispecerizarea prioritară, menționăm că în conformitate cu <i>acquis</i>-ul comunitar aceasta de fapt reprezintă o excepție de la principiul general, conform căruia dispecerizarea centralelor electrice și a instalațiilor de consum dispecerizabil trebuie să se facă în condiții nediscriminatorii, transparente și cu aplicarea mecanismelor bazate pe piață. Totodată, excepția respectivă este admisă doar în cazurile expres prevăzute la art. 74, alin. (2), lit. a) – lit. d). Dispecerizarea prioritară este de natură să distorsioneze funcționarea piețelor concurențiale. Astfel, dispecerizarea prioritară se admite doar în raport cu centrale electrice mici, a căror capacitate nu depășește 400 kW sau 200 kW (în raport cu centralele puse în funcțiune după 1 ianuarie 2026).	
5.	Art. 73 alin. (3) se propune de revizuit și îmbunătățit prin eliminarea sintagmei „<i>serviciului de distribuție</i>” din textul propus. Or, producătorii regenerabili nu sunt operatori de distribuție și nu trebuie să fie responsabili pentru continuitatea distribuției. În cazul racordării la rețeaua de transport, „distribuție” este un termen greșit. Responsabilitatea producătorilor trebuie să se limiteze la parametrii tehnici ai energiei livrate în rețea. Astfel propunem alin. (3) în nouă formulare: „Operatorul de sistem este în drept să elibereze avize de racordare și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent, producător existent permite racordarea instalației de utilizare sau a centralelor electrice a altor potențiali consumatori finali sau a altor potențiali	Se acceptă, Articolul 73, alin. (3) a fost exclus.	

		producători. Eliberarea avizelor de racordare în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit între operatorul de sistem, consumatorul final existent/producătorul existent și potențialul consumator final/producător prin care semnatarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. <i>În acordul tripartit se prevăd termenele și condițiile de utilizare în comun a instalației de racordare a consumatorului final sau producătorului existent, inclusiv responsabilitățile privind asigurarea continuității și stabilității parametrilor tehnici ai energiei electrice în punctul de racordare</i> a instalației electrice a consumatorului final potențial sau a producătorului potențial de energie electrică. Cerințele respective se includ în avizul de racordare. Proiectul instalațiilor electrice se coordonează de către operatorul de sistem, iar furnizorul include aceleași condiții în contractul de furnizare a energiei electrice sau în contractul de achiziționare a energiei electrice ca și în cazul unui consumator final sau producător ale cărui instalații electrice sunt racordate direct la rețeaua electrică.” În concluzie, AO „APEEEF” consideră că aceste modificări sunt necesare pentru a asigura un cadru legislativ clar și favorabil pentru dezvoltarea energiei regenerabile în Republica Moldova. Propunerile noastre vizează eliminarea barierelor la racordare, asigurarea echității în alocarea capacităților și protejarea intereselor producătorilor regenerabili, în conformitate cu angajamentele europene și internaționale privind tranziția energetică. Solicităm Ministerului Energiei să ia în considerare aceste amendamente în procesul final de revizuire a proiectului de lege.	
Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (38-78-2197 din 27.02.2025 Cancelaria de stat)	1.	Articolul 2 se completează cu definiția „informații cu caracter exact” însă care este destul de neclară și greu de înțeles (informații care indică un ansamblu de circumstanțe existente sau despre care există motive justificate de a crede că vor exista, un eveniment care a avut loc sau despre care există motive justificate de a aștepta că va avea loc, și care sunt suficient de precise pentru a duce la o concluzie în legătură cu efectul posibil al tuturor circumstanțelor sau al evenimentului respectiv asupra prețurilor la produsele energetice angro). Se recomandă revizuirea acestei definiții. La fel se completează cu termenul ”parametri de calitate - totalitatea caracteristicilor energiei electrice stabilite în standardele de calitate aprobate de organismul național de standardizare și indicate ca obligatorii în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și în Regulile pieței energiei electrice. Astfel, se aduce atingere principiului previzibilității documentelor normativ-tehnice stabilit în art. 7 a Legii nr. 235/2006, potrivit căruia „condițiile tehnice, sanitare, standardele, alte documente similare (documente normativ-tehnice) sânt obligatorii în cazul în care sânt stabilite prin legi”.	Nu se acceptă, Definiția noțiunii de „<i>informații cu caracter exact</i>” transpune definiția noțiunii corespunzătoare din articolul 2, pct. (1), subpara. (2) din Regulamentul UE nr. 1227/2011. Totodată, cu privire la noțiunea de ”<i>parametri de calitate</i>”, menționăm că subiectul respectiv a fost abordat inclusiv cu ocazia consultărilor pe marginea proiectului Legii în vigoare. În acel context s-a invocat faptul că indicarea la nivel de lege a standardelor de calitate va atrage, în acest caz, necesitatea modificării actului normativ primar în eventualitatea înlocuirii standardelor menționate expres în lege (de exemplu, Standardul 13109, în vigoare la adoptarea Legii în vigoare a fost înlocuit cu Standardul SM EN 50160:2014 „Caracteristici ale tensiunii în rețelele electrice publice de distribuție”). Respectiv, pentru a se evita acest lucru, dar ținând cont de necesitatea respectării principiilor transparenței și previzibilității reglementărilor, s-a decis indicarea la nivelul legii a actului normativ secundar în care urmează să fie indicate standardele de calitate aplicabile în sectorul electroenergetic.
	2.	Conform art. 9 Agenția eliberează, prelungește, reperfectează, suspendă, reia valabilitatea sau retrage licențele eliberate, eliberează duplicate ale	Se acceptă,

	acestora în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Iar potrivit articolului 16 și 18 licențierii sunt supuse următoarele activități: producerea energiei electrice; stocarea energiei; operarea pieței energiei electrice; transportul energiei electrice; conducerea centralizată a sistemului electroenergetic; distribuția energiei electrice; tradingul cu energie electrică; furnizarea energiei electrice; agregarea. În acest context este necesar de a revizui și ajusta și Legea nr.160/2011 care prevede eliberarea licenței doar pentru: producerea energiei electrice; operarea pieței energiei electrice; transportul energiei electrice; conducerea centralizată a sistemului electroenergetic; distribuția energiei electrice; furnizarea energiei electrice, adică se prevede doar 6 domenii din cele 9 menționate în proiect (domenii neincluse sunt: stocarea energiei, tradingul cu EE și agregarea)	Proiectul de modificare a unor acte normative, inclusiv a Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, este în curs de elaborare și va fi supus în timpul apropiat consultărilor cu toate părțile interesate.
3.	Tot în contextul respectării principiilor de reglementare a activității de întreprinzător prevăzute de Legea nr.160/2011 menționăm faptul că proiectul dat de lege, înafara licențelor, prevede și alte acte permissive (autorizații) care nu sunt incluse în Legea nr.160/2011 și anume: - certificarea operatorului de transport; - autorizație pentru centrale electrice noi cu o putere instalată mai mare de 20 MW și majorarea capacităților instalației de producere combinată de energie termică și electrică existente în cazul în care capacitatea centralei este mai mare de 20 MW; - autorizație pentru sisteme închise de distribuție de energie electrică; - autorizație pentru construcția și exploatarea liniilor electrice directe; - actul de corespundere / dare în exploatare. În acest context introducerea unui astfel de acte permissive nu fost pe deplin justificate și evaluate costurile acestora in Analiza de impact la acest proiect, precum și astfel de acte permissive pentru a fi obligatoriu necesită a fi incluse în Nomenclatorul actelor permissive aprobat prin Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Iar, potrivit art.13 a Legii nr.160/2011 prevederile actelor legislative și ale celor normative cu privire la eliberarea actelor permissive, precum și taxele pentru eliberarea acestora, care nu sânt incluse în Nomenclatorul actelor permissive se consideră caduce. În privința autorizației pentru centrale electrice noi cu o putere instalată mai mare de 20 MW se propune ca astfel de autorizație să fi eliberată doar centralelor care sunt construite din bani publici, astfel nu se va include acest act în Legea nr.160/2011. La fel se recomandă revizuirea necesității actului de corespundere care nu este prevăzut de <i>acquis</i>-ul comunitar.	Se acceptă parțial, Menționăm că certificarea operatorului sistemului de transport, autorizația pentru centrale electrice noi cu o putere instalată mai mare de 20 MW și majorarea capacităților instalației de producere combinată de energie termică și electrică existente în cazul în care capacitatea centralei este mai mare de 20 MW, autorizația pentru sisteme închise de distribuție de energie electrică; autorizația pentru construcția și exploatarea liniilor electrice directe, actul de corespundere sunt prevăzute în Legea cu privire la energia electrică, fiind introduse în legislația națională în 2016, odată cu adoptarea acesteia. Concomitent cu Legea cu privire la energia electrică a fost adoptată și Legea nr. 109/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative prin care a fost modificată și Legea nr. 160/2011 în sensul includerii în lista actelor permissive a actelor menționate (nu era prevăzută doar autorizația Guvernului pentru centralele electrice cu puterea instalată mai mare de 20 MW). Ulterior, Anexa la Legea nr. 160/2011 a fost revizuită în contextul inițiativei de unificare a cadrului legal de reglementare a activității de întreprinzător și al optimizării, prin reducere, a actelor permissive, iar actele menționate au fost excluse pe motiv că nu constituie acte permissive în sensul Legii nr. 160/2011. Totodată, în contextul ședinței din data de 10.03.2025, organizate de Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru referitor la reducerea numărului de acte permissive incluse în Nomenclatorul corespunzător, în contextul angajamentelor asumate în cadrul Planului de creștere economică, nu considerăm judicios de extins lista actelor permissive enumerate de Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Astfel, este necesar de identificat cu experții Grupului de Lucru care din actele menționate necesită a fi reintroduse în Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de

		întreprinzător, ținând cont și de criteriile aplicate la elaborarea Legii nr. 185/2017. Actele identificate ca fiind acte permissive în sensul Legii nr. 160/2011 vor fi incluse în Proiectul legii de modificare menționat mai sus. De menționat și faptul că Ministerul Energie a elaborat o versiune nouă Regulamentului privind construcția/reconstrucția centralelor electrice, care va stabili: i) etapele și procedura autorizării de către Guvern a instalării noilor capacități de producere sau a majorării capacității centralelor electrice existente; ii) criteriile în baza cărora urmează a fi evaluate cererile privind autorizarea instalării noilor capacități de producere sau privind autorizarea majorării capacității centralelor electrice existente; iii) procedura formării și modul de activitate a Comisiei privind autorizarea. Reieșind din prevederile proiectului respectiv, considerăm că autorizarea construcției centralelor electrice cu o anumită capacitate nu se încadrează în categoria actelor permissive în sensul Legii nr. 160/2011 (autorizarea construcției centralelor de către Guvern se eliberează în scopul asigurării integrării centralelor electrice în sistemul electroenergetic național, nu are perioadă de valabilitate, iar odată cu autorizarea și instalarea centralei electrice, autorizarea respectivă nu poate retrasă, suspendată, reperfectată).
4.	La articolul 9, alin. (2) se recomandă de a face referință și la articolele 14/1 și 15 din Legea cu privire la energetică deoarece în ceea ce ține de funcțiile Agenției de supraveghere energetică de stat în articolul 14 a Legii nr.174/2017 nu se menționează referința la Legea nr.131/2012 privind controlul de stat. Tot în acest articol la alineatul (5) nu este clar textul ”în măsura în care acesta din urmă nu contravine primelor două acte normative”, precum și textul de la lit. j) ”încălcarea legislației în domeniul energiei electrice în cazurile prevăzute de prezenta lege;”	Se acceptă parțial, Articolul 9, alin. (2) din Proiectul legii a fost modificat în sensul completării acestuia cu referința la articolul 15. În schimb, articolul 14 ¹ reglementează modalitatea de realizarea de către Agenție a investigațiilor inițiate în contextul exercitării atribuției sale de monitorizare a piețelor de energie electrică (a se vedea în acest sens articolul 100, alin. (2) și articolul 103 din Proiectul legii).
5.	La articolul 18, alin. (11) se menționează că „Condițiile de desfășurare a activității licențiate sunt anexate licenței, trebuie să fie conforme cu legea și sunt parte integrantă a licenței”. În acest context nu este clar care este natura acestor „Condiții de activitate” Licența nu este un contract ce cuprinde condiții, clauze care pot fi negociate de Agenție și solicitant. Condițiile date reprezintă nu altceva decât condiții de licențiere care la rândul său sunt totalitatea cerințelor și condițiilor stabilite prin lege ce reglementează expres activitățile licențiate, a căror respectare este obligatorie pentru solicitantul și titularul de licență la desfășurarea genului respectiv de activitate.	Nu se acceptă, Eliberarea licențelor pentru desfășurarea activităților licențiate în sectorul electroenergetic ține de atribuțiile de bază ale ANRE. Totodată, articolul 12, alin. (5) din Legea nr. 160/2011 face referință expresă la anexa licenței care stabilește condițiile de licențiere și este parte integrantă a licenței. Concomitent este oportun de a menționa că nu sunt prezentate argumente că prin anexa la licență se face mai dificilă activitatea de întreprinzător, or în condițiile licenței ANRE nu poate include prevederi ce nu sunt incluse în lege.
6.	Cu referință la articolul 20 care prevede că pentru obținerea licenței persoanele trebuie „...să fie înregistrate în Republica Moldova și să prezinte document confirmativ în acest sens” e de menționat că conform art.21 alin.(3) al Legii privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea	Se ia act, Propunerile respective urmează a fi prezentate la etapa consultării proiectului de modificare a Legii nr. 160/2011. Concomitent urmează ca alte entități care dețin acte, informații

	activității de întreprinzător nr. 161 din 22.07.2011 ”Autoritatea nu poate solicita acte confirmative în suportul informației declarate în cazul când această informație poate fi obținută direct sau indirect de autoritatea în cauză”. Astfel, Agenția fără implicarea agentului economic poate obține informația confirmativă. Astfel, se propune simplificarea listei actelor necesare pentru eliberarea/reperfectarea licenței pe piața energiei electrice: - Document confirmativ privind înregistrarea de stat a persoanei în Republica Moldova. Eliminarea cerinței de a depune acest document, deoarece ANRE poate verifica direct în Registrul de Stat al persoanelor juridice. - Documente privind situația financiară sau extrasul bancar - Înlocuirea cu o declarație pe propria răspundere privind stabilitatea financiară, urmând ca ANRE să solicite documente suplimentare doar în cazuri de audit. - Cazierul judiciar al administratorului - Înlocuirea cu declarația pe propria răspundere privind lipsa de antecedente penale nestinse legate de activitățile desfășurate în domeniul electroenergetic sau antecedente penale pentru comiterea infracțiunilor din intenție prevăzute de Codul penal. Sau ca alternativă ANRE poate verifica antecedentele penale în baza de date al MAI, fără implicarea solicitantului. Pentru a elimina necesitatea ca solicitantul să depună certificatul de cazier judiciar, ANRE poate implementa în comun cu MAI un proces automatizat de verificare prin acces direct la baza de date a cazierelor judiciare ale MAI. Dacă soluția este costisitoare sau va fi refuzul MAI atunci ANRE poate încheia un protocol cu MAI prin care să fie permisă verificarea antecedentelor penale pe bază de cereri unice de ocazie, fără interconectare directă (ANRE transmite o solicitare electronică către MAI pentru fiecare caz în parte, iar MAI în termen de X zile verifică antecedentele și la fel electronic răspunde. Ca soluție pe termen lung ar fi integrarea acestui proces în SIA GEAP adică interconectarea între SIA GEAP și sistemul de evidență a cazierelor judiciare al Ministerului Afacerilor Interne (MAI). - Documente care confirmă dotarea tehnică și conformitatea - Înlocuirea cu o declarație pe propria răspundere privind respectarea cerințelor tehnice și dotarea corespunzătoare, urmând ca ANRE să efectueze verificări ulterioare la fața locului. - Documente privind personalul calificat - Înlocuirea cu o declarație pe propria răspundere privind calificarea personalului. - Materiale confirmative despre centrele de dispecerizare - Înlocuirea cu declarație pe propria răspundere privind existența și funcționalitatea centrelor.	privind solicitantul să fie obligați să prezinte în termen concret specificat în lege, actele respective autorității de reglementare, în caz contrar ANRE nu-și va putea îndeplini obligațiile să elibereze licențe, autorizații în termenul stabilit de lege.
7.	La articolul 21 este incert și urmează a fi revizuit textul: ”în modul și în condițiile prevăzute de actele normative” de la lit. d), alin.(1), ” în termenele și condițiile stabilite de aceasta...precum și alte informații solicitate de Agenție” de la lit. f) al alin. (1). Se recomandă fie de listat concret tipul condiției sau informației sau de făcut referință la articolul din lege care conține tipul acestor informații. Sau de a indica expres că se vor solicita informațiile și rapoarte „stabilite în prezenta lege”. Conform principiilor de revizuire a cadrului normativ stabilite în Legea 424/2004, art. 2, lit. g), nu se admite stabilirea și solicitarea documentelor și informației cu privire la activitatea de întreprinzător decât cele stabilite expres și exhaustiv în legi.	Se ia act, A se vedea explicațiile la pct. 6.

8.	În art. 145 se prevede că Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de la 1% la 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licență, pentru încălcarea obligațiilor, iar pentru încălcările prevăzute la alin. (2) săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime de la 5% din cifra anuală de afaceri a titularului de licență. În acest context este necesar de a modifica și Analiza de Impact aducând mai multe argumente despre necesitatea și oportunitatea acestor modalități de sancțiune și a mărimii acestora deoarece astfel de sancțiuni par a fi taxe suplimentare fiscale sau parafiscale care urmează a fi stabilite în Codul Fiscal. Totodată ținând cont de caracterul și pericolul acțiunilor inserate în proiectul legii acestea urmează fi calificate sub aspectul includerii fie în Codul Contravențional sau Penal (unele din care deja sunt prevăzute de aceste coduri și creând astfel o dublare în sancționare). Autorii recent au introdus astfel de sancțiuni în legile sectoriale, însă pentru anumite încălcări destul de grave legate de asigurarea funcționalității pieței energetice dar și în procesul de revizuire proiectelor respective s-a menționat că nici actul comunitar la care se făcea referință nu prevedea astfel de sancțiuni, adică Regulamentul UE nr. 1227/2011 nu prevede astfel de modalități și mărimi de sancționare, ci prevede că sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficiente, disuasive și proporționale și să reflecte natura, durata și gravitatea încălcărilor, daunele produse consumatorilor și beneficiile potențiale obținute de pe urma tranzacțiilor bazate pe informații privilegiate și a manipulării pieței.	Nu se acceptă Sancțiunile financiare stabilite în proiectul legii nu constituie taxe fiscale sau impozite în sensul stabilit de Codul Fiscal. Menționăm că dat fiind impactul sectorului electroenergetic asupra altor sectoare ale economiei naționale, este imperativ ca autoritatea de reglementare să aibă pârghiile necesare pentru a asigura, în mod prompt și eficient, respectarea de către întreprinderile electroenergetice a obligațiilor care le revin. Totodată, legislația comunitară prevede expres aplicarea sancțiunilor financiare de către autoritatea de reglementare în cazuri prestabilite. A se vedea în acest sens, de exemplu, articolul 59, alin. (3) lit. d) din Directiva UE nr. 944/2019, care prevede sancțiuni financiare de până la 10%, precum și articolul 18 din Regulamentul UE nr. 1227/2011, care prevede, de exemplu, sancțiune financiară de cel puțin 5 000 000 EUR, pentru încălcarea de către persoanele fizice a articolului 3 sau 5 din Regulament sau o penalitate de cel puțin 15% din cifra de afaceri anuală în cazul încălcării de către persoanele juridice a articolului 3 sau 5 din Regulamentul menționat. Totodată, în cazul în care acțiunea de manipulare pe piața energiei electrice cauzează daune în proporții deosebit de mari, participantul respectiv de piață este pasibil de a-i fi aplicată sancțiune penală conform art. 244² din Cod penal.
9.	În art.150 se prevede că ”în scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi”. Norma data urmează a fi completată ca să fie clar că orice derogare de la anumite dispoziții ale acestei legi se va face prin act normativ de același nivel adică prin lege.	Se acceptă parțial, Articolul 150 din Proiectul legii a fost modificat în sensul precizării în mod expres a faptului că derogările pentru spațiile inovative se acordă cu respectarea procedurii prevăzute în Legea nr. 225/2024 cu privire la cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Menționăm că actul normativ respectiv stabilește expres modalitatea și condițiile în care se acordă derogările respective.
10.	Concomitent, menționăm despre discrepanțele ce apar la dezvoltatori la construcția rețelelor și racordarea obiectivelor de construcție la rețelele de distribuție. Astfel, pentru înlăturarea discrepanțelor actuale solicităm includerea în textul legii a normelor ce vor reflecta situația cu construcția rețelelor electrice (10 KW) de la punctul de racordare până la transformator. În acest caz, cu mare probabilitate stabilit în avizul de racordare, rețelele se vor construi din sursele operatorului sistemului de distribuție sau de către dezvoltator din sursele disponibile dar cu restituirea surselor financiare de către operatorul sistemului dezvoltatorului, după transmiterea rețelelor de la balanța dezvoltatorului la balanța operatorului de sistem. Dezvoltările ce se efectuează actualmente se produc din contul investitorilor, în mare parte, privați, care investesc în construcția locuințelor și prin urmare majorează costul unui metru pătrat al locuinței semnificativ. Rețele electrice 0,4 KW de la punctul de consum până la transformator vor fi construite de dezvoltator și finanțate de investitor.	Nu se acceptă, Nu este judicios ca cheltuielile aferente construcției instalațiilor electrice ale unui viitor bloc locativ să fie suportate de către toți utilizatorii de sistem urmare a includerii acestora în tarifele reglementate pentru serviciul de distribuție. Totodată, în multiple cazuri spațiile de la parterul blocurilor locale se construiesc pentru a fi vândute/date în chirie agenților economici pentru desfășurarea de către aceștia activităților comerciale (de ex, săli de sport, magazine, brutării, patiserii, saloane de frumusețe, etc).

Institutul de Energetică al Universității Tehnice a Moldovei (nr. 05-913 din 28.03.2025)	1.	Prin prezenta Institutul de Energetică al Universității Tehnice a Moldovei a examinat proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și prezintă propuneri și comentarii. Art. 2 pct. 1) definiția „acces la rețeaua electrică” se propune în următoarea redacție: „Acces la rețeaua electrică – drept al utilizatorului de sistem de a se conecta la rețeaua electrică și de a prelua și/sau livra energie electrică în condiții nediscriminatorii, transparente și reglementate, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale actelor normative de reglementare aprobate de Agenție.” Propunerea dată este determinată de următoarele aspecte: „Consumatorul final” este definit ca persoana care cumpără energie pentru consum propriu, respectiv se încadrează în categoria „persoanei căreia i se livrează energie electrică din rețele”. Astfel, definiția „utilizatorului de sistem” din punctul 150 include „consumatorul final”. Consumator final nu semnează contracte de transport și distribuție, ci doar contracte de furnizare ce definește cantitățile și perioadele. Totodată aceste contracte, având un caracter pur tehnic, pot fi inadecvate chiar și pentru alți utilizatori de sistem.	Nu se acceptă. Contravine principiilor promovate de Directiva UE 2019/944 prevederile căruia se transpun. Există mai multe categorii de utilizatori de sistem, inclusiv consumatorii finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețelele electrice, furnizorii, agregatorii, producătorii. Unul din principiile de bază este ca fiecare utilizator de sistem să aibă posibilitatea de a i se presta serviciu de transport sau de distribuție a energiei electrice. De exemplu, furnizorului ca utilizator al sistemului i se va presta serviciile respective în baza contractelor încheiate cu operatorii de sistem. Da, instalațiile de utilizare care sunt racordate la rețeaua electrică, sunt ale consumatorilor finali, dar există și alte categorii de utilizatori de sistem, de exemplu furnizorii. Noțiune expusă stabilește că acces la rețeaua electrică au toți utilizatorii de sistem, dar nu doar consumatorii finali.
	2.	Art. 2 pct. 3) definiția „act de corespundere” se propune în următoarea redacție: Act de corespundere – document emis de organul supravegherii energetice de stat, conform prezentei legi, în urma verificării unei instalații electrice noi sau existente, a părții electrice a unei centrale electrice ori a unei surse de energie electrică de rezervă, prin care se atestă conformitatea cu documentația de proiect, normele tehnice și de securitate electrică aplicabile. Propunerea dată este determinată de următoarele aspecte: Sintagma „conform prezentei legi” ia în considerare inclusiv și art.72, unde se specifică cazurile pentru care se necesită Actul de corespundere; Sintagma „Verificarea” este mai relevantă decât „examinarea” (Conform DEX (VERIFICĂ - A controla ceva pentru a constata dacă corespunde adevărului, cerințelor, calității sau anumitor date).	Nu se acceptă, Redacția expusă corespunde cu versiunea actuală existentă în Legea cu privire la energia electrică precum și solicitările organului supravegherii energetice de stat și a fost abordată în ședințe de lucru.
	3.	Art. 2 pct. 22) definiția „conducere centralizată a sistemului electroenergetic” se propune în următoarea redacție: „Conducerea centralizată a sistemului electroenergetic – planificare și gestionare operativă unică a sistemului electroenergetic pentru asigurarea echilibrării, siguranței funcționării și a alimentării cu energie electrică, calității tensiunii, controlului fluxurilor de energie electrică în rețelele de transport și coordonării schimburilor transfrontaliere.”	Se accept parțial. Definiția „conducere centralizată a sistemului electroenergetic” se va reda în următoarea redacție: „22) <i>conducere centralizată a sistemului electroenergetic</i> - planificare și gestionare operativ-tehnologică unică a sistemului electroenergetic pentru asigurarea echilibrării și a siguranței funcționării acestuia, pentru asigurarea stabilității tensiunii și a continuității în aprovizionare cu energie electrică, pentru gestionarea fluxurilor de energie electrică în rețelele electrice de

		De menționat că excluderea sintagmei „stabilității frecvenței” este determinată de faptul, că aceasta este luată în considerare ca obiectiv tehnic prin termenul „asigurarea echilibrării”, iar definiția „Echilibrare” acoperă aceasta. Echilibrare - totalitate a acțiunilor și proceselor, în toate intervalele de timp, prin care operatorul sistemului de transport asigură în mod constant menținerea frecvenței sistemului electroenergetic în limitele de stabilitate predefinite, cât și conformitatea cu mărimea rezervelor de capacitate necesare în legătură cu calitatea cerută; Excluderea sintagmei „continuității în aprovizionare cu energie electrică” este determinată de utilizarea sintagmei „siguranței funcționării și a alimentării cu energie electrică” Sintagma „schimburilor transfrontaliere” chiar dacă este definită presupune acțiuni aferente schimburilor de energie electrică cu alte sisteme electroenergetice	transport și pentru coordonarea schimburilor transfrontaliere de energie electrică; ”.
	4.	În textul legii ar trebuie să se facă o clarificare privind utilizarea sintagmei „aprovizionare cu energie electrică” având în vedere termenii - „alimentare” sau „asigurare” cu energie electrică. În text sunt folosite ambele termeni, „alimentare” mai mult pentru SDI.	Se acceptă parțial, Proiectul legii a fost revizuit prin prisma aspectelor invocate, iar prevederile art. 69, alin. (7), ale art. 70, alin. (1) și ale art. 115, alin. (3), lit. d) au fost modificate în sensul înlocuirii cuvântului „alimentare” cu sintagma corespunzătoare. Totodată, sintagma „sistemul centralizat de alimentare cu energie termică” este conformă cu prevederile legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. Cu privire la cuvântul „asigurare”, precizăm acesta este utilizat în contextul prevederilor corespunzătoare și nu creează care va ambiguități.
	5.	Art. 2 pct. 62) definiția „instalație electrică” se propune în următoarea redacție: Instalație electrică – ansamblul de echipamente, mașini, aparate, linii, module de generare, instalații de stocare și infrastructură auxiliară, inclusiv construcțiile și spațiile aferente, destinate producerii, transformării, transportării, distribuției, stocării și utilizării energiei electrice. Propunerea dată este determinată de următoarele aspecte: Definiția inițială este mult prea restrictivă și ar trebui să fie un concept mai larg decât cel definit și limitat la două componente specifice: racordarea la rețea și utilizarea energiei de către consumatorul final. Astfel se omit aspecte esențiale ale sistemului electroenergetic reglementat de UE, cum ar fi producerea, transformarea, transportarea, distribuția și stocarea, și extinde conceptul pentru a reflecta realitatea tehnică și juridică a sectorului energetic european și ar asigura compatibilitatea cu <i>acquis</i>-ul comunitar.	Nu se acceptă, Noțiunea de instalație electrică este utilizată în proiectul legii în sensul specific, desemnând instalațiile consumatorilor finali. A se vedea în acest sens art. 54, alin. (5) din Legea nr. 100/2017. Totodată, noțiunea este preluată din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică în vigoare, introducerea unei formulări alternative ar putea genera necorelări terminologice și interpretări diferite față de cadrul legal existent, afectând coerența și unitatea normativă în domeniul energiei electrice.

		Or, definiția „instalația electrică” în redacția din proiect trebuie exclusă, deoarece reglementările europene nu-l prezintă printr-un termen unic, ci utilizează concepte mai detaliate și specifice pentru a descrie componentele sistemului electroenergetic. De remarcat, că propunerea adusă se regăsește și în sintagma „instalația electrică” utilizată în Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, care stabilește modul de examinare a cererilor și criteriile de evaluare a documentației tehnice și a instalațiilor electrice, centralelor electrice noi sau reconstruite în scopul admiterii în exploatare a instalațiilor electrice, precum și eliberării Actului de corespundere.	
	6.	Art. 2 pct. 71) definiția „întreprindere electroenergetică” se propune în următoarea redacție: „întreprindere electroenergetică - persoană fizică sau juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova în calitate de întreprindere, care desfășoară cel puțin una dintre activitățile de producere, de transport, de distribuție, de agregare, consum dispecerizabil, de stocare a energiei, trading cu energie electrică, de furnizare a energiei electrice și care îndeplinește funcții comerciale, tehnice sau de întreținere aferente activităților respective, fără a include consumatorii finali;” Propunerea dată este determinată de faptul că definiția de Trader include activitate de cumpărare. Altfel, numai consumatorul final cumpără energie electrică.	Nu se acceptă, Noțiunea respectivă transpune noțiunea corespunzătoare din art. 2, pct. (57) din Directiva UE nr. 2019/944, iar în contextul transpunerii legislației UE este necesar de asigurat corespunderea noțiunilor utilizate în legislația națională cu cele din actul UE transpus (art. 54, alin. (1), lit. c) din Legea nr. 100/2017). Totodată, conform Proiectului de lege, trader-ul este o persoană fizică sau juridică care cumpără și vinde energie electrică exclusiv pe piețele angro de energie electrică, pe când cumpărarea energiei se referă și la piața cu amănuntul.
	7.	Art. 9, alin.(4) de expus în următoarea redacție (4) Actele normative de reglementare, care urmează să fie aprobate de către Agenție, se elaborează de aceasta, cu excepția codurilor rețelelor electrice și a liniilor directoare, precum și a termenilor, condițiilor și metodologiilor (în continuare – TCM), care se elaborează de către instituțiile abilitate și se propun spre aprobare Agenției în conformitate cu Articolul 39 și Articolul 94	Se acceptă parțial, Sintagma „se elaborează de Agenție” se substituie cu sintagma „se elaborează de aceasta”. Totodată, este necesar de precizat că ANRE urmează să aprobe TCM-urile prevăzute în codurile și liniile directoare. La fel, este necesar de specificat entitatea responsabilă de elaborarea acestora.
	8.	Art. 72, alin. (19) de completat cu: j) Sisteme de distribuție închise Propunerea dată este determinată de faptul că art. 69 face referință la acest act.	Nu se acceptă, Articolul 72, alin. (19) și articolul 69, alin. (4) din Proiectul legii reglementează două situații diferite. Articolul 72 alin. (18) se referă la racordarea la rețea, iar articolul 69, alin. (4) vizează rețelele electrice ale SDI care sunt deja racordate. Obținerea actului de corespundere în acest din urmă caz este necesară pentru atestarea faptului că rețelele SDI corespund cerințelor de siguranță și reprezintă una din condițiile de bază în legătură cu obținerea autorizației pentru SDÎ. Totodată, definiția noțiunii de „act de corespundere” de la art. 2 pct. 3) se completează cu enunțul următor: „Actul de corespundere se emite și în cazurile prevăzute la art. 69 alin. (4) și art. 73 alin. (5)”.

	9.	Art.141, alin. (1) de expus în următoarea redacție (1) Pentru a se asigura protecția și funcționarea normală a rețelelor electrice și a se evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor și a mediului, se stabilesc zone de protecție ale rețelelor electrice în conformitate cu Regulamentul cu privire la zonele de protecție ale rețelelor electrice. Regulamentul menționat se răsfrânge și asupra liniilor electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora.	Se acceptă, Pentru a se exclude echivocul în interpretare cu privire la obiectul Regulamentului cu privire la zonele de protecție ale rețelelor electrice, la articolul 141, alin. (1), fraza a 2-a cuvintele „stabilește prevederi cu privire la” se substituie cu cuvintele „reglementează și”.
	10.	Art.141, alineatele (2), (5), (7): de exclus sintagma „și/sau ale liniilor electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora”. Propunerea dată este determinată de faptul că pct.4 din Regulament stabilește clar definește asupra căror obiecte ale rețelelor electrice se răsfrâng prevederile acestuia.	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea proiectului legii. Prevederile unui act normativ trebuie formulate în mod clar și fără echivoc.
	11.	Art. 141, alin. (6) de înlocuit „organul supravegherii energetice de stat” cu organul abilitat „Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică”.	Nu se acceptă. Conform art.7 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică supravegherea energetică de stat se asigură de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Totodată, propunerea contravine prevederilor art. 14 din Legea cu privire la energetică nr. 174/2017.
	12.	Art. 141, alin. (8) de exclus sintagma „în mod excepțional”, deoarece nu încadrează într-o condiție excepțională sau nu se supune normei generale. Se propune utilizarea verbelor conjugate la timpul prezent.	Se acceptă parțial, La art. 141, alin. (8) cuvintele „se va efectua” se substituie cu cuvintele „se efectuează”. Totodată, sintagma „în mod excepțional” este utilizată în prevederea respectivă pentru că la strămutarea rețelelor electrice trebuie să se recurgă doar în cazuri excepționale.
Consiliul Concurenței (nr. DJ-06/ 276 - 554 din 09.04.2025)	1.	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 08 aprilie 2025, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și, în limitele competenței sale, își reiterează opinia în partea în care nu a fost luată în considerare. 1. Deși în Sinteză se menționează că, obiecția Plenului Consiliului Concurenței a fost acceptată, textul art. 51 alin. (8) nu a fost reformulat în mod corespunzător prin utilizarea exprimărilor juridice corespunzătoare. Astfel, reiterăm necesitatea ca textul Mecanismul de asigurare a capacității se examinează în raport cu respectarea principiilor aferente ajutorului de stat să fie expus conform formulării Mecanismul de asigurare a capacității se examinează prin prisma regulilor ajutorului de stat reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.	Se acceptă, Prevederea de la art. 51, alin. (8) a fost redactată conform propunerii.
	2.	2. Autoritatea de concurență reiterează că, autorul proiectului nu a argumentat suficient prevederea art. 4 alin. (2) lit. a) din proiect, conform căreia Guvernul va desemna o întreprindere ca operator al pieței energiei electrice doar dacă este o persoană juridică înregistrată în Republica Moldova de către un operator desemnat al pieței de energie electrică dintr-o Parte Contractantă a Comunității Energetice sau dintr-un stat membru al	Nu se acceptă, În opinia autorului, nu este oportună modificarea prevederii de la art. 4, alin. (2) lit. a) în sensul extinderii listei întreprinderilor care pot fi desemnate în calitate de operator al pieței energiei electrice. Este important ca persoana care va fi desemnată în calitate de operator al pieței să dețină experiență în partea ce

		Uniunii Europene. Această propunere ar putea limita posibilitatea unor anumiți furnizori de a oferi un serviciu dacă geografic sunt amplasați în alte state care nu sunt state membru UE sau Parte Contractantă a Comunității Energetice.	ține de organizarea piețelor de energie electrică conform principiilor și mecanismelor stabilite la nivelul Uniunii Europene și al Comunității Energetice. Aceasta deoarece, pe de o parte, unul din obiectivele politicii de stat este integrarea piețelor de energie electrică a Republicii Moldova în piața unică a energiei din Uniunea Europeană, iar pe de altă parte piețele de energie electrică din Republica Moldova sunt la un stadiu incipient de dezvoltare în raport cu modul de organizare și funcționare al pieței unice de energie din Uniunea Europeană. De remarcat totodată și faptul că cerința privind desemnarea unei întreprinderi în calitate de operator al pieței va fi eliminată odată cu aprobarea de către Guvern a unei hotărâri privind implementarea principiilor aferente recunoașterii OPEED desemnate în alte Părți Contractante ale Comunității Energetice sau în State membre ale Uniunii Europene, în condițiile stabilite la art. 150, alin. (6) din Proiect.
	3.	3. Legea concurenței nr. 183/2012, la art. 55 și Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, la art. 11 alin. (1) atribuie Consiliului Concurenței dreptul de a iniția investigații pentru eventuale încălcări ale legislației din domeniul ajutorului de stat și din domeniul concurenței, în limitele competențelor prevăzute de legislație. Astfel, Consiliul Concurenței nu desfășoară controale și investigații dar desfășoară investigații concurențiale. Prin urmare, se constată necesitatea de a expune textul art. 8 alin. (3) propoziția a doua din proiect în redacția: Principiul enunțat în acest alineat nu împiedică autoritățile care participă la controale și investigații comune cu Agenția să își exercite drepturile și funcțiile stabilite în legile care reglementează activitatea autorităților respective, inclusiv dreptul Consiliului Concurenței de a efectua investigațiile concurențiale necesare.	Se acceptă, Ultima frază din art. 8, alin. (3) a fost modificată conform propunerii.
SA „Termoelectrica” (nr. 79/2544 din 04.04.2025)	1.	Prin prezenta, „Termoelectrica” SA informează că a examinat adresarea înregistrată cu nr. 1948 la 31.03.2025, referitor la expertizarea proiectului de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și comunică următoarele. În urma examinării sintezei obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) și a proiectului Legii a fost constatat faptul că autorii proiectului nu au acceptat propunerea întreprinderii noastre de modificare a Art. 132 alin. (3), expusă în demersul nr. 79/1466 din 25.02.2025. Astfel, reieșind din prevederile pct. 231 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, care stipulează „Autoritățile notifică autorului, printr-o scrisoare, în termen de 5 zile lucrătoare, menținerea anumitor obiecții expuse în procesul de avizare/expertizare de compatibilitate cu legislația UE doar dacă insistă asupra acestora”, „Termoelectrica” S.A. informează că insistă și consideră	Se acceptă Prevederea de la art. 133, alin. (3) din Proiectul legii a fost modificată și redactată conform propunerii. Astfel, la art. 133, alin. (3) cuvintele „un bilanț și un cont de profit” se substituie cu cuvintele „conturi de profit”.

		necesară acceptarea propunerii de a exclude din Art. 132 alin. (3) a sintagmei „un bilanț”. Reiterăm faptul că titularii de licență nu întocmesc bilanțuri separate pentru fiecare activitate, din motiv că nu este posibilă divizarea pozițiilor de activ și pasiv din bilanțul contabil și stabilirea acestora în politicile contabile, dar trebuie să prezinte în notele explicative la situațiile financiare situația de profit și de pierderi separate pentru fiecare activitate în parte. Din motivul că producerea energiei electrice poate fi în regim de cogenerare activele ca mijloace fixe, stocurile, și altele nu pot fi divizate pe măsura utilizării acestora, respectiv datoriile față de furnizorul de gaze naturale și alte consumabile la fel nu poate fi divizat, sau dacă am stabili o divizare procentuală nu ar fi o corectitudine perfectă. În același context, în bilanțul contabil entitatea trebuie să prezinte informații pe elemente ca imobilizări, stocuri și altele, acestea fiind incluse în bilanț, după cum urmează: Imobilizările corporale - potrivit Standardul Internațional de Contabilitate 16 Imobilizări corporale la valoarea contabilă, valoarea la care un activ este recunoscut după ce se deduc amortizarea cumulată și pierderile cumulate din depreciere. Totodată, pct.7 din același Standard "Costul unui element de imobilizări corporale trebuie recunoscut ca activ dacă și numai dacă: (a) este probabilă generarea de beneficii economice viitoare aferente elementului pentru entitate; și (b) costul elementului poate fi evaluat în mod fiabil." Costuri - includ costurile suportate inițial pentru dobândirea sau construcția unui element de imobilizări corporale, precum și costurile suportate ulterior pentru adăugări la acestea, pentru înlocuirea parțială sau pentru întreținerea acestora. Potrivit pct. 9-10 din Standardul Internațional de Contabilitate 2 Stocuri în bilanțul contabil "Stocurile trebuie evaluate la valoarea cea mai mică dintre cost și valoarea realizabilă netă.", iar "Costul stocurilor trebuie să cuprindă toate costurile de achiziție, costurile conversiei, precum și alte costuri suportate pentru a aduce stocurile în starea și în locul în care se găsesc în prezent." Mai mult, potrivit prevederilor Legii contabilității nr. 287/2017, documentele primare care confirmă costul bunurilor sunt facturile fiscale și reprezintă valoarea de achiziție a bunului, care nu poate fi divizată. Suplimentar, menționăm faptul că asupra modificării Art. 132 alin. (3) s-au expus și „CET-Nord” SA și SA „Energocom”, fapt care la fel nu a fost acceptat de către autorii proiectului. Considerăm cele expuse, drept argumente pentru care solicităm excluderea în Art. 132 alin. (3) a sintagmei „un bilanț”.	
ÎS „Moldelectrica” (nr. 46-39/1143 din 08.04.2025)		Prin prezenta, I.S. „Moldelectrica”, la scrisoarea Ministerului Energiei nr. 05-913 din 28.03.2025 privind informarea asupra definitivării proiectului de lege pentru modificarea Legii cu privire la energia electrică, număr unic 732/MEn/2024, în corespundere cu prevederile pct. 231 din Regulamentul	Nu se acceptă, Puterea injectată nu poate fi mai mare decât puterea instalată.

	Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610 din 03.07.2018, reiterăm propunerea de a utiliza noțiunea „<i>putere de injecție</i>” aferent centralelor electrice la art. 72 alin. (4) și art. 72 alin. [8]. Propunerea dată vine să alinieze noțiunea de putere aprobată și putere instalată, pentru a evita interpretări privind capacitatea centralei electrice. Astfel, puterea instalată a centralei poate să difere (mai mare) ca puterea aprobată spre injecție, valoare care este determinată de capacitatea rețelei.	
Qair Group (nr. 93 din 10.04.2025)	Grupul QAIR (Franța) este un producător de energie electrică, care are în operare și construcție 139 de centrale electrice, cu o capacitate ce depășește 1.7 GW și un portofoliu de proiecte în dezvoltare de peste 34 GW, în peste 20 de țări, pe 4 continente. În Republica Moldova QAIR dezvoltă proiecte de energie regenerabilă de peste 200 MW. Am participat activ la toate etapele de consultări publice privind noua Lege cu privire la energie electrică. Urmare ultimilor consultări organizate de Ministerul Energiei ce au avut loc pe data de 18 februarie curent am venit cu mai multe propuneri referitoare la proiectul propus de Lege. În cadrul consultărilor publice sus-menționate a fost agreat că va fi ultima rundă de consultări în detaliu, ce va permite expunerea pozițiilor la toate părțile antrenate în relațiile ce cad sub incidența acestei legi. Toate propunerile înainte de către QAIR au fost bazate pe experiența grupului acumulată în mai multe state din cadrul Uniunii Europene. Cu regret constatăm că toate comentariile înaintate de grup au fost respinse. În special, dorim să atragem atenția DVS și să cerem implicare în vederea necesității de modificare a capitolului XI din proiectul de Lege propus pentru a extinde drepturile speciale de utilizare a terenurilor (servitute) asupra tuturor obiectivelor de infrastructură energetică, pentru a asigura construcția și operarea eficientă a obiectivelor energetice. Atât acest proiect de lege, cât și actuala Lege nr. 107/2016 oferă operatorilor de sistem mai multe drepturi speciale în utilizarea terenurilor și proprietăților unor terți pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea rețelelor electrice și de transport. Nu suntem de acord cu poziția Ministerului la acest subiect expusă în sinteza propunerilor la proiectul de Lege precum că activitatea de producere a energiei electrice este o activitate pur comercială, privată, desfășurată de producător în scopul obținerii de profit. Considerăm că în condițiile crizei energetice regionale care inevitabil va dura pentru mai mulți ani înainte, această activitate este una de utilitate publică și producătorii de energie electrică trebuie să fie tratați pe picior de egalitate cu operatorii de sistem.	Nu se acceptă, Reiterăm că activitatea de producere a energiei electrice este o activitatea comercială, privată, desfășurată de producător în scopul obținerii de profit, iar producătorul este liber să participe pe piețele de energie în mod liber, inclusiv este în drept să exporte energia electrică produsă sau chiar să nu participe în anumite momente pe piață, etc. Spre deosebire, de activitatea de producere, activitatea de transport/de distribuție este o activitate care se realizează inclusiv reieșind din interesul public: energia electrică nu poate ajunge la locurile de consum ale consumatorilor finali decât prin intermediul rețelelor electrice. Totodată, activitatea de transport/de distribuție se realizează în condiții de monopol natural, nefiind admisă posibilitatea de a se construi rețele electrice paralele. În același timp, Ministerul Energiei recunoaște importanța atragerii de investiții în producerea energiei electrice, însă aceasta nu trebuie să se realizeze prin restrângerea, chiar și temporară, a dreptului de proprietate al altor persoane fizice sau juridice. În spiritul acquis-ului comunitar, încurajarea investițiilor în dezvoltarea producerii de energie electrică se realizează prin aplicarea de mecanisme de sprijin (a se vedea, de exemplu, în acest sens Lega nr. 10/2016), stimulente și, eventual, acordarea de alte facilități, aplicate în mod transparent, obiectiv și nediscriminatoriu. În fine, nu este de neglijat și faptul că normele constituționale și cele de drept civil protejează dreptul de proprietate nu doar sub aspectul impunerii obligativității despăgubirii proprietarului a cărui drepturi a fost limitat sau restrâns pentru a anumită perioadă de timp, dar și în partea ce ține de exprimarea consimțământului privind limitarea sau restrângerea chiar și parțială a dreptului său de proprietate, cu excepția situației în care limitarea sau restrângerea este necesară pentru asigurarea interesului public general. Or, conform celor menționate mai sus, nu pot fi catalogate ca reprezentând interesul public general, interesele individuale ale investitorilor în producerea energiei electrice.

		Am informat și anterior, că în mai multe țări a Uniunii Europene atât operatorii de sistem, cât și producătorii energiei electrice au aceleași drepturi privind accesul la proprietatea publică sau privată pentru construcție, exploatare, întreținere, reabilitare, modernizare și re tehnologizare a instalațiilor gestionate de către aceștia. Am dat exemplul României, când conform Legii nr.123 din 10.07.2012 energiei electrice și a gazelor naturale, sunt instituite drepturi de uz, servituți, acces în favoarea titularilor autorizațiilor de înființare și de licențe pentru toate lucrările necesare construirii capacității, accesului la aceasta, funcționării normale și altor acțiuni legale cu referire exploatarea acestora (art.12 din Legea nr.123/2012). În condițiile propuse în proiect construcția unei centrale electrice eoliene de dimensiuni mari devine practic imposibilă, cu riscul de a întâmpina împotrivire, inclusiv cu rea intenție din partea unor proprietari de terenuri învecinate care vor fi temporar afectați în perioada de construcție. Prin propunerea înaintată nu se intenționează îngrădirea drepturilor de proprietate, doar să fie instituite acele servituți legale de trecere și survol, necesare atât pentru construcția și operarea centralelor electrice, cât și pentru finanțarea acestora. Este cert și cadrul legal în vigoare așa și prevede, că orice intervenție, îngrădire temporară a drepturilor de proprietate poate avea loc numai cu o dreaptă și prealabilă despăgubire, grupul QAIR fiind de acord în totalitate cu acest principiu. Lipsa unor asemenea prevederi în legislația primară, va suplimenta lista și așa lungă de riscuri pentru investiții în sectorul energetic. Urmare propunerilor înaintate mai sus, rugăm să reveniți la acest subiect și să fie ajustate prevederile proiectului conform celor solicitate. Exprimăm disponibilitatea participării la o ședință în orice format pentru discutarea acestui subiect, inclusiv cu atragerea experților din domeniu contractați de Minister pentru a identifica soluția acceptabilă pentru toți participanții în sectorul energetic.	
--	--	--	--

Expertizare		
Secretariatul Comunității Energetice (f/n din 13.03.2025)	1.	The alignment of the definitions at Article 2 of the draft LoE with the ones stated in the EnC Regulation 2019/943, Regulation 2019/944 and EnC Regulation 2015/1222 in particular on the definition of the <i>market operator</i>, and <i>instrument derived from the field of electricity</i> should be carried out. “<i>Aggregator</i>” to be replaced all over the text of the document with “Market participant involved in aggregation” as it is applied in the Regulation (EU) 2019/944.
	2.	Partially accepted, The definition of “market operator” provided in the draft Law was adjusted following the initial public consultation and, in our views, corresponds with the definition from article 2 of the EU Regulation no. 944/2019: “<i>market operator</i> – an entity, holding a license for operation of electricity markets that provides a service whereby the offers to sell electricity are matched with bids to buy electricity on organized electricity markets” With regard to the notion of “electricity derivative”, its definition given in the EU Directive 2019/944 makes reference to the Section C of Annex I to Directive 2014/65/EU (point (5), (6) and (7)). As it was mentioned in the table of comments related to the previous round of consultations, the definition given to the notion of “electricity derivative” in the Draft law on electricity refers to the national Law on capital market no. 171/2012. However, Law no. 171/2012 transposes Directive No. 2004/39/CE on financial instruments markets which was replaced at the level of European union by the Directive 2014/65/EU, which indeed expands the types of derivatives. In this context, the Law on electricity cannot replace or extend the legislation on financial markets and shall be applied in alignment with the established financial legislation. In the same time in accordance with the National Action Plan on accession of the Republic of Moldova to European Union (2024-2027), the deadline for transposition of the Directive no. 2014/65/UE is December 2027. Regarding the term “market participant engaged in aggregation”, for the purpose of the Law, we consider more appropriate to use the corresponding notion of “aggregator”, to avoid any confusion with the application of this concept or misuse of the term “market participant engaged in aggregation”. Moreover, a separate license for the “aggregation” activity is introduced in the Draft law and the use of the term “aggregator” is more suitable for the entity conducting this activity (similar to the term “supplier” providing “supply services”). To be mentioned in this regard also the language used by ACER to denominate the entity providing aggregation services in its Market Monitoring Reports. See for instance, para. 46 of ACER 2023 Market Monitoring Report: “Demand response and other distributed energy resources: what barriers are holding them back?”, available at https://www.acer.europa.eu/monitoring/MMR/barriers_demand_response_2023. Finally, the term “aggregator” is defined in the Draft law in accordance with the definition provided in the EU Regulation no. 943/2019.
		Accepted, The Draft law was supplemented with a new Article (Article 95) to allow for phasing of legal monopoly for trading services. Also, provisions related to

		Community Secretariat within two months after entry into force of EnC Regulation 2015/1222 activity which has not been fulfilled. Restricting the designation of more than one NEMO to one market operator shall be accompanied by the provisions related to competitive NEMO model as stipulated in Regulation (EU) 2015/1222 (CACM). Furthermore, the existing Law lacks transposition of the passporting principle (Article 4(5)-(9) EnC CACM) and of Article 5 of EnC CACM. Requiring a license in Moldova as a precondition for NEMO designation de facto prevents designation of foreign market operators as NEMO in Moldova. We consider that the default model should be a competitive NEMO model and the monopoly model could remain as a transitional solution until market is coupled into SDAC/SIDC.	passporting were introduced, but their implementation is subject to specific conditionality.
	3.	The conditions and the process to impose the public service obligation is defined in Article 9 of Regulation (EU) 2019/944 and its provisions are transposed entirely in Article 17 of the draft of the new LoE. As the legal background is already provided by Article 17 we consider that paragraph 9 of Article 92 is no longer necessary all the more is referring to a paragraph of which provisions does not exist anymore.	Partially accepted, The provision from Article 92 was redrafted to exclude the non-applicable references.
	4.	The role of the Central supplier as represents a distorting factor for the competition on the day-ahead, intraday and balancing markets shall be very well defined to be compliant with the provisions of Article 5 of the Regulation (EU) 2019/944, Articles 3, letter a) and b) and Article 10 of Regulation (EU) 2019/943 regarding the price formation based on market mechanisms and obligations shall be clearly defined, transparent, non-discriminatory and verifiable, and shall guarantee equality of access for electricity undertakings to national consumers. Moreover, temporal limits should be set for this mechanism, and a solid argumentation related to ensuring the security of supply, fostering the integration of energy from renewable sources or climate protection should be in place.	Accepted, As it was mentioned during the previous round of public consultations, the function of central electricity supplier was introduced in the Law on electricity in 2016 to ensure proper implementation of the renewable energy support scheme established in the Law no. 10/2016 on the promotion of use of energy from renewable sources, as well to support the operation of local CHPs providing district heating given their critical role in ensuring security of supply. The duties of the central supplier on the electricity market will indeed be gradually phased out, being limited to the implementation of the authorized renewable energy support scheme, under which the central supplier will sell all electricity from renewables on the organized competitive markets (in particular, on the day-ahead market). In this context, in accordance with article 38 ¹ , para. (1) Law no. 10/2016, the power purchase agreements, concluded by the central supplier with large eligible producers, shall be replaced by contracts for difference once the following conditions are met: a) the day-ahead market is established and operational. b) the price for each trading interval on the day-ahead market has been established for the last 6 consecutive months. Following the transition to CfDs, the role of the central electricity supplier will be limited to selling the electricity on the day ahead market and managing the payments under contracts for difference signed by eligible producers under the support scheme. See in this regard also the provisions of art. 149, para. (3) of the draft Law on electricity, which specifies that the obligation of the central electricity supplier to procure and resell the electricity produced by eligible power plants using renewable energy sources and the related obligation of suppliers established in Article 87 paragraph (2) shall no longer apply after the transition of eligible power plants using renewable energy sources to contracts for

		differences, following the requirements of the Law no. 10/2016 on the promotion of the use of energy from renewable sources. In relation to the urban CHPs, in accordance with Article 149, para. (4) of the draft Law, the provisions from article 9, para. (1), let. k) [the duty of ANRE to develop the tariff methodology and to approve regulated prices for urban CHPs] and the corresponding obligation of the central electricity supplier to buy and resell the electricity produced by CHPs, as well as the priority dispatch of urban CHPs shall be phased out starting with 01.01.2031, or at an earlier date, established in a resolution adopted by ANRE in this regard (see article 74, para. (6) letter c)). Therefore, a clear deadline is established in the draft Law on electricity for the obligation of central supplier to procure the electricity from urban CHPs. See also the latest version of the Regulatory Roadmap, agreed between the MoE, European Commission and Energy Community Secretariat on phasing out public service obligations imposed on Energocom.
5.	For a better perspective of the options for ownership unbundling of transmission systems and transmission system operators provided by Regulation (EU) 2019/944, the provisions on this subject shall be included within Section I Separation of the transmission system operator of the draft LOE, ensuring a comprehensive transposition of the Regulation.	Accepted and agreed, Article 43 of the EU Directive 2019/944 (Ownership unbundling of transmission systems and transmission system operators) is transposed in art. 26 of the draft Law, while Articles 43 and 44 of the EU Directive 2019/944 (Section 2 related to the independent system operator) are transposed in art. 27-29 of the draft Law. Moreover, article 25 of the draft Law provides directly in para. (5) that the independence of the transmission system operator shall be ensured through the implementation of one of the following models: a) the ownership unbundling model, following the requirements set out in Article 26, paragraphs (1) and (2); b) the independent system operator model, provided for in Article 27, where, until 6 October 2011, the electricity transmission network is owned by a vertically integrated undertaking.
6.	Article 42 should be completed with the provisions of Article 14 paragraph 1 and 5 of Regulation 2019/943 related to the methodology according to which the bidding zone review is carried out, and that Contracting Parties shall take all appropriate measures to address congestions. Moreover, at paragraph 7 of the same article should be added the provision of paragraph 8 of Article 14 of the Regulation 2019/943 related to the unanimous decision on the bidding zone review of the relevant Contracting Parties in the same capacity calculation region established in accordance with Article 15 of Regulation (EU) 2015/1222, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC.	Accepted, So far, ACER issued 3 separate decisions related to the methodology and assumptions to be used in the bidding zone review (BZR) process at the level of EU (https://www.acer.europa.eu/electricity/market-rules/capacity-allocation-and-congestion-management/bidding-zone-review): 1. ACER issued its first decision on 24 November 2020, adopting the methodology and the assumptions to be used in the bidding zone review process. 2. On 8 August 2022, ACER published a second decision on the alternative bidding zone configurations to be considered in Continental Europe (Germany, France, Italy and the Netherlands) and in the Nordic area (Sweden). 3. a third decision on the alternative bidding zone configurations for the Baltic region on 22 December 2023. However, none of these decisions address the review of the bidding zones of the Energy Community Contracting Parties, since the review process initiated under article 14 of the EU Regulation no. 943/2019 refers exclusively to the

			configuration of bidding zones of the EU Member States. More specifically, the Methodology approved by ACER considers 8 bidding zone review regions (BZRR): BZRR Central Europe, BZRR Nordic, BZRR South-East Europe, BZRR Central Southern Italy, BZRR Iberian Peninsula, BZRR Baltic, BZRR Ireland, BZRR Great Britain. However, based on the comments to this specific provision of the EU regulation, which was adjusted under the Energy Community Treaty, it is our understanding that the Energy Community Secretariat foresees an eventual decision of ACER that would extend the applicability of the BZR methodology also to Energy Community Contracting Parties and would provide for assumptions for the BZR process relevant for Moldova. Since the draft Law already transposes the requirements related to bidding zone review established in CACM regulation, and there is no methodology and assumptions that would cover also the bidding zone of the Republic of Moldova, to ensure consistency and the logical integration of para. (5), art. 14 of the EU Regulation no. 943/2019, as adapted under the Energy Community Treaty, article 14, para. (2) of the draft Law was supplemented at the end with the following sentence: <i>„When conducting the bidding zone review, the methodology and assumptions to be used for the bidding zone review process, approved by ACER, shall be taken into account, to the extent that they address the bidding zone in the Republic of Moldova.”</i> Article 14, para. (1) of the EU Regulation no. 943/2019 is transposed in article 42, para. (4) of the draft Law. Paragraph (7) of this article has been adjusted to reflect the requirement that an unanimous decision has to be adopted by all relevant authorities of the involved Contracting Parties and/or EU Member States in order to modify the bidding zone configuration.
	7.	At Article 43, paragraph 7 should be added the provisions related to the unanimous decision on the bidding zone review of the relevant Contracting Parties in the same capacity calculation region established in accordance with Article 15 of Regulation (EU) 2015/1222 as stated in paragraph 5 Article 15 of the Regulation 2019/943 whether to amend or maintain the bidding zone configuration within and between those Contracting Parties borders.	Accepted, Paragraph (7) of this article has been adjusted to reflect the requirement that an unanimous decision shall be adopted by all relevant authorities of the involved Contracting Parties and/or EU Member States in order to modify the bidding zone configuration.
	8.	Article 71 paragraph 1 shall include the provisions of Article 6 par 3 of Regulation (EU) 2019/944 related to citizen energy communities.	Accepted, The provision of Article 6, para. (3) of the EU Directive no. 944/2019 is transposed in art. 125, para. (11) of the draft Law.
	9.	Article 77 paragraph 3 should include provisions on the cost-benefit analysis to be conducted according to Commission Recommendation 2012/148/EU as well as data protection and cybersecurity conditions.	Partially accepted, Para. (3) of art. 77 from the draft Law specifies that the cost-benefit analysis shall be conducted in accordance with the principles and requirements established in an ANRE resolution, which shall take into consideration the requirements and minimum functionalities for smart metering systems applicable at the level of the European Union. This provision will ensure that the requirements of the Commission Recommendation 2012/148/EU will be implemented, given that this Recommendation is mandatory in accordance with the EU Directive.

		To be noted in this regard that in accordance with the legal requirements related to the content of legislative acts adopted by Moldovan authorities and institutions, adopted normative acts cannot contain direct references to decisions and recommendations issued by foreign authorities and institutions (including EU Commission, ACER, ENTSOE, etc). Finally, to ensure that the cost benefit analysis is conducted following the requirement to ensure cybersecurity and data protection, the first sentence of para. (3), art. 77 of the draft Law is adjusted as follows: <i>“(3) For the purpose of para. (1), system operators shall conduct a cost-benefit assessment of deployment of smart metering systems within their network area in accordance with the principles and requirements established in a resolution approved by the Agency. When developing the respective resolution, the Agency shall take into account the minimum requirements and functionalities of smart metering systems applicable at European Union level, as well as the best available techniques to ensure the highest degree of cybersecurity and data protection.”</i>
10.	The provisions on 15-minute imbalance settlement period of Article 8(4) of Regulation (EU) 2019/943 is missing and should be added.	Accepted partially, Para. 7 of art. 89 is adjusted as follows: <i>„(7) The imbalance settlement period on the electricity market of the Republic of Moldova is 15 minutes, except for the situation in which the Agency granted a derogation in accordance with Article 92, para. (10) or an exception in accordance with para. (8) of this Article.”</i> Article 89 is complemented with a new paragraph – para. (8): <i>„(8) Starting with 1 January 2027, the imbalance settlement period shall not exceed 30 minutes where the regulatory authorities within the synchronous area agreed on a unanimous decision on granting an exemption from paragraph (7).”</i> Under current circumstances, before the finalization of the electricity market coupling process and given the very low degree of smart metering systems roll-out, we believe that it is not technically possible to switch to a 15 minute imbalance settlement period from the current period of 1 hour. Therefore, a transitional period is necessary to achieve this objective, period in which the appropriate IT infrastructure and network digitalization measures, including smart metering systems, will be identified and carried out by system operators, and the market related rules and procedures will be properly adapted and implemented by the relevant stakeholders.
11.	To ensure the transparency and to increase the level of information at consumer side on Article 111 paragraph 7 should be added the minimum requirements for billing and billing information that the supplier must include in the invoice issued to the final customer in accordance with the provisions of Annex I of Regulation (EU) 2019/944. The regulatory authority or another competent national authority shall take the necessary steps to ensure that the information provided by suppliers to final customers pursuant to this point is reliable and is provided at a national level in a clearly comparable manner. The supply regulation adopted by ANRE shall be aligned with	Accepted and agreed, Given the complexity of the Draft law and the high degree of detailed information to be included in the invoice in accordance with the Annex 1 of the Directive no. 2019/944, it was decided that this Annex will be transposed through amendments to ANRE Regulation on electricity supply. Supplementing the draft law with many details will make the adoption of secondary legislation redundant. Also, in case the content of the Annex I of EU Directive 944/2019 is revised, it will be easier to adjust ANRE Regulation on electricity supply, without the need to go through the entire process for amending the primary legislation.

		the minimum requirements for billing and billing information provided in Annex I of Regulation (EU) 2019/944.	
12.		Article 112 should be completed with the provisions of paragraphs 3,4,5,6 from Article 14 of the Regulation (EU) 2019/944.	Accepted, Article 112 was supplemented with additional provisions to allow the implementation of comparison tools by third parties and issuance of trust marks.
13.		Article 117 should be completed with the provisions from the Article 10, paragraph 2 letter h) of the Regulation (EU) 2019/944 “information relating to consumer rights, including information on complaint handling and all of the information referred to in this paragraph, that is clearly communicated on the bill or the electricity undertaking's web site.”	Accepted and agreed, This provision is transposed through article 110, para. (8) of Draft law.
14.		Article 126 does not define the vulnerable consumer as require provisions of Article 28 of the Regulation (EU) 2019/944.	Explained, The definition of vulnerable customer is provided in article 3 of Law no. 241/2022 regarding the Fund for reduction of energy vulnerability.
15.		Opening of the day-ahead, intraday, balancing and system services markets should not be formalised through the ANRE’s decision as stated in Article 148 (9) of the draft LoE. This is an excessive step that is slowing down the market opening, whereas the regulator is responsible in any case for approval of the rules and market monitoring.	Accepted, We understand that this comment refers to article 149, para. (8). This paragraph was removed.
16.		The provisions of Article 28 and 36 of the Regulation (EU) 2019/943 should be transposed.	Accepted, Para. (1) and (2) from Article 28 of the Regulation no. 943/2019 were transposed through article 55, para. (1) and (2) from Draft law. See also article 35, para. (12) and article 130, para. (3), let. 9) from Draft law. Article 36 of the Regulation no. 943/2019 is transposed through article 56, para. (1) of Draft law. See also comments below.
17.		The provisions of Article 65 of Regulation (EU) 2019/943 should be transposed as requires for the contracting parties and regulatory authorities to provide the Energy Community Secretariat with all the information necessary for the purposes of enforcing Regulation (EU) 2019/943.	The Draft law contains specific provisions regarding the provision of information by ANRE, by the Ministry of Energy and TSO to the Energy Community Secretariat. See in this regard art. 5, para. (2), art. 8, para. (4), article 12, para. (1) and (5), art. (40), para. (9), art. (42).
18.		As stated in Article 34 of Regulation (EU) 2019/943 regarding regional cooperation structure Annex IV of Regulation 943 should be added.	Accepted, A new paragraph was inserted in Article 56 of the Draft law, after para. (1): <i>„(2) In accordance with the Energy Community legislative framework, at the entry into force of this Law, the electricity system of the Republic of Moldova shall be considered as part of the Eastern Europe system operation region, managed at regional level by the transmission system operators within the Eastern Europe Regional Coordination Centre. Principles related to cooperation within the system operation region, the borders and requirements related to coordination of bidding zone borders adjacent to the system operation region shall be established in the system operation guidelines specified in Article 39. The assignment of the electricity system of the Republic of Moldova to a system operation region and, respectively, the participation of the transmission system operator of the Republic of Moldova within the relevant regional coordination</i>

			center may be reviewed and amended at the initiative of the transmission system operators of the respective system operation regions, following the decision of ACER.”
	19.	The system operation regions defined by Annex V of the Regulation 2019/943 shall be added.	Accepted, A new paragraph was inserted in Article 56 of the Draft law, after para. (1): „(2) <i>In accordance with the Energy Community legislative framework, at the entry into force of this Law, the electricity system of the Republic of Moldova shall be considered as part of the Eastern Europe system operation region, managed at regional level by the transmission system operators within the Eastern Europe Regional Coordination Centre (EE CCR). Principles related to cooperation within the system operation region, the borders and requirements related to coordination of bidding zone borders adjacent to the system operation region shall be established in the system operation guidelines specified in Article 39. The assignment of the electricity system of the Republic of Moldova to a system operation region and, respectively, the participation of the transmission system operator of the Republic of Moldova within the relevant regional coordination center may be reviewed and amended at the initiative of the transmission system operators of the respective system operation regions, following the decision of ACER.</i>” Currently, according to Annex V to the Regulation no. 943/2019, as adapted under the Energy Community, the transmission system of Moldova is considered to be part of the Eastern Europe system operation region, and the Moldovan TSO shall participate in the EE CCR. However, according to Art. 36, para. 4 of EU Regulation 943/2019, the relevant transmission system operators may, through ENTSO-E, submit a proposal to ACER for the amendment of system operation regions defined in accordance with para. 1 of that article. In this context and considering the current efforts to achieve market coupling with the Romanian electricity market, we believe that a provision reflecting the possibility for a review of the system operation region is appropriate to be included in the draft law. This addition is also necessary given that the draft law transposes the requirements of the EU Regulation 943/2019 related to the establishment and operation of a CCR in Moldova, even if under current circumstances, there is no decision to establish such a CCR under the jurisdiction of the Republic of Moldova.
Ministerul Justiției (nr.04/2-3447 din 07.04.2024)	1.	Urmare examinării proiectului legii cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), comunicăm următoarele. Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, scopul proiectului de act normativ constă în armonizarea cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene, în special, cu cerințele stabilite în Pachetul UE Energie Curată pentru toți Europeanii (Clean Energy Package - CEP), implementarea căruia constituie o obligație pentru Republica Moldova, stabilită în cadrul Tratatului	Se acceptă.

	Comunității Energetice, fiind totodată și o condiție esențială pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Direcția de dezvoltare în continuare a sectorului electroenergetic din Republica Moldova este determinată de necesitatea alinierii la tendințele și obiectivele stabilite în cadrul Uniunii Europene, dezvoltarea piețelor regionale de energie și a integrării tot mai avansate a piețelor naționale, decarbonizarea eficace și la cele mai mici costuri, creșterea surselor regenerabile, implementarea noilor tehnologii, cum ar fi contoarele inteligente și stocarea energiei etc. În acest context, se propune abrogarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică la data intrării în vigoare a legii noi. Astfel, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ.	
2.	Pentru îmbunătățirea calității proiectului se impun următoarele observații și propuneri: La art. 1 alin. (4) lit. d), ce prevede că sub incidența legii intră tradingul cu energie electrică, considerăm necesară descrierea semnificației acestei activități, care, totodată, în acest articol, precum și la art. 16 alin. (1) lit. g), este indicată separat de transportul energiei electrice, iar la capitolul IV se menționează în cadrul activității de transport al energiei electrice. Astfel, se va elucida aspectul enunțat.	Se ia act, Esența activității de trading este descrisă la art. 18, alin. (8) din Proiectul legii, iar traderii cumpără și vând energie electrică pe piața angro și, respectiv, urmează să îndeplinească obligațiile și beneficiează de drepturile stabilite pentru participanții la piețele angro de energie electrică, prevăzute în Capitolul VII din Proiectul legii. Totodată, eventualele cerințe specifice pentru traderi urmează a fi stabilite în Regulile pieței energiei electrice, aprobate de ANRE. În ceea ce privește referințele la activitatea de trading din Capitolul IV, care reglementează activitatea de transport al energiei electrice, precizăm că acestea au fost incluse în contextul stabilirii principiilor ce țin de separarea și asigurarea independenței operatorului sistemului de transport. Astfel, una din condițiile de bază pentru separarea și independența operatorului sistemului de transport este asigurarea faptului ca aceeași persoană sau aceleași persoane să nu fie îndreptățite de a exercita direct sau indirect controlul asupra unei întreprinderi care desfășoară una dintre activitățile de trading cu energie electrică și de a exercita, direct sau indirect, controlul sau orice alt drept asupra operatorului sistemului de transport sau asupra rețelelor electrice de transport. În caz contract, există riscul ca operatorul sistemului de transport să refuze sau să limiteze nejustificat accesul la rețea a altor traderi și furnizori.
3.	La art. 2 „Noțiuni principale” remarcăm că, într-un act normativ este justificată definirea noțiunilor doar în cazul în care la momentul adoptării actului se știe cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări sau dacă se imprimă un alt sens decât cel uzual și se optează pentru o anumită interpretare. Suplimentar, se va ține cont că, având în vedere complexitatea relațiilor sociale, atribuirea semnificației atotcuprinzătoare a unei noțiuni este practic imposibilă. Astfel, explicarea sensului unor termeni în actele normative determină pericolul nedefinirii exacte a acestora, fapt ce va face dificilă aplicarea actului (se referă, în special, la noțiunile care nu au fost preluate din actele UE). În situația în care autorul proiectului intenționează să definească o noțiune, în nota de fundamentare este necesar să se arate că se întrunesc	Se ia act.

	condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autor (a se vedea art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative).	
4.	La art. 4 alin. (1) lit. g), art. 11 alin. (1) lit. a), art. 22 alin. (8), se vor exclude cuvintele „din prezenta Lege”, respectiv, „din prezentul articol” (observația este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect). Se va reține că, potrivit art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.	Se acceptă, La art. 4 alin. (1) lit. g), la art. 11 alin. (1) lit. a), la art. 36, alin. (4), la art. 37, alin. (2), la art. 68, alin. (2), la art. 71, alin. (7), la art. 105, alin. (5) și la art. 147, alin. (3) din Proiectul legii se exclud cuvintele „din prezenta lege”.
5.	Prevederile art. 6 alin. (3) se vor revizui prin prisma art. 150 din Codul urbanismului și construcțiilor, care stabilește lucrările de construcții care pot fi executate fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire.	Se acceptă, Articolul 6 alin. (3) din Proiectul legii a fost revizuit prin prisma art. 150 din Codul urbanismului și în opinia autorilor nu există careva contradicții între normele respective. Totodată, pentru a se exclude echivocul în interpretare, la art. 6, alin. (3) cuvintele „nu eliberează” se substituie cu cuvintele „nu sunt în drept să elibereze”.
6.	La art. 7 alin. (1) remarcăm că, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017 exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, <u>la prima folosire</u> .	Se acceptă, La articolul 1, alin. (3) după cuvintele „al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică” se inserează cuvintele „în continuare - <i>Agenția</i> ”. Corespunzător, la articolele 2, 3, 4 și 7 cuvintele „Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”, „Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică” se substituie cu cuvântul „Agenție” la forma gramaticală corespunzătoare.
7.	La art. 9 alin. (4), (5) subliniem că, într-o enumerare de referințe, denumirea elementului structural nu se repetă (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).	Se acceptă, Textul proiectului de lege a fost revizuit și ajustat conform recomandării Ministerului Justiției.
8.	La art. 13 alin. (4), se va exclude cuvântul „calendaristice” ca fiind inutil, aceasta reprezentând regula generală de calculare a termenului. În actele normative se specifică tipul perioadei doar în cazul în care termenul în care urmează a fi îndeplinite anumite acțiuni se calculează diferit decât cel general (de exemplu, zile lucrătoare). În caz contrar, se creează incertitudine în privința celorlalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice (a se vedea art. 9 alin. (6)). Observația dată se referă inclusiv pentru art. 20 alin. (13), art. 21 alin. (1) lit. g), art. 38 alin. (9), art. 62 alin. (7) lit. d), art. 68 alin. (12), art. 72 alin. (2), (3) și (12), art. 115 alin. (8), art. 121 alin. (2).	Se acceptă, Textul proiectului de lege a fost revizuit și ajustat conform recomandării Ministerului Justiției. Respectiv, articolul 13, alin. (4), articolul 20, alin. (13), articolul 21, alin. (1), lit. g), articolul 38, alin. (9), articolul 62, alin. (7), lit. d), articolul 68, alin. (12), articolul 72, alin. (2), alin. (3) și (12), articolul 115, alin. (8) și articolul 121, alin. (2) au fost modificate în sensul excluderii cuvântului „calendaristice”.
9.	La art. 18 alin. (1) tipurile de licențe se vor corela cu Nomenclatorul actelor permissive eliberate de către autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de	Se acceptă, Proiectul de modificare a unor acte normative, inclusiv a Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, este în curs

	întreprinzător, aprobat prin Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Potrivit art. 4 alin. (2) și (3) din Legea nr. 160/2011 autoritățile emitente sunt în drept, în limita atribuțiilor prevăzute de lege, să solicite/să elibereze și să invoce persoanelor care desfășoară activitate de întreprinzător și/sau angajaților acestora doar actele permise stabilite în Nomenclatorul actelor permise, expus în anexa nr.1. Un act permisiv poate fi invocat și/sau aplicat doar după includerea sa în Nomenclatorul actelor permise și în portalul guvernamental unic al serviciilor publice.	de elaborare și va fi supus în timpul apropiat consultărilor cu toate părțile interesate.
10.	La art. 19 alin. (2) se va revedea textul „principiul stabilit la alin. (1)”, deoarece la alin. (1) este stabilită o interdicție. Propunem să se excludă cuvintele „principiul stabilit la”.	Se acceptă.
11.	La art. 20 alin. (13) propunem substituirea termenului „declarație” cu termenul „cerere” ca fiind mai potrivit în context. Mai mult, termenul „cerere” este utilizat și la alin. (11) din același articol. Aceeași propunere o formulăm și în privința art. 23 alin. (10).	Se acceptă parțial, În conformitate cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător solicitanții pot depune cerere privind eliberarea licenței sau o declarație pe proprie răspundere privind eliberarea unei licențe. În context, în cadrul procedurii de licențiere curente, ANRE solicit titularilor de licență depunerea unei declarații. Totodată, pentru a se exclude echivocul în interpretare, la articolul 20 alin. (11), cuvântul „cererea” a fost substituit cu cuvântul „solicitarea”.
12.	La art. 30 alin. (7), în prima propoziție, cuvintele „și pe cea a Secretariatului Comunității Energetice” se va substitui cu cuvintele „și pe cel al Secretariatului Comunității Energetice”.	Se acceptă.
13.	Denumirea art. 34 „Proprietatea instalațiilor de stocare a energiei de către operatorul sistemului de transport” se va revedea în raport cu conținutul acestuia, în care nu se precizează cu ce titlu operatorul sistemului de transport poate deține, dezvolta, administra sau exploata instalații de stocare a energiei.	Se acceptă, În denumirea articolului 34 cuvântul „proprietatea” se substituie cu cuvântul „deținerea”.
14.	Totodată, la art. 34 alin. (2), este necesară revizuirea exprimării „printr-o hotărâre dedicată”, întrucât nu este corectă nici din punct de vedere gramatical și nici din punct de vedere juridic. Observația dată este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.	Se acceptă, La articolul 34, alin. (2) cuvintele „printr-o hotărâre dedicată” se substituie cu cuvintele „prin hotărâre dedicată”, iar cuvintele „printr-o hotărâre dedicată aprobată în acest sens” se substituie cu cuvintele „prin hotărâre aprobată în acest sens”.
15.	La art. 42 alin. (6), pentru o exprimare adecvată stilului normativ, ar trebui revăzută sintagma „cu contribuția Agenției”, aceasta putând fi înlocuită, de exemplu, cu sintagma „cu suportul Agenției”. Observația în cauză este valabilă și pentru art. 49 alin. (3). Concomitent, pentru claritatea normei, urmează a fi precizate sintagmele „în cooperare cu Agenția” (art. 43 alin. (1)) și „în strânsă cooperare cu Agenția” (art. 51 alin. (2), art. 59 alin. (9)).	Se acceptă, Totodată, modificare similară a fost făcută și la articolul 126, alin. (15).
16.	La art. 73 alin. (3), textul „alin. (4) – (5)” va fi substituit cu textul „alin. (4) și (5)”, or, cratima se utilizează la enumerarea a mai mult de două elemente structurale.	Se acceptă.
17.	La art. 74 alin. (6), semnalăm că norma expusă stabilește dispoziții tranzitorii care trebuie să asigure, pe o perioadă determinată (până la	Nu se acceptă,

	31 decembrie 2030), menținerea unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări. Astfel, sugerăm includerea respectivei norme în art. 150 (observație valabilă pentru toate situațiile similare din proiect).	Este necesar de menținut prevederile alin. (6) și (7) în articolul 74 pentru a asigura coerența cadrului normativ aferent condițiilor în care se admite dispecerizarea prioritară a diferitelor surse de energie electrică. A se menționa, că Proiectul legii prevede ca principiu general faptul că dispecerizarea centralelor electrice și a instalațiilor de consum dispecerizabil trebuie să se facă în condiții nediscriminatorii, transparente și trebuie să se bazeze pe mecanisme de piață. Alin. (2) – (8) stabilesc situațiile specifice în care se admite dispecerizarea prioritară, cu titlu de excepție și pe perioadă limitată de timp, precum și cerințele ce trebuie respectate în acest caz.
18.	La art. 77 alin. (7), pentru o exprimare corectă în context, adverbul „odată” (care indică un moment nedeterminat) se va substitui cu expresia „o dată” (folosită cu referire la frecvență).	Se acceptă.
19.	La art. 136 alin. (2), art. 137 alin. (3) se va exclude acronimul „etc.”, semnificația acestuia fiind periculoasă sub aspect de interpretare extensivă.	Se acceptă.
20.	La art. 149 „Dispoziții finale”: la alin. (1) se va indica cu exactitate când urmează să intre în vigoare prezenta lege (fie la data publicării, fie la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării);	Se acceptă, Articolul 149, alin. (1) a fost modificat în sensul specificării faptului că noua Lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.
21.	la alin. (3), pentru rigoare normativă, cuprinsul lit. a) se va reda după cum urmează: „va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege”;	Se acceptă.
22.	la alin. (4) - (8) și (10) se stabilesc reglementările privind obligația Agenției de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării, deci, acestea vor fi expuse într-un alineat structurat în dispoziții, fără a se nominaliza de fiecare dată Agenția;	Se acceptă, La articolul 149, alin. (4) – (8) și (10) se comasează și se expun ca două alineate, după cum urmează: „(4) Agenția, a) va modifica, în termen de 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Regulamentul privind racordarea pentru a asigura corespunderea acestuia cu prevederile prezentei legi, inclusiv cu prevederile articolelor 71 – 73; b) va revizui și ajusta, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, metodologia de calculare a tarifelor reglementate pentru prestarea serviciilor de transport, ținând cont inclusiv de funcțiile și obligațiile noi stabilite prin prezenta lege în sarcina operatorului sistemului de transport; c) va implementa, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, instrumentul de comparare prevăzut la articolul 113; d) va revizui și ajusta, în termen de cel mult 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Regulile pieței energiei electrice; e) va elabora și aproba, în termen de 18 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, hotărârea prevăzută la articolul 77, alin. (3). f) sub rezerva prevederilor de la lit. a) – e), va aduce actele sale normative de reglementare în conformitate cu prezenta lege, precum și va elabora, publica și pune în aplicare noile acte normative de reglementare prevăzute de prezenta lege, în termen de cel mult 24 de luni de la intrarea în vigoare a legii.

			(5) În termen de cel mult 6 luni de la aprobarea de către Agenție a hotărârii prevăzute la alin. (4), lit. e), operatorii de sistem vor efectua și prezenta Agenției prima evaluare cost-beneficiu a implementării sistemelor de măsurare inteligente în conformitate cu cerințele stabilite în articolul 77.”
	23.	alin. (9), reprezintă o normă tranzitorie și urmează a fi plasată în art. 150.	Se acceptă, Prevederea de la articolul 149, alin. (9) a fost transferată la finalul articolului 150.
	24.	La art. 150 „Dispoziții tranzitorii”: la alin. (11) urmează a fi revizuit textul „până la 1 ianuarie 2025”, deoarece această dată este deja depășită;	Se acceptă, Alin. (11) din articolul 150 va avea următorul cuprins: „(11) Rapoartele prevăzute la Error! Reference source not found. alin. Error! Reference source not found. se elaborează de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se prezintă Secretariatului Comunității Energetice în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi și ulterior până la 1 ianuarie 2028.”.
	25.	Cu referire la normele de derogare, atragem atenția că derogarea, ca procedeu, reprezintă o excepție de la dispozițiile unui act normativ, care poate fi prevăzută în cuprinsul acestuia într-un alt act normativ de același nivel sau de nivel superior. Datorită caracterului său, derogarea este, de regulă, expresă și este de strictă aplicare și nu poate fi extinsă prin interpretare (observația dată este valabilă, în mod corespunzător, pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului).	Se ia act.
	26.	În tot textul proiectului, în cazurile enumerării elementelor structurale, cuvântul „articolul” se va scrie cu minusculă.	Se acceptă, Textul a fost redactat conform recomandării Ministerului Justiției.
Centrul de Armonizare a Legislației (Nr. 31/02-126-3939 din 08.04.2025)	1.	Menționăm că, proiectul național a asigurat transpunerea parțială a actelor juridice UE în versiunile adaptate și aprobate prin Deciziile Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/10/IMG-EnC din 29 noiembrie 2018, nr. 2021/13/MC-EnC din 30 noiembrie 2021 și nr. 2022/03/MC-EnC din 15 decembrie 2022, care nu încorporează ultimele modificări introduse la actele UE examinate. În context, în rezultatul definitivării proiectului actului normativ național, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea, clauza de armonizare urmează a fi actualizată și expusă după cum urmează: <i>„Prezenta lege transpune parțial: Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei (UE) 2012/27, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 158 din 14 iunie 2019 (CELEX: 02019L0944), în varianta adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/13/MC-EnC și nr. 2022/03/MC-EnC, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1711. Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică,</i>	Se acceptă, Textul a fost redactat conform propunerii Centrului de armonizare a legislației.

	<i>publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 158 din 14 iunie 2019 (CELEX: 02019R0943), în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/03/MC-EnC, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1747.</i> <i>Regulamentul (UE) 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011 (CELEX: 02011R1227), în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/10/MC-EnC.</i> <i>Articolul 2, pct. 23, articolele 4 – 6, articolul 9, precum și articolele 32, 33 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 197 din 25 iulie 2015 (CELEX: 02015R1222), în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/03/MC-EnC, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/280.”</i>	
	2. În rezultat, constatăm că Proiectul asigură transpunerea parțială a dispozițiilor Directivei (UE) 2019/944, Regulamentului (UE) 2019/943, Regulamentului (UE) 2015/1222 și cele ale Regulamentului (UE) 1227/2011 conform expertizei de compatibilitate expuse supra.	Se ia act.
Centrul Național Anticorupție (Scrisoarea nr. 06/2/6134 din 10.04.2025)	1. Obiecție generală la normele art. 29, 30, 32, 34, 35, 38, 39, 41, 44, 62, 63, 68, 80, 90, 92, 95, 101, 102, 103, 119, 123 din Proiectul legii. Obiecții: Proiectul conține norme care instituie acordarea unor drepturi Agenției după formula „a putea”, „este în drept” și alte texte care pot fi interpretabile în dependență de context. Astfel, normele respective acordă competențe/drepturi care pot fi exercitate în dependență de caz. Or, aceste formulări și texte pot duce la confuzii și la diferențe de interpretare a sensului și a acțiunii autorității publice. Fiind instituit un drept, entitatea publică poate abuza de acesta și aplica norma diferit în aceleași situații juridice, în dependență de interes și scop. În aceste condiții, în una și aceeași situație juridică identică entitatea publică va putea lua decizii în mod unilateral diferite.	Se acceptă, Proiectul legii a fost revizuit prin prisma propunerii CNA. Respectiv, art. 12, alin. (3), art. 20, alin. (10), 24, alin. (3), 29, alin. (4), 30, alin. (8), art. 32, alin. (1) și (5), art. 38, alin. (3) și (7), art. 39, alin. (7), art. 41, alin. (4), art. 48, alin. (1), art. 61, alin. (6), art. 62, alin. (4), art. 68, alin. (10), art. 69, alin. (8), art. 70, alin. (1), art. 73, alin. (2), art. 79, alin. (1) și (3), art. 80, alin. (2), art. 81, alin. (6), art. 93, alin. (6), art. 95, alin. (3), art. 101, alin. (2), art. 102, alin. (1), art. 103, alin. (4) și (7), art. 114, alin. (3), art. 115, alin. (3), art. 117, alin. (10), art. 119, alin. (3), art. 145, alin. (3), art. 147, alin. (1), lit. d) au fost modificate în sensul excluderii dreptului de a decide modul de aplicare al acestora.

	În opinia noastră, normele care conțin reglementări după astfel de formule creează câmp coruptibil lăsând la discreția autorității interpretarea normei de drept prin exercitarea sau neexercitarea dreptului instituit de normă. Considerăm că odată ce sunt întrunite anumite condiții prestabilite, autoritatea publică urmează să aplice norma uniform și fără a lăsa loc de interpretări discreționare a acesteia, astfel având o obligație de conformare și executare a normei legale. În acest sens, considerăm că nu toate normele examinate în recomandare urmează a fi modificate prin stabilirea unei obligații de conformare Agenției, însă, ținând cont de scopul reglementării, în special, normele ce se referă la întrunirea anumitor condiții de către solicitant, norme care se referă la întreprinderea unor acțiuni evident necesare de către Agenție, acestea urmează să fie modificate prin instituirea obligației Agenției de conformare și acționare în modul reglementat de normă. Recomandări: Propunem autorului reexaminarea întregului conținut al proiectului prin care se instituie drepturi Agenției și reexaminarea situațiilor în care Agenția urmează să fie obligată să aplice norma, excluzând dreptul de a decide modul de aplicare a acesteia.	
2.	Articolul 24 din Proiect - Reorganizarea întreprinderilor electroenergetice – Obiecții: Norma articolului 24 reglementează modul de reorganizare a întreprinderilor electroenergetice. La alin. (1) nu este clar care sunt „informațiile relevante solicitate de Agenție”. La alin. (2) nu este clar în baza cărui act Agenția urmează să stabilească termenele pentru ca operatorul să înlăture încălcările constatate. La alin. (3) nu este clar de ce norma acordă un drept și nu atribuie o obligație Agenției de a iniția procedura de retragere a licenței în cazul în care operatorul sistemului de transport/operatorul sistemului de distribuție nu reușește să înlăture acele încălcări în termenele stabilite de Agenție. În opinia noastră, aspectele menționate <i>supra</i> vor institui o procedură administrativă confuză privind modul de reorganizare a întreprinderilor electroenergetice.	Se acceptă, Prevederile de la art. 24, alin. (1), (2) și (3) au fost ajustate conform recomandărilor.

	Totodată, menționăm că normele nu fac referință la existența cadrului legal subsecvent legii, adică norme aprobate la nivelul Agenției sau prin hotărâre de Guvern care ar stabili transparent condițiile, drepturile și obligațiile părților în procedura de reorganizare a întreprinderilor electroenergetice. Recomandări: Propunem reexaminarea normelor prin stabilirea unui cadru legal subsecvent legii care să stabilească transparent condițiile, drepturile și obligațiile atât ale Agenției, cât și ale operatorului sistemului de transport/operatorului sistemului de distribuție în cazul reorganizării întreprinderilor electroenergetice.	
3.	Articolul 108, 114 și 115 în corelare cu art. 17 din Proiectul legii - Obiecții: Norma articolului 108 alin. (10) acordă dreptul Agenției de a stabili obligații de serviciu public, care se impun printr-o hotărâre separată a Agenției, după consultarea prealabilă cu Secretariatul Comunității Energetice. Norma articolului 114 alin. (2) stabilește dreptul Agenției de a impune obligația de serviciu public de prestare a serviciului universal printr-o hotărâre adoptată în condițiile art. 17 și ale Regulamentului privind impunerea obligațiilor de serviciu public, aprobat de Agenție. Norma articolului 115 alin. (2), la fel, stabilește dreptul Agenției de a impune obligația de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune printr-o hotărâre adoptată în condițiile art. 17 și ale Regulamentului privind impunerea obligațiilor de serviciu public, aprobat de Agenție. Norma art. 108 nu face referință la art. 17 din lege și la Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public, aprobat de Agenție, iar normele art. 114 și 115 nu fac referință la obligativitatea consultării prealabile cu Secretariatul Comunității Energetice. Totodată, articolul 17 din proiectul legii, care reglementează la general obligațiile de serviciu public, stabilește atât dreptul Agenției, cât și dreptul Guvernului de a impune obligații de serviciu public. Totuși, normele de la articolele 108, 114 și 115 nu fac referință și la acest aspect. Ambiguitatea administrativă, în opinia noastră, constă în faptul necunoașterii condițiilor în care vor acționa Guvernul și Agenția în vederea instituirii obligațiilor de serviciu public, precum și a confuziilor de reglementare analizate mai sus în conținutul normelor art. 108, 114 și 115.	Se acceptă parțial, La articolul 108, alin. (10) ultima frază va avea următorul cuprins: „Acest tip de obligații de serviciu public se impune printr-o hotărâre separată a Agenției, adoptată în temeiul prevederilor articolului 17, după consultarea prealabilă cu Secretariatul Comunității Energetice.”. Cu titlu de informare, articolul 17 din Proiectul legii stabilește principiile de bază ce trebuie aplicate la impunerea obligațiilor de serviciu public, astfel cum este reglementat și în articolul 9 din Directiva UE nr. 944/2019. A se menționa că în funcție de natura obligației de serviciu public, aceasta poate fi impusă de Guvern atunci când decizia respectivă ține de implementarea politicilor de stat în sectorul electroenergetic, sau de ANRE pe subiecte ce țin de reglementarea sectorului electroenergetic. Norma de la articolul 108, alin. (10) reglementează cazul specific al impunerii obligațiilor de serviciu public menite să stimuleze concurența și să asigure funcționarea piețelor de energie electrică. Și dat fiind impactul hotărârilor de impunere a obligațiilor de serviciu public menționate, se impune în sarcina ANRE obligația consultării în prealabil a Secretariatului Comunității Energetice. Articolele 114 și 115 reglementează cazul specific al impunerii obligațiilor de serviciu public privind serviciul universal și furnizarea de ultimă opțiune. Obligațiile respective urmează să fie impuse cu respectarea cerințelor generale prevăzute la articolul 17, dar acestea implică necesitatea stabilirii de cerințe suplimentare atât cu privire la impunerea obligațiilor de serviciu public privind serviciul universal și furnizarea de ultimă opțiune (a se vedea art. 114, alin. (2) și alin. (3) și art. 115, alin. (2) și alin. (3)), precum și cu privire la desfășurarea acestora. Regulamentul aprobat de ANRE la care se face referire în raportul de expertiză, a fost aprobat pentru asigurarea implementării Articolelor 114, alin. (2) și 115, alin. (2).

	Recomandări: Propunem autorului excluderea neconformităților identificate.	
4.	Articolul 146 alin. (3) și articolul 148 alin. (1), (2) și (3) din Proiectul legii – Obiecții: Prevederile stabilesc sancțiuni financiare pentru încălcarea normelor în sectorul electroenergetic și privind integritatea și transparența pieței de energie electrică. Considerăm că unele norme stabilesc marje discreționare de a decide cuantumul sancțiunilor ce urmează a fi aplicate. Astfel, pe de când normele de la alin. (1) și alin. (4) al art. 146 stabilesc limita minimă și maximă a sancțiunilor ce pot fi aplicate - în mărime de la 0,5 procente la 5 procente din cifra de afaceri și, respectiv, de la 5 procente până la 10 procente din cifra de afaceri, atunci normele statuate la alin. (3) al art. 146 și normele de la art. 148 alin. (1) - (3) stabilesc doar limita minimă a sancțiunilor ce urmează a fi aplicate de către Agenție. În aceste condiții, se poate interpreta că normele nu stabilesc o limită maximă a cuantumului sancțiunilor financiare ce pot fi aplicate de către Agenție, ceea ce crește riscul aplicării noiei în dependență de interes și scop. Inexistența și nestabilirea unei limite maxime a cuantumului sancțiunilor financiare va permite aplicarea normelor prin stabilirea acestor limite în dependență de interes și scop, ceea ce poate crește comiterea manifestărilor de corupție în determinarea de către Agenție a limitei maxime a sancțiunilor financiare ce urmează a fi aplicate. Recomandări: Propunem autorului stabilirea cuantumului maxim al sancțiunilor financiare pe care Agenția le va putea aplica în cazul încălcării legislației în sectorul electroenergetic, precum și a normelor care reglementează integritatea și transparența pieței de energie electrică.	Se acceptă, Prevederile de la art. 146, alin. (3) și de la art. 148, alin. (1) – alin. (3) au fost modificate în sensul stabilirii limitei maxime a sancțiunilor financiare ce pot fi aplicate de ANRE.
5.	Prin Proiect se propune aprobarea unei noi redacții a legii cu privire la energia electrică. Potrivit articolului 1 din Proiectul legii – (1) Scopul prezentei legi este instituirea unui cadru normativ general privind organizarea, reglementarea, asigurarea funcționării eficiente și monitorizării sectorului electroenergetic destinate să aprovizioneze consumatorii cu energie electrică în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, calitate și transparență, pentru a furniza stimulente investiționale adecvate privind producerea	Se ia act, Recomandările din Raportul de expertiză anticorupție, au fost luate în considerare la definitivarea Proiectului de lege. A se vedea explicațiile de mai sus.

	energiei electrice și dezvoltarea rețelelor electrice, în special pentru a încuraja investițiile pe termen lung într-un sistem electroenergetic decarbonizat și durabil, precum și pentru a contribui la realizarea altor obiective ale politicii de stat în domeniul energiei. (2) Prezenta lege are ca obiectiv crearea unei piețe integrate de energie electrică, care este competitivă, axată pe consumator, flexibilă, echitabilă și transparentă. Legea stabilește principiile fundamentale pentru funcționarea eficientă a unei pieței integrate de energie electrică, care asigură accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și consumatorilor, abilitază consumatorii, asigură competitivitatea și consumul dispecerizabil, stocarea energiei și eficiența energetică, facilitează agregarea cererii și a ofertei distribuite de energie electrică, precum și care permite integrarea pieței energiei electrice și integrarea sectorială, precum și remunerarea pentru energia electrică produsă din surse regenerabile în baza mecanismelor de piață. (3) Legea urmărește să asigure prețuri și costuri ale energiei electrice accesibile și transparente pentru consumatori, un grad ridicat de securitate a aprovizionării cu energie electrică și o tranziție lină către un sistem energetic durabil, cu emisii reduse de dioxid de carbon. Aceasta stabilește norme esențiale privind: protecția și abilitarea consumatorilor, noi forme de participare a consumatorilor, inclusiv prin intermediul consumului dispecerizabil, accesul deschis la piața integrată, accesul terților la infrastructura de transport și de distribuție a energiei electrice, cerințele în materie de separare, maximizarea și utilizarea eficientă a capacității transfrontaliere, echilibrarea eficientă, instrumentele de acoperire pe termen lung a cererii bazate pe mecanisme de piață, sarcinile și obligațiile operatorilor de sistem, ale operatorilor pieței, ale operatorilor delegați și ale participanților la piață, securitatea aprovizionării cu energie electrică, competența și domeniul de activitate al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, precum și cooperarea regională și pan-europeană a părților interesate. În Proiect au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurilor de exercitare a unor atribuții/drepturi/obligații ale subiecților responsabili de implementarea normelor proiectului. Astfel, în conținutul proiectului au fost identificate norme care stabilesc proceduri administrative confuze și ambigue privind: - instituirea unor atribuții/drepturi după formula „a putea”, „a fi în drept” și altele; - reorganizarea întreprinderilor electroenergetice (art. 24 din proiectul legii);	
--	---	--

	- instituirea obligației de serviciu public (art. 17, 108, 114 și 115 din proiectul legii); - stabilirea sancțiunilor financiare în condițiile art. 145 și 148 din proiectul legii. Analiza acestor aspecte este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție. În final, recomandăm autorului reexaminarea proiectului prin prisma prezentului raport de expertiză anticorupție și eliminarea factorilor și a riscurilor de corupție identificați.	
--	---	--

Secretar de stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN